

סליחות

ע"פ מנהג חב"ד

© Published and Copyright by Kehot Publications
Kfar Chabad, Israel

Purchase the complete annotated Selichot with English translation online:

www.chabad.org/316641

אֲשֶׁרִי¹ יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לּוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחֲוָה אֱלֹהָיו: תִּתְחַלֵּה לְדוֹר, אֲרוֹמְמֶךָ
 אֱלֹהָי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אַבְרָכְךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: הוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מֵעַשְׂיֶיךָ, וּגְבוּרַתֶיךָ
 יִגְדֹּה: הֲדָר כְּבוֹד הַוָּדָק, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיְעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנּוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
 מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרַתֶךָ
 יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתֶיךָ,
 וְכְבוֹד הֲדָר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמוֹם, וּמְמִשְׁלֹתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
 הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה

נותן

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:
 הנהגות (1) סליחות הא' – מתחילין אחר ובסמוך לחצות לילה. בשאר הימים – באשמורת הבוקר
 – (ספר המנהגים, עמ' 54).

(2) הרבי יצא לסליחות לבוש בסירטוק משי ('אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כג).

(3) שליח ציבור מתעטף בטלית בלא ברכה ('לוח כולל חב"ד').

נוֹתַן לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יָדָךְ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל־
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהַבָּיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ כָּל־בְּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וַאֲנַחְנוּ | נְבָרֶךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ץ חצי קדיש:

וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶנְיָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לְךָ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה־נִּתְאֻוְּנָן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבַּר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפֹשֶׂה
 דְרָכֵינוּ וְנַחֲקֵרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בַחֲסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְּלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רַחוּם

וּחֲנוּן

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמנו (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמנו
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

וְחַנוּן, נָא אֱלֹהֵינוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּפָנֶינוּ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיד כָּל־בֶּשֶׁר יִבְאוּ: יָבֹא כָל־בֶּשֶׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוּהוּ וְנִכְרַעַהּ, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
בְּתוֹדָה חֲצֵרְתָיו בְּתִהְלָה, הוֹדוּלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הָעֹמְדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלֵילוֹת: שְׂאוּ־יְדֵכֶם קִדְשׁ,
וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁכְּנֹתָיו, נִשְׁתַּחֲוּהוּ לְהַדָּם רַגְלָיו: רוֹמְמוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדִשׁוֹ, כִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
בְּהַר־רַתְּקִדְשׁ, חִירוּ מִפְּנֵי כָל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹא
בֵּיתְךָ, נִשְׁתַּחֲוּהוּ אֱלֹהֵיכֶל־קְדִשְׁךָ בִּירְאֶתְךָ: נִשְׁתַּחֲוּהוּ אֱלֹהֵיכֶל
קְדִשְׁךָ וְנוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ, כִּי־הִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־
שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוַנְתְּךָ
סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנָי אֱלֹהִים:
כִּי־גִדוֹל אַתָּה וְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדוֹל
מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתְּךָ: גִּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדוֹל יְהוָה, וּמְלֶךְ גִּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתֶיךָ: מִי לֹא
יִרְאֶה מְלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךָ יֵאָתֶה, כִּי בְּכֹחַ־כְּחֵי הַגּוֹיִם וּבְכֹל־מַלְכוּתָם
מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדוֹל אַתָּה וְגִדוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לֶךָ
זְרוּעַ עִם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶיךָ תְרוֹם יְמִינֶיךָ: לֶךָ יוֹם אֶפְיֶיךָ לְיִלְהָ, אַתָּה
הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשִׁמְשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפֵת הַרִים לֹא:
מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לֶךָ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כֹל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לֶךָ יְהוָה
הַמְּמַלְכָהּ, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכֹל | לְרֹאשׁ: לֶךָ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְל

ומלאה

תו"א (א) ברכות כח, ב: (ב) תהלים סה ג: (ג) ישעיה סו כג (בשינוי): (ד) תהלים פו ט: (ה) שם צה
ו: (ו) שם ק ד: (ז) שם קלד א-ב: (ח) שם קלב ז: (ט) שם צט ה: (י) שם ט: (כ) שם צו ט:
ל) שם ה ח (בשינוי): (מ) שם קלח ב (בשינוי): (נ) שם פט ט: (ס) שם ז: (ע) שם פו י:
פ) שם קח ה: (צ) שם קמה ג: (ק) שם צו ד: (ר) שם צה ג: (ש) דברים ג כד: (ת) ירמיה י
ז: (א) שם ו: (ב) תהלים פט יד: (ג) שם עד טז: (ד) שם צה ד: (ה) שם קו ב: (ו) דברי
הימים א כט יא: (ז) תהלים פט יב:

ומלאה אתה יסרתם: אתה הצבת בלגבולות ארץ, קיץ וחרף
אתה יצרתם: אתה רצצת ראשי לונתן, תתננו מאכל לעם לציים:
אתה בקעת מעין ונחל, אתה הובשת נהרות איתן: אתה פוררת
בעדך ים, שפרת ראשי תנינים עליהם: אתה מושל בגאות הים,
בשוא גליו אתה תשבתם: גדול יהוה ומהלל מאד, בעיר אלהינו
הרקדשו: יהוה אלהי ישראל ישב הכרבים אתה הוא האלהים
לבדה: אל נערץ בסוד קדשים רבה, ונרא על כל סביביו: ויודו
שמים פלאה יהוה, אפאמונתה בקהל קדשים: לנו נרננה ליהוה,
נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: צדק
ומשפט מכון בסאה, חסד ואמת יקדמו פניה: אשר יחדו נמתיק
סוד, בבית אלהים נהלך ברגש: אשר לו הים והוא עשהו, ויבשת
ידיו יצרו: אשר בידו נפש בלחי, ורוח כל בשר איש: הנשמה לה
והגוף פעלה, חוסה על עמלה: הנשמה לה והגוף שלה, יהוה עשה
למען שמה: אתאנו על שמה יהוה עשה למען שמה: בעבור כבוד
שמה, כי אלהינו ורחום שמה: למען שמה יהוה, וסלחת לעוננו כי
רביהוא:

סלח לנו אבינו, כי ברב אולתנו שגינו.

מחל לנו מלפנו, כי רבו עונינו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

איך נפתח פה לפניה דר מתווחים. באלו פנים נשפך שיחים:
געלנו נתיבותיה הישרים והנכוחים. דבקנו בתועבות
ובמעשים זנוחים: הלכנו אחרי משאות שוא ומדוחים.
והקשינו ערף והעזנו מצחים: זעמת בשלנו בית משכנות
מבטחים. חרב ופס ריח ניחוחים: מרדו וטלטלו כהנים
משוחים. יודעי ערך עולות וזבחים: פמה יסרתנו עלי ידי צירים
שלוחים. לא הקשבנו לשמוע למזבחים: מאז ועד עתה אנו
נרחים. נהרגים ונשחטים ונמפחים: שרדנו מתי מעט בין

קוצים

תו"א (א) תהלים עד יז: (ב) שם יד-טו: (ג) שם יג: (ד) שם פט י: (ה) שם מח ב: (ו) מלכים ב-
יט טו (בשינוי): (ז) תהלים פט ח: (ח) שם ו: (ט) שם צה א-ב: (י) שם פט טו: (כ) שם נה
טו: (ל) שם צה ה: (מ) איוב יב י: (נ) ירמיה יד ז: (ס) נחמיה ט לא (בשינוי): (ע) תהלים כה
יא (בשינוי): (פ) איכה ב יד: (צ) ישעיה לב יח (בשינוי): (ק) ע"פ דברים כו ה:

קֹוצִים בְּסוֹחִים. עֵינֵינוּ כְּלוֹת בְּלִי מְצֵא רְחוּם: פּוֹרְכֵי עַמְךָ
אֲשֶׁר לְבַל* שׁוֹחֲחִים. צָפַר וְעָרַב לְמָה מְצַלִּיחִים: קָמִים
לְמוֹלְךָ נְאֻצוֹת שׁוֹחֲחִים. רְצוּצִים בְּמָה אַתָּם בּוֹטְחִים** : שֶׁכֵּן עַד
וְקָדוֹשׁ צִפָּה בְּעֶלְבּוֹן אֲנוּחִים. תְּמוּכִים עֲלֶיךָ וּבְךָ מוֹתָאֲחִים:
בְּנוֹרְאוֹת יְמִינְךָ נוֹשָׁע לְנֻצְחִים. כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ
בְּטוֹחִים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אַתָּה הוּא מְלֶכֶךְ
אוֹהֵב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִים שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אַתָּה הוּא שֶׁיִּרְדֶּת בְּעֵנָן
כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחָה עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹתֶיךָ
חֲסִדֶיךָ גִלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אַתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבֵּה לְהַטִּיב. וּמְנַהֵיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּל־טוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אַתָּה וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
וּבְכַל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיָדֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה
הוּא בַעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פְּגִיךָ נִקְדַּם,
כְּהוֹדַעְתָּ לְעֵנֵנוּ מְקַדֵּם: מִחֲרוֹן אַפְּךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
כְּתוּב: וּבְצַל כְּנָפֶיךָ נִחַסָה וְנִתְלַוְנָן, כְּיוֹם וַיִּרַד יְהוָה
בְּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, כְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
שֵׁם: תִּאֲזִין שׁוֹעֲתָנוּ וְתִקְשִׁיב מְנוּ מֵאֲמָר, כְּיוֹם וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויעבר

* כנראה מפני שינוי הצענזאר. בסליחה ישנה: למת. וי"ג: לעץ.

** נ"א: רצוצים בגלות וכה בוסחחים.

תו"א (א) ישעיה לג יב: (ב) ע"פ דברים כח לב: (ג) ישעיה נז טו: (ד) ע"פ תהלים מה ה: (ה) ע"פ
דניאל ט יח: (ו) ע"פ תהלים יא ז: (ז) ראה שמות לד ה: (ח) שם ו: (ט) שם לג יט: (י) קהלת
רבה ז, טו: (כ) שמות לב יב (בשינוי): (ל) ע"פ תהלים לו ח: (מ) שמות לד ה: (נ) ע"פ מיכה

ז יח:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

אֲבֹד חֲסִיד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אִין: אִין־קוֹרָא בְּשֵׁמֶךָ בְּצַדִּיק
מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חֲסִיד כִּי־פָסוּ
אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עָמְדָה מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אֹר:
כִּי־עַם־יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִכָּל עוֹנֹתָיו:

כָּרַחֵם אֲב על־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עָמְדָה בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשֹּׁנְבִילֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ כְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסִדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְּרֶךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזוּנָה וּשְׁמַע, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמִתֵּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִצְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ הַרְבִּיבִים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סִלַּח־תָּה,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאֱחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמָךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עָמְדָה:

אלקינו

תו"א (א) שמות לד ו'ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) מיכה ז ב: (ה) ישעיה סד ו' (בשינוי):
(ו) תהלים יב ב: (ז) שם לו י: (ח) שם קל ד'ח: (ט) שם קג יג: (י) שם ג ט: (כ) שם מו ח:
(ל) שם פד יג: (מ) שם כ י: (נ) במדבר יד יט: (ס) שם כ: (ע) דניאל ט יח'ט:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

אין מי יקרא בצדק. איש טוב נמשל כחֲדָק. בקִּשׁ רחמים
 בְּעַד שְׁחוּקֵי הַדָּק. בְּשׁוֹם פָּנִים אִין בְּדָק; גָּבַר תָּמִים וְנָבַר
 אָפֶס. גָּמַר חֲסִיד וְצָדִיק גִּרְפָּס. דוֹר עָנִי בַּעֲוֹנוֹ נִתְפָּס. דְּרָכֵינוּ
 לְהַגִּיד מִי יִחַפֵּשׁ: הוֹסַפְנוּ בַחֲטָאֵינוּ חֲמָה לְהַבְעִיר. הַמִּתְנַדְבִּים
 כִּבְנֵי בֵית לְהַפְעִיר. וְמָה יַעֲצֵר־כַּח רַב וְצַעִיר. וְהוּי וּפְלֵל לְקַדְיֵשׁ
 וְעִיר: זְחֻלְתֵּי וְאִירָא בְּעַד מַחֵן. זַעֲק לַחֲוֹת לַחֹקֵר בְּבוֹחֵן. חֲסַר
 חֲסֵד וְיִתּוֹר צַחֵן. חֵן אִיךְ אֲמַצָּא בְּתַחֵן: טוֹב לְקוֹרְאִיךְ בְּנִפְשׁ
 רַהֵב. טָרַחַם נְשׂוּא וּלְכַלְכֵּל יַהֵב. יָקַר חֲסִדְךָ עָלַי יוֹרַהֵב. יַעַן
 קוּלִי לְהַאֲזִין בְּאַהֵב: כְּהַגוֹן מִדוֹת וּבִתְפִּלָּה שְׁלָם. כְּלֻקָּן וְרִגְלִי
 וְלֹא כְגִלָּם. לְהַחֲשֵׁב נִגְדָּךְ דַּבְּאֵי מְלַהֲפָלָם. לְרוּחֹתֵי זְכָרָה
 רַחֲמִיךָ מִהַתְעַלֵּם: מְרַבִּים צָרְכֵינוּ וְאִין לְהַאֲמַר. מְקוֹצָר דְּעָה
 וּמְרוֹב מְמַר. נִגְדָּךְ הַפֵּל יוֹצֵר חוֹמֵר. נוֹהֵג וְרוֹעֵה צֶל וְשׁוֹמֵר:
 שׁוֹרְדֵנוּ כְּתוֹרָן חַר בְּדוֹדֵנוּ. סָחִי וּמְאוֹס הוֹשֵׁם כְּבוֹדֵנוּ. עֲנֵנוּ
 וְתַנְנוּ מַחֲתִיה בְּשַׁעֲבוֹדֵנוּ. עוֹד לְמַנְיָךְ בְּקִשׁ אֲבוֹדֵינוּ: פְּקַדַת נִגְעֵי
 תוֹכְחוֹתֶיךָ שְׁבוּטִים. פְּוֹרִים פְּרוּדִים וּבְגוּיִם עֲבוּטִים. צָפְנָם
 בְּסִפְךָ מְרִיב וְשִׁפְטִים. צְפִית תִּפְאַרְתְּךָ לָמוּ מִבְּטִים: קוֹל כְּתָךְ
 לְהַב חוֹצֵב. קָצֵב טוֹב וְחִלּוּפוֹ קוֹצֵב. רַעֲיָךְ דּוּפְקִים בְּקוֹל עֲצֵב.
 רְצוֹת נִדְבָתָם וּבְקִרְבָּם הַתִּיצֵב: שׁוֹקְדִים בְּצוּם לָבָם לְהַכְנִיעַ.
 שְׂאוּנָם מוֹעֵם בְּחִדְרֶיךָ תִּצְנִיעַ. תוֹבְעִים בְּלַחֵשׁ שְׁפָה לְהַנִּיעַ.
 תַּאֲוֹתָם אֵל גַּא תִּמְנִיעַ: שְׁמֵךְ אֱלֹהִים חַיִּים מִתְּפָאֵר. לְחַיִּים
 טוֹבִים מִמֶּךָ נִשְׂאֵר. מְקוֹר חַיִּים עִמְךָ מִתְּפָאֵר. הַבִּיטָה וְעֲנֵנוּ
 וְעֵינֵינוּ הָאֵר:

אל מִלְךָ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחֲטָאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹמַר שְׂדֵשׁ

עשרה

תו"א א) תהלים יב ב: ב) דברי הימים ב ה (בשינוי): ג) ראה דניאל ד י ורש"י: ד) איוב לב
 ו: ה) תענית טו, א: ו) איכה ג מה: ז) תהלים לו י (בשינוי): ח) ע"פ שם יג ד: ט) ויקרא
 רבא כט, ו: י) ראש השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): ל) ראה ראש השנה יז, ב:

עֲשֶׂרָה, זָכַרְלָנוּ תְּיִוֵם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנֹו
מִקְדָּם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעֵנֶן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

אֲל־תָּבוֹא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ כִּי לֹא־יִצְדַק לְפָנֶיךָ כְּלִי־חַי: תָּבוֹא לְפָנֶיךָ
תַּפְלֵתֵנוּ, וְאֵל־תִּתֶּעַלֵם מִתַּחַנְתָּנוּ: תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנִקַּת אִסִּיר
כַּגְּדָל זְרוּעֶךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתֶיךָ: אֲדָנִי שִׁמְעָה בְּקוֹלֵנוּ, תַּהֲיִינָה אוֹנֶיךָ
קִשְׁבוֹת רְקוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ: תְּהִי נָא אוֹנֶיךָ־קִשְׁבֹת וְעֵינֶיךָ פְּקוּחוֹת
עַל־עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל:

כְּרַחֵם אֱבִי עַל־בָּנָיִם, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיְהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדָל חֶסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּח־תִּי בְּדַבְּרֶךָ:

הט"ה

תו"א (א) שמות לד ה: (ב) שם ז: (ג) שם ט: (ד) תהלים פו ה: (ה) שם קמג ב (בשינוי): (ו) שם פח
ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) שם עט יא: (ט) שם קל ב (בשינוי): (י) נחמיה א ו:
כ) ירמיה לב יט (בשינוי): (ל) תהלים קג יג: (מ) שם ג ט: (נ) שם מו ח: (ס) שם פד יג:
ע) שם כ י: (פ) במדבר יד יט: (צ) שם כ:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמֵתֵינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעַ, אֲדֹנָי | סִלְחָה,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֹּאחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

תְּבוֹא לְפָנֶיךָ שׁוֹעֵת חַנוּן. תְּהִי נָא אֲזַנְךָ־קֹשֶׁבֶת תַּחֲנוּן. שְׁמֹעַה
 יְהוָה | צַדִּיק הַקְּשִׁיבָה רַחוּן. שֶׁר מִיִּשְׂרָאֵל וּמַעֲלִים
 מֵרַחוּן: רֹאשׁ לְהָרִים גְּבֻלָּמֵנוּ בּוֹשָׁנוּ. רִיחַ נִרְדְּנוּ כִּי הִבְאֵשָׁנוּ.
 קִלְקַלְנוּ יִשְׂרָאֵל וְתוֹרוֹת שְׁבִשָׁנוּ. קִרְקַע פָּנֵינוּ בְּכֵן כְּבִשָׁנוּ:
 צִרּוּמָצוֹק מִכְּלִצֵּד. צֹאן גִּדְחָה מֵאֵין מְצֵד. פָּנָה לְיָמִין וַיִּגְזֹר
 מַעֲצֵד. פֶּחַד מִשְׂמַמָּאֵל וְצִיד הַצֵּד: עֵינֶיךָ רֹאוֹת תְּהַיִּינָה
 פְּקוּחוֹת. עֹנֵי וְעֹנֵי מְצָרוֹת הַמְּתוּחוֹת. סֶפֶד לְרִנָּה וְלִרְצוֹי
 תּוֹכְחוֹת. סְבוֹת וְהַפֶּךְ בְּדַרְכֶיךָ הַנְּכוֹחוֹת: גִּתְנָנוּ בַּעֲוֵנוֹתֵינוּ לְשָׁבִי
 וּלְבוֹהָה. נַחְנוּ מְלַכְיֵנוּ כְּהַגִּינוּ לְבוֹהָה. מָרוֹם נִכְבְּדוֹת וְאֶהְבָּה עֲזוּהָ.
 מִגִּרְתָּ לְאָרֶץ וּלְשָׂמָה וּלְעֲזוּהָ: לֹא חָלִינוּ פָּנֶיךָ לְהַפִּיל תַּחֲנָנָה.
 לְהַשְׁפִּיר בְּאַמְתְּךָ מַעֲלוֹת צַחְנָה. כָּלֵינוּ כְּסוּדוֹם בְּשֹׁפֵל קוֹל
 הַטְּחָנָה. כְּמַעֲט רַנֵּעַ לִוְלֵי תַחֲנָנָה: יִתֵּר הַפְּלִטָּה לְהַשְׁאִיר חֶסֶד.
 יִסֹּד וַיִּגְדֵּר תַּתָּה וּכְנִסְתָּ. שְׁלֹטְתָנוּ כְּנִגְדֵּ שְׁלֵשׁ מְאִסְתָּ. טִירַת
 כּוֹסֶף בְּגִלְלוֹנוּ רְמִסְתָּ: חָבַל חִבְלָנוּ מֵעַל לְמַעַל. חִבְלָנוּ מֵעוֹל
 אֶל־עוֹל. זְכוּר צִוִּיתָ בְּלֵי לְגַעוֹל. זְרוּיִם לְקַבֵּץ וְכֵם לְבַעוֹל: וְאַתָּה
 אַחֲרֵי כָּל־הַבָּא. וְדָאֵי וְצַדִּיק וְלָנוּ הַדְּבָה. הַיּוֹם כְּמֵאֵז בְּלֵי סִבָּה.
 הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָה רַבָּה: דִּלַּת עִם לְקָלָם וְחַרוּף. דְּחוּפִים
 סְחוּפִים נְתוּנִים לְטַרוּף. גְּלוֹת וְשַׁעֲבוּד בְּנִסְיוֹן וְצַרוּף. גְּלָגַל
 בְּחֶסֶד לְסִלְיָחָה וְטַרוּף: בְּרַחֲמֶיךָ עוֹד בְּרַבּוֹת עֵתִים. בְּךָ נוֹשַׁע
 קַיִם וְהוֹשַׁעֵתִים. אֱלֹהֵי מְרַחוּק יִבְאוּ בְּתִים. וְאֱלֹהֵי מְצַפּוֹן צִיִּים
 וּבְתִים: שְׁלָךְ הֵם עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ. לִבְבִּי קָדָם מְנַעֲמֶיךָ.

משכנו

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) נחמיה א ו: (ג) תהלים יז א (בשינוי): (ד) ע"פ סנהדרין יט, ב:
 (ה) תהלים קיט קמג: (ו) דניאל ט יג (בשינוי): (ז) קהלת יב ד: (ח) ראה יומא ט, ב: (ט) נחמיה
 א ז: (י) ע"פ במדבר ה ו: (כ) דברי הימים"ב כח יג (בשינוי): (ל) ע"פ מלכים"ב כד יד:
 (מ) הושע א ז: (נ) ישעיה מט יב: (ס) דניאל יא ל (בשינוי):

מִשְׁכְּנוֹ אֶחָרֶיךָ שִׁימְנוּ בְּרִשְׁוֹמֶיךָ. הַכֹּל תִּפְצִים לִירְאֵה אֶת־
 שְׁמֶךָ: הִקְטַן לְאֵלֶיךָ גִּדְל רְחוּמֵנוּ. וְהִצְעִיר לְגוֹי לְהַעֲצִים
 בְּתַחֲמוּמֵנוּ. יַחַד בְּכָל־צַדִּיקוֹתֶיךָ לְרַחֲמֵנוּ. יֵשֶׁב נָא אִפְךָ וּתְנַחֲמֵנוּ:
 אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל פְּסֵי רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשֹׁן רֵאשֹׁן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צַדִּיקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הַזְּרִית לָנוּ לֹמֵר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, וְכִרְזָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
 מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֵלִפַּיִם נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
 אֲדָנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
 עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּי־סִקְרָאנוּ:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קַדְמֹנָה תִּחַלֶּה. הַט אֲזַנְךָ מִמְרוֹם
 יוֹשֵׁב תִּהְיֶה. לְשִׁמְעַע אֶל־הַרְנָה וְאֶל־הַתְּפִלָּה:

את

תו"א א) שיר השירים א ד (בשינוי): ב) נחמיה א יא (בשינוי): ג) ע"פ ישעיה ס כב: ד) ע"פ שם
 יב א: ה) ויקרא רבה כט, ו: ו) ראש השנה יז, א: ז) תהלים קג ו (בשינוי): ח) ראה ראש
 השנה יז, ב: ט) שמות לד ה: י) שם ר"ז: כ) שם ט: ל) תהלים פו ה: מ) שם קג יג:
 נ) שם ג ט: ס) שם מו ח: ע) שם פד יג: פ) שם כ י: צ) ע"פ שם כב ד: ק) מלכים"א ח כח:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶת־יָמֵינוּ עֲזוּ עֲזֹרָהּ לַעֲשׂוֹת חֵיל. בְּצַדֵּק נַעֲקֹד וְנִשְׁחַט
תְּמוּרוֹ אֵיל. גָּנֵן נָא גִזְעוּ בְּזַעֲקֵם בְּעוֹד לַיִל.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

דְּרַשׁ נָא הוֹרְשֵׁיךָ בְּדַרְשָׁם פְּנִיךָ. הִדְרֵשׁ לָמוּ מִשְׁמֵי
מְעוֹנֶיךָ. וּלְשׁוֹעֵת חַנוּנִם אֱלֹהֵי־תַעֲלָם אֲזַנְּךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

זוּחֲלִים וְרוֹעֲדִים מִיּוֹם בּוֹאֶיךָ. חָלִים כְּמִבְפִּירָה מַעֲבֵרַת
מִשְׁאֲךָ. מְנוּפֵם מְחַה נָא וַיּוֹדוּ פְּלִאֶיךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

יּוֹצֵר אֶתְּהָ לְכָל־יְצִיר נּוֹצֵר. בּוֹנֵנֶת מֵאֵז תִּרְפָּה לְחַלְצֵם
כְּמִצֵּר. לְחַנְּנֵם חֲנָם מֵאֲוִצֵּר הַמְּנַצֵּר.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

מָרוֹם אִם עֲצָמוּ פִשְׁעֵי קְהֵלְךָ. נָא סַגְּבֵם מֵאֲוִצֵּר הַמוֹכֵן
בְּזִבּוּלְךָ. עֲדִיךָ קָחוּן חֲנָם בְּאִים אֵלֶיךָ.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

פְּנֵה נָא אֱלֹהֵי־תְלָאוֹת וְאֵל לַחֲטָאוֹת. צַדִּיק צוֹעֵקְךָ
מִפְּלִיא פְּלָאוֹת. קָשָׁב נָא חַנוּנִם אֱלֹהִים יְהוָה צְבָאוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

רְצֵה עֲתִירְתֶּם בְּעַמְדָם בְּלִילוֹת. שְׁעָה נָא בְּרִצּוֹן בְּקִרְבֵּן
כְּלִיל וְעוֹלוֹת. תִּרְאֵם נִסִּיךָ עֲשֵׂה גְדִלוֹת.

לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קִדְמָנוּךָ תַּחֲלָה. הֵט אֲזַנְּךָ מִמָּרוֹם יוֹשֵׁב
תַּחֲלָה. לְשִׁמְעַ אֱלֹהֵי־הַרְנָה וְאֱלֹהֵי־תְפִלָּה:

אֵיל

תו"א (א) מלכים"א ח כח: (ב) ע"פ איכה ג נו: (ג) ע"פ תהלים פט ו: (ד) ראה שמות רבה מה, ו:
(ה) ע"פ ישעיה נז טו: (ו) תהלים נט ו (בשינוי): (ז) איוב ה י: (ח) ע"פ תהלים כב ד:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בתסודות,
 מוחל עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה
 מחילה לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם
 כל־בשר ורוח, לא כרעתם תגמול. אל הורית לנו
 לומר שלש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה,
 כהודעת לענו מקדם, כמו שכתוב ויֵרד יהוה בענן
 ויתנצב עמו שם ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחי־סד
 ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
 וחס־אה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אתה
 אדני טוב וסלח, ורחי־סד לכל־קראיך:

כרחם אב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: ליהוה תישועה,
 על־עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב־לנו
 אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהוה
 הושיעה, המלך יעננו ביום־קראנו:

אל־תזכר־לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך, כי דלוננו
 מאד: חטאות נעורינו | ופשעינו אל־תזכר כחסדך זכר־לנו
 אתה, למען טובך יהוה:

זכר רחמיך יהוה וחסדיך, כי מעולם המה: זכרנו יהוה ברצון עמך,
 פקדנו בישועתך: זכר עדתך | קניית, קדם נאלת שכמ

נחלתך

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה
 יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג
 ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) שם עט ח: ס) שם כה ז (בשינוי): ע) שם
 ו: פ) שם קו ד (בשינוי): צ) שם עד ב:
 הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

נחלתך, הריציון זה | שכנת בו: זכור יהנה חבת ירושלים, אהבת ציון אליתשפת לנצח: אלה תקום תרחם ציון, פיעת לחננה בייבא מועד: זכר יהנה | לבני אדם, את יום ירושלים, האמרים ערו | ערו עד היסוד בה: זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים, וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב, אריתפן אריתפן אריתפן העם הזה ואריתפן ואריתפן: אלנא תשת עלינו חטאת, אשר נואלנו ואשר חטאנו: חטאנו צורנו סלחלנו יוצרנו:

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרתי, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרתי, וזכרתי להם ברית ראשונים, אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים, לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהנה: עשה עמנו כמו שהבטחתנו, ואף גמיות בהיותם בארץ אביהם לאמאסתים ולא געלותים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהנה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו כמה שפתוב, ושב יהנה אלהיהך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יהנה אלהיהך שמה: קבץ נדחינו כמה שפתוב, אסיהנה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהנה אלהיהך ומשם יקחך: מחה פשעינו כעב וכענן כמה שפתוב, מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרתי, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני ורחמתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתוב, לכו נא ונוכחה יאמר יהנה, אסיהנו חטאיכם בשנים בשלג ירבינו, אסיהדימו בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאתיכם ומכל גלויתיכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתוב, כי אל רחום יהנה אלהיהך לא ירפך ולא ישחיתך, ולא ישפח את ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את לבבנו

לאהבה

תו"א (א) תהלים עד יט: (ב) שם קב יד: (ג) שם קלו ז: (ד) שמות לב יג: (ה) דברים ט כז: (ו) במדבר יב יא: (ז) ויקרא כו מב: (ח) שם מה: (ט) שם מד: (י) דברים ל ג: (כ) שם ד: (ל) ישעיה מד כב: (מ) שם מג כה: (נ) שם א יח: (ס) יחזקאל לו כה: (ע) דברים ד לא:

לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְךָ
וְאֶת־לִבְבִי זָרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
לְמַעַן חַיֶּיךָ; הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתְנוּ כְּמֵה שְׂפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשֵּׁם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתִי, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ;
תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב,
וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַר קֹדֶשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
וּזְבַחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פּוֹתַחֵין הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק אַחַר פְּסוּק, חוֹזֵן וְקָהֵל, עַד אֵל תְּעוֹבְנוּ וְלֹא עַד בְּכֹלֵל:

שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתְנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקֵנָה כְּכֹלֹת בְּחַנוֹ אֶל־תִּעְזֹבֵנוּ:
אֶל־תִּעְזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ; עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶפְתָּה יְהוָה עֲזַרְתֵּנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ; אֲמַרְיֵנוּ הֲאֻזִּינָה |
יְהוָה בֵּינָה הִגִּינָנוּ; יְהוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיִי־פִינוּ וְהִגִּינוֹן לְבַנּוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ; כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאָרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתְנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתְּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מַר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הִעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָרְנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפִלְנוּ שְׁקָר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לְצָנוּ.

מִרְדְּנוּ

תו"א (א) דברים ל ו: (ב) שם ד כט: (ג) ישעיה נו ז: (ד) איכה ה כא: (ה) תהלים נא יג (בשינוי):
(ו) שם עא ט (בשינוי): (ז) שם לח כב (בשינוי): (ח) שם פו יז (בשינוי): (ט) שם ה ב
(בשינוי): (י) שם יט טו (בשינוי): (כ) שם לח טז (בשינוי): (ל) שם פח ג (בשינוי): (מ) שם
נה ב (בשינוי): (נ) ע"פ דברים כח נ: (ס) ע"פ שמות לד ט: (ע) יומא פז, ב (בשינוי):
(פ) תהלים קו ו: (צ) שם (בשינוי): (ק) ע"פ שם קיט סט:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מְרַדְּנֵנוּ. נֹאצְּנֵנוּ. סָרְרָנוּ. עֹיְנֵנוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיֵנוּ עֲרָף.

רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמְצוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוֹ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְבֵינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. טִירְתָנוּ הִיְתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרִים. פָּחַנו
לְנִכְרִים:

וְעַד־יָן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאֵנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשָׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךָ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדֶם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאֵנוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶיךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזֵנוּ וְאַבְדָנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְיָבִין, מִנְּסֻתֹרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִתְהַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִתְהַרְנוּ, כַּפְתּוֹב עַל־יַד גְּבִיאָךָ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִתְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישֵׁי־חַמּוֹדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמַתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, רָמַעְנָךְ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עֵירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כו (בשינוי): (ג) נחמיה ט לג: (ד) ע"פ ישעיה כד יא:
(ה) איכה ה יז (בשינוי): (ו) ע"פ מלכים-א ח יג: (ז) ע"פ תהלים סט כו: (ח) יומא פז, ב
(בשינוי): (ט) ע"פ ישעיה יח ז: (י) איכה שם ח: (כ) ע"פ שמואל-א טו יא: (ל) תהלים יט
יג: (מ) יחזקאל לו כה: (נ) דניאל י יא: (ס) שם ט יח"ט:
הגהגות (ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עזרא הסופר אמר לפניה, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלהי סליחות חנון ורחום ארדה אפיים ורביחסד ולא
עובתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו אתיהדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חזק. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם יהוה יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובה צמאי חסדך תאבי ישעך. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלה ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שכינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.

עשה

תו"א א) עזרא ט ו: ב) נחמיה ט יז: ג) ירמיה נ כ: ד) דברים ט כו: ה) דניאל ט ט (בשינוי):
ו) ע"פ שמות לר ו: ז) ירמיה יד ז: ח) ישעיה כו יט: ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: י) תהלים
כו ח: כ) ע"פ יואל ב טז: ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הגהגות ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
לְמַעַנֵנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּרָאנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גְּוָאֲלָנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרֵשְׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ בְּעָסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
רְצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל־אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ הַתְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵר הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינן אֶלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבֵינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
רִי־יִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל־נְבִי הַמּוֹבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַבְוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א א) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ב) מלכים"א יח לז (בשינוי): ג) ישעיה
סג טז: ד) ע"פ שם מג א: ה) שם מז ד: ו) דברים ז ט: ז) ע"פ איוב ח ו: ח) דניאל ו כז
(בשינוי): ט) תהלים קיט סח (בשינוי): י) ע"פ שם קג יד: כ) ראה ברכות ז, א: ל) ע"פ
ישעיה נט יז: מ) אבות ג, א: נ) ע"פ דברים שם כא: ס) ע"פ ישעיה לג ה: ע) ירושלמי
ברכות ד, ג: פ) דברים לב ד: צ) ע"פ תהלים קמה יח: ק) ע"פ אבות ה, יא: ר) שמות לד
ו: ש) תהלים סט לד: ת) דברים כו ז: א) בראשית כו כד: ב) ע"פ שם לא מב: ג) שם מט
כד: ד) ע"פ ישעיה מט ח: ה) תהלים סח ו: ו) ע"פ תענית טו, א: ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שְׁעֵנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחֲתָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְשׁוֹן בַּמַּצֵּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַיָּבֵנָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֹזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעֹזְרָא בְּגוּלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכַל־הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאוּנָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם אֱלֹהֵי אֶפְרָיִם:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְדָּה תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחַמְתָּךְ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמִוֹת וּזְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכַל־לִילָה מִפְּתֵי בְּרַמְעֵתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתַקָּה בְּכַל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנֹתַי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי יִשְׂבּוּ יִבְשׁוּ רַגְע:

מִחֵי וּמִפִּי מִמִּית וּמַחִיָּה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד חֲטִי אַבּוּהֵי לְקָנָה, אַבּוּהֵי דְחַיִּים אִפִּי לְכַאבִּיָּה: עֲבָדָא דְמַרִּיד נְפִיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחַטִּינִי קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרַרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרוֹדְנִי קַמְךָ. הָא

כבוצא

תו"א א) ראה דברים ט יט: ב) ראה סנהדרין פב, ב: ג) ע"פ תענית טו, א: ד) מלכים"ב ב כ"ב: ה) שם כ"ב: ו) ראה דניאל ג כ"ב: ז) שם ו י"ז: ח) שמואל"ב כד יד: ט) שמות לד ו: י) ירושלמי ברכות א, ה: כ) תהלים ו ב"א: ל) שמואל"א ב ו: מ) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב:

בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנִפְיִישִׁין.
אִפְּסִי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֶיךָ. עַד דְלֹא נִהְיִי גְמִירָא בְּשַׁבָּיָא:

מְבַנְיִסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנַי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
תְּפִלָּה. הַשְׁמִיעוּ תְּפִלָּתֵנוּ. לְפָנַי שְׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעֵי
צְעָקָה. הַשְׁמִיעוּ צְעָקָתֵנוּ. לְפָנַי שְׁוֹמֵעַ צְעָקָה: מְבַנְיִסִי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ
דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנַי מְלַךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לְפָנַי מְלַךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנָיו. הַשְׁמִיעוּ לְפָנָיו
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶהְבֶּתֶם וַיִּתְּנָה
זְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרֵי תְּעַקְבֵי. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָר עֲנַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
וּפְדָנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
צְדָקָךָ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּבֵר שַׁבָּיָא. דְּמִתְחַנְנֵן לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבָּיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנָיו.
הֵב לָן שְׂאֵרֵי תִּינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמוֹךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵן. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינֵן. מְרִירִין נַפְשֵׁינוּ מִעַקְתֵינוּ דְנִפְיִישִׁין. חִילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹנֵךְ מָרְן. עֵבִיד בְּדִירֵי קִימָא דְגְּזוּרָתָא עִם אֲבִהֵתָנָא:

שְׁזוּמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁזוּמֵר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁזוּמֵר גְּזוּי אֶחָד, שְׁזוּמֵר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמִּיחָדִים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁזוּמֵר גְּזוּי קְדוּשָׁה, שְׁזוּמֵר שְׂאֵרֵי עַם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיס בְּתַחֲנוּנֵינוּ, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזָר:

אביו

תו"א (א) קהלת רבה ז, טו: (ב) ברכות כח, ב: (ג) תענית טו, א: (ד) ישעיה נז טו: (ה) ע"פ אבות
ו, ט: (ו) ישעיה כו יט: (ז) מיכה ה ז: (ח) אסתר רבה ז, יג: (ט) ע"פ ירמיה כד ט:
(י) שמואל-ב ז כג: (כ) ירמיה שם: (ל) תהלים קכא ד: (מ) ירמיה לא ו: (נ) דברים ו ד:
(ס) אסתר ג ח: (ע) ע"פ שמות יט ו: (פ) דברים ז ו:

אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי אֵין לָנוּ מִלֵּךְ אֵלָא אֶתְהָ:
 אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלִּפְנֵי חֲנֻנוּ וְעֲנָנוּ כִּי אֵין בָּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
 וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
 יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲזֵלִים הֵמָּה: יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה
 עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכָּרְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים,
 מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חֲנֻנוּ יְהוָה חֲנֻנוּ,
 כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹז: בָּרְנוּ רַחֵם תִּזְכָּר: בָּרְנוּ עַקְדָה תִּזְכָּר:
 בָּרְנוּ תַמְיָמוֹת תִּזְכָּר: בָּרְנוּ אֶהְבָּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
 הַמִּלֵּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאוֹנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר
 אַנְחֵנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲלֵי־דָבָר כְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהִצִּילְנוּ
 וּכְפָר עַל־חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כַרְעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיְצַמַּח פְּרוֹקְגָה וַיִּקְרַב מְשִׁיחָה. אָמֵן: בְּחַיִּיכוֹן
 וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵגְלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחַתָּא וְנַחֲמַתָּא,
 דְאָמִירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אָבוּהוֹן דִּי
 בְשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים
 טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמֵי,
 הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

אשרי

תו"א (א ר"ף תענית ו, א: ב) תענית כה, ב: ג) דברי הימים ב כ יב: ד) תהלים כה ו: ה) שם
 לג כב: ו) שם עט ח: ז) שם קכג ג: ח) חבקוק ג ב: ט) תהלים כ י: י) שם קג יד: כ) שם
 עט ט: ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
 שלום - לשמאל המתפלל. במרומי - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
 (מנהגי הרב).
 (4) באמירת סליחות ב'מנין' של הרבי, לאחר קדיש תתקבל, מסיימים בשירת רחמנא דעני
 לעניי ענינא."

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹא, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֱלֹהָיו: תִּתְחַלֵּה לְדוֹר, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיחָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְחִזָּה וּמְהַרֵּר מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: הוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרַתֶיךָ
יְגִידוּ: הֵדָר כְּבוֹד הַוָּדָק, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹנוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיְעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
יִרְנְנוּ: חֲנּוּן וְרַחוּם יְחִזָּה, אֶרֶךְ אַפָּיִם וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְחִזָּה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְחִזָּה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרַתֶךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתֵינוּ,
וְכְבוֹד הֵדָר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
כָּל־עַלְמוֹת, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְחִזָּה לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יָדְךָ,

ומשביע

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וּמִשְׁבִּיעַ לְכַלְחֵי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל-
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן-
 יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל-
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ בְּלִבְּךָ שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּתַיִּיבּוֹן
 וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַנְיָא וּבְזַמַּן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לָךְ אֲדֹנָי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה-נִּתְאֲוִינָן
 וּמַה-נִּנְאֵמֵר מַה-נִּדְבַּר וּמַה-נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרָכֵינוּ וְנַחֲקַרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְנַךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא-יִבְחָסֵד וְלֹא-יִבְמַעֲשִׂים בָּאֲנָנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתִּיךָ: דְלִתִּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי-תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הגדהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זווקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כָּל־בֶּשֶׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוּוּהָ וּנְכַרְעָהּ, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עִשְׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֵכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדוֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קְדוֹשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוּוּהָ אֱלֹהֵיכֶל־קְדוֹשְׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוּוּהָ אֱלֹהֵיכֶל
 קְדוֹשְׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנָי אֲלֵים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תַּהֲלֻקְתּוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִיחַ וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלֵאָה אַתָּה יִסְדֶּרְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרֶתָם: אַתָּה רִצְצֵת רְאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲמַל לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרֵת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרֵתָּ רְאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֶתָּה תִּשְׁבַּחֵם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֵתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדְקָ
 וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדְּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשֵׁר־אִישׁ: הַנְּשִׁמָּה לְךָ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשִׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף שִׁלָּךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֶתְאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַת עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתּוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךָ
 תְּשׁוּבָה חוֹרֵית: גְּדֹלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֶתָּה
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַל כְּנַפְיֶךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיִּרַד יְהוָה
 בְּעֵנָן: תִּעֲבֹר עַל־פֶּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפַיִם נִשְׂא עֵז וּפֶשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּתָ, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נֹמֵר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגִדְל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִי-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל-תְּאֵחֶר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם עֲוֹנוֹנוּ רָבוּ לְהַגְדִּיל. בָּנוּ עָנוּ עֲבוֹת בְּגִדִיל. נִרְמוּ לָנוּ בְּנִתִים
לְהַבְדִּיל. וְדַרְכֵי רַחֲמֶיךָ לֹא תַחֲדִיל: הַתְּנַהֵג בְּמִדַּת חֶסֶד
הַתְּנִית. וְאַתָּה הוּא שְׂמֵךְ הַיִּית. זְכוּר עֲדַתְךָ אֲשֶׁר קָנִית.
חֹן שִׁירֵי בְכוּר בְּנֵי: טַעַנְתֵּנוּ נְפִי קָרַת נְתוּנִים. יִשְׁבְּתֵנוּ
לְשׁוֹסֶלַע אֵיתָנִים. כְּאֶחָד דְּבִיתֵנוּ בְּמָקוֹם תְּנִים. לְרוּיָה צֵאת
כְּמָה מִתּוֹנִים: מְרוֹב פְּקוּדוֹת וּבְהִלָּה מְחַלְחֶלֶת. נִקְטָה נִפְשֵׁי
לְעַפָּר בּוֹחֶלֶת. סְמֵכָה בְּטֶן לְאַרְץ נִשְׁחַלֶּת. עוֹרָה | לְמָה תִישֵׁן
תּוֹחֶלֶת: פְּקַח-קוֹחַ קְרוֹא אֶסִּירְךָ חֲפוּץ. צוֹק הַעֲתִים חֲשֻׁבֹנָם
קְפוּץ. קִבֵּץ פְּזוּרֶיךָ עֵדֶר הַנְּפוּץ. רְאוֹת עוֹלָתָה פִּיהָ תִקְפוּץ:
שְׁמוֹר שְׁבוּעַת חֶסֶד וְתִנְאֵי. תָם וְצָבוֹר בְּנֵי אֵיתָנֵי. שְׁלוֹמוֹ
יִצוּהָ לְבִלִי גְנָאֵי. הַפּוֹךְ וְשִׁנּוֹת לְטוֹבָה הַפְּנֵאֵי: קָטָן כִּי יַעֲקֹב
וְדָל. יְדוּעַ חוֹלֵי נְבֹזָה וְחַדְלָה. חֵיִים וְחֶסֶד מְעוֹז וּמִגְדָּל. כְּאֲשֶׁר
עַתָּה בְּחֶךָ יִגְדֵל:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ חֵיִים בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּחַוְדַּעַת לְעַנּוֹ
מִקְדָּם

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) תהלים עד ב: (ד) משלי ט ג (בשינוי): (ה) שמואל-א
יד: (ו) תהלים מד כ: (ז) איוב י א: (ח) תהלים שם כד: (ט) ישעיה סא א: (י) ע"פ דניאל
ט כה: (כ) ע"פ עמוס ז ב: (ל) ישעיה נג ג (בשינוי): (מ) איוב י יב: (נ) ויקרא רבה כט, ו:
(ס) ראש השנה יז, א: (ע) תהלים קג ו (בשינוי): (פ) ראה ראש השנה יז, ב:

מִקְדָּם, כְּמוֹ שִׁכְתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וְפֹשַׁע

וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְּתֶךָ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנֵּה: וְשֵׁם נֹאמֵר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְדַבְּרֶךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֶעַ, בְּקֶחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵיךָ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמַעְהָ, אֲדֹנָי | סִלַּחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־תַאֲחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֹיְתִיךָ קֹוִיתִיךָ מֵאַרְצָן מְרַחֲמִים. בְּקֶרְבִּי שְׁחַרְתִּיךָ קְרֹאֲתִיךָ
מִמַּעַמְמִים. גּוֹרְסִתִּי לְתַאֲוֹתֶךָ כְּאִילַר עַל־אֲפִיקִים.

דרשתך

תו"א (א) שמות לד ה: (ב) שם וז: (ג) שם ט: (ד) תהלים פו ה: (ה) שם קג יג: (ו) שם ג ט:
(ז) שם מו ח: (ח) שם פד יג: (ט) שם כ י: (י) במדבר יד יט: (כ) שם כ: (ל) דניאל ט
יח"ט: (מ) ע"פ ירמיה ח יט: (נ) תהלים קל א (בשינוי): (ס) ע"פ שם מב ב:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

דַּרְשֵׁתֶיךָ וּבִקְשֵׁתֶיךָ בְּרַחֲבוֹת וּבְשׂוֹקִים: הִנֵּה הַעֵת תַּרְוִיחַ
 לְדַחֲוִקִים. וְתַעֲשֶׂה דִין וּמִשְׁפָּט לַעֲשׂוֹקִים. זְמוּרֵיהֶם שַׁחֲתוּ
 וּבִקְקוֹם בּוֹקְקִים. חֲמוּסִים נְגוּשִׁים בְּיַד מַדִּיקִים: טְפוּלֶיךָ
 שֶׁעָשְׂעֵת פְּיָדִים רַבִּים. יָמִים רַבִּים לְחוּצִים וּדְפוּקִים. כֹּל חָסְרוֹ
 מִטּוֹב רִיקִים. לְבָאִים שִׁנִּיהֶם עֲלִימוֹ חוֹרְקִים: מְאֵסֶת וּנְחֹת
 וְנִטְשֵׁת דְבָקִים. גְּאֵרֶת בְּרִית שְׁלֵשֶׁת הַחֲשׂוֹקִים. סְחִי שֶׁמָּתְנוּ
 מִבַּיִם וְלִקְיָם. עֲצוּמֵי גֶזֶם וְאֹכְלֵי יִלְקִים: פְּצָעֵי חֲבוּרוֹת וְאֹבְרִים
 מִתְפָּרְקִים. צָרִי חֲדַלְנוּ וְדַלְנוּ מִתְמָרוּקִים. קֹמָה עֲזֹרְתָה
 לְנֹאנְחִים וְנֹאנְקִים. רוּמֵם מֵאֲשֵׁפוֹת וּמַעֲפָר תִּקְיָם: שְׁלֵטוֹן בְּיָדְךָ
 יְרוּדֶיךָ לְהִקְיָם. תִּקְפֶּךָ בַּשַּׁחַק וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּאֲרָקִים. אֲדָךְ לְשִׁמְךָ
 יוֹדוּ הַצְּדִיקִים. בְּנִשְׂאָךָ רֹאשׁ שְׁבַעֲתִים מְזַקְקִים: עֵתָה יֹאמְרוּ
 הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוּקִים. תִּזְק וְאֲמִיץ וְדַבְּרוּ הַקִּים. קִים מֵאֲמָרוֹ
 שׁוֹבֵן שְׁחָקִים. לְחִבְצֶלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת הַעֲמָקִים:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בִּיהוָה תִּשׁוּעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יוֹשְׁעוּ
 מִפִּיךָ שׁוֹבֵן מְרוּמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת
 וּבַעַל הַרְחָמִים:

שְׁעָרֶיךָ הֵם דּוֹפְקִים כַּעֲנִיִּים וְדָלִים. לָקוֹן לְחַשֵּׁם קָשׁוּב
 יֵה שׁוֹבֵן מְעָלִים.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

פְּחוּדִים הֵם מִכָּל־צָרֵיהֶם, מִמְחַרְפֵּיהֶם וּמִמְגַּדְפֵּיהֶם. נֹא
 אֵל תַּעֲזֹבֵם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

טוֹבוֹתֶיךָ יִקְדְּמוּ לָהֶם בְּיוֹם תַּזְכָּחָה. וּמִתּוֹךְ צָרָה
 תִּמְצִיאֵם פְּרוֹת וְרוּחָה.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

יושעו

תו"א א) שיר השירים ג ב: ב) נחום ב ג (בשינוי): ג) ע"פ בראשית לג יג: ד) תהלים פט מ:
 ה) שם מד כז: ו) שם קמ יד (בשינוי): ז) ע"פ שם יב ז: ח) אסתר ט כ: ט) ישעיה כח ב:
 י) פטיקתא רבתי כ: כ) שיר השירים ב א: ל) ישעיה מה יז: מ) קהלת רבה ז, טו: נ) ע"פ
 ישעיה כו טז:

יִוָּשְׁעוּ לְעֵינַי כָּל וְאֵל יִמְשְׁלוּ בָּם רְשָׁעִים. כִּלְהַ שְׁעִיר
וְחֹתְנֵנוּ יִיָּעֲלוּ לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

הַקְּשִׁיבָה אָדוֹן לְקוֹל שׁוֹעֲתָם. וְלִמְכוֹן שַׁבְּתָךְ הַשָּׁמַיִם
תַּעֲלֶה תַּפְלָתָם.

כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בֵּיתוֹהָ תִּשְׁוַעַת עוֹלָמִים. גַּם הַיּוֹם יִוָּשְׁעוּ
מִפִּיךָ שׁוֹכְנֵי מְרוֹמִים. כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הַרְחָמִים:
אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם כְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעֵנִי
מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפֹשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסַלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סַלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

ברחם

תו"א א) ע"פ עובדיה פסוק כא: ב) קהלת רבה ז, טו: ג) ישעיה מה יז: ד) ויקרא רבה כט, ו: ה) ראש השנה יז, א: ו) תהלים קג ו (בשינוי): ז) ראה ראש השנה יז, ב: ח) שמות לד ה: ט) שם יז: י) שם ט: כ) תהלים פו ה: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז). 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֵב עַל-בָּנָיִם, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל-עַמּוּךְ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּבֵינוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנו בְּיוֹם-קְרָאנוּ:

אֲלֵתִּיזְכְּרֵנוּ עֲנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֲלֵתִּיזְכְּרֵנוּ בְּחַסְדְּךָ זְכָרֵנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמּוּךְ,
פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קִנְיִתְךָ, קָדָם גְּאֻלְתִּי שָׁבַט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲלֵתִּישְׁפַח לְנַצַּח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעַתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זָכַר
לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵתִּיפָן אֲלֵי־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵי־רִשְׁעוֹ וְאֲלֵי־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלְחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זָכַר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכַר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְכֶם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לֵאמֹר־תִּתֶּנּוּ לְכָל־תֶּלֶם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּכֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמַה
שְׁפַתְּנוּב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבָצֵךְ
מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֵךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נַדְחֵינוּ בְּמַה
שְׁפַתְּנוּב, אִם־יְהִיָה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבָצֵךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשנינוי): (ח) שם ו: (ט) שם ק ד (בשנינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלו ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקחה: מחה פשעינו בעב ובענן כמה שפתוב, מחיתי בעב פשעיך ובענן חטאותיך, שובה אלי בי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתוב, לכו נא ונוכחה יאמר יהוה, אם יהיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו בתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומפריגולתיכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח את־ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את־לבבנו לאהבה את־שמוך כמה שפתוב, ומל יהוה אלהיך את־לבבך ואת־לבב זרעך, לאהבה את־יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתוב, ובקשתם משם את־יהוה אלהיך ומצאת, כי תדרשנו בכל־לבבך ובכל־נפשך: תביאנו אל־הר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתוב, והביאותים אל־הר קדשי ושמתים בבית תפלתתי, עולתיהם וובחיהם לרצון עלימופחי, כי ביתי בית־תפלה יקרא לכל־העמים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבו ולא עד בכלל:

שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל
ברחמים וברצון את־תפלתנו:

השיבנו יהוה | אליך ונשובה חדיש ימינו בקדם:
אל־תשליבנו מלפניך ורוח קדשך אל־תפקח ממנו:
אל־תשליבנו לעת זקנה ככלות פחנו אל־תעזבנו:
אל־תעזבנו יהוה אלהינו, אל־תרחק ממנו: עשה־עמנו אות למוכה
ויראו שנאינו ויבשו בייאתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו
האזינה | יהוה בינה הגיגנו: יהיו לרצון | אמרי־פינו והגיון לבנו
לפניך

תו"א (א ישעיה מד כב: ב) שם מג כה: ג) שם א יח: ד) יחזקאל לו כה: ה) דברים ד לא:
(ו שם ל ו: ז) שם ד כט: ח) ישעיה נו ז: ט) איכה ה כא: י) תהלים נא יג (בשינוי):
כ) שם עא ט (בשינוי): ל) שם לח כב (בשינוי): מ) שם פו יז (בשינוי): נ) שם ה ב
(בשינוי): ס) שם יט טו (בשינוי):

לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תַּעֲלֶם
מִתְחַנְּתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשָׁמְנוּ. בְּגֵרֵנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרֵנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפִלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֹוִינוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף.
רִשְׁעָנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעָנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשָׁמְנוּ מִכָּל־עֵם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוֵינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. וְבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנוֹנוּ. מְטִירְתָנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרוִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדְיוֹן לֹא שָׁבְנוּ מִטְעוֹתֵנוּ. הִיד נַעֲיוּ פָּנֵינוּ וּנְקָשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מְמַשֵּׁךְ וּמְמוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמוֹנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פֶּרֶךְ אֵין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֵךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְרָנוּ:

משיח

תו"א א) תהלים לח טז (בשינוי): ב) שם פח ג (בשינוי): ג) שם נה ב (בשינוי): ד) ע"פ דברים כח
נ: ה) ע"פ שמות לד ט: ו) יומא פז, ב (בשינוי): ז) תהלים קו ו: ח) שם (בשינוי): ט) ע"פ
שם קיט סט: י) ע"פ שם לט: כ) איוב לג כז (בשינוי): ל) נחמיה ט לג: מ) ע"פ ישעיה כד
יא: נ) איכה ה יז (בשינוי): ס) ע"פ מלכים"א ח יג: ע) ע"פ תהלים סט כו: פ) ע"פ ישעיה
יח ז: צ) איכה שם ח: ק) ע"פ שמואל"א טו יא:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האיב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִהָרְנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עָלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וּמִהָרְנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד גְּבִיָּאָה, וְזִרְקָתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וּמִהָרְתֶּם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גְּלוּלֵיכֶם
 אֲמַהַר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
 פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעְהָ, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזְבֶתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְטַחְתָּנוּ בְּקַבְלָה עַל־יַדֵּי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקַשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךָ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבִי
 טוֹבֵךָ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָה. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנּוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶיךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוֹחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בִּזְרָאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוֹם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו): ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו: מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז, א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: א) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה: ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא: ג) שמות לד ו: דנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵי אֱלֹהִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמְדֵי תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנוּ מְשׁוֹבֵי אֲמָהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֵה בַּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֲלֻמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנְעַקֵּד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּדֵי־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שְׁעָנָה לְמִשְׁנֵה בְּחוּרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְמֶרְדֵּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גֹּד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(איך נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חַטָּאתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָיִי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאָפֶק תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בַחֲמַתְךָ תִּסְפְּרֵנִי:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֲמַלֵּל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמוֹיִ וְנִפְשֵׁי נִבְהַלְּתָה

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעִתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֶי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנָנִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לַחֲי עֲלֵמָא. בְּרֵא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אֲסִי לְכֹאבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמָּךְ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרִידֵנִי קַמָּךְ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיּוֹתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְשִׁינִי. אֲסִי לְכֹאבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מְשַׁמְּעִי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מְשַׁמְּעִי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסִי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִיר. יִזְכּוּר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיָה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרִית יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גֹּוֹי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכַּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מִשִּׁית
צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבוּיָה. כְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר

תו"א (א) שמואל"א ב' ו' : (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד' כב' : (ג) קהלת רבה ז', טו' : (ד) ברכות כח,
ב' : (ה) תענית טו', א' : (ו) ישעיה נז טו' : (ז) ע"פ אבות ו', ט' : (ח) ישעיה כו יט' : (ט) מיכה ה'
ז' : (י) אסתר רבה ז', יג' : (כ) ע"פ ירמיה כד ט' : (ל) דברי הימים"א יז כא' : (מ) ירמיה שם :

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גֹּי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שֹׁמֵר גֹּי קְדוֹשׁ, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבִינוּ אֶתְּךָ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעַנּוּן כִּי אֵין בְּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדַע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר

רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּתָה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכָּר־לָנוּ

עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵינוּ, מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכָּר:

בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר

עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ

מְלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:

(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב

כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:

(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,

וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)

וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן

(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹא, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוּמִמְךָ
אֱלֹהָיו הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיחָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין
חֵקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
וְגִידוֹ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתֶךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתֶךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֻלַּ־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתֶךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תִּהְלֵת יִהְיֶה יַדְּכָר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ בְּלִבְּךָ שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וַיְתַקַּדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַבְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְּאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נִחְפְּשָׂה
 דְרָבִינוּ וְנַחְקְרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תִשׁוּבָנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשׁוּבָנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַתְּהִלָּה, הוֹדִיְלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֵכֶם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדוֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה
 בַּהֲדַר־תְּקִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קְדוֹשְׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדוֹשְׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדֵּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לַיהוָה, יִדְמָה לַיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֵלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלִיתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֵלָה
 וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסוֹדְתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצֵת רְאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהַרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרֵתָּ רְאִשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֵתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הִנְשָׂמָה לָךְ
 וְהִגּוּף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הִנְשָׂמָה לָךְ וְהִגּוּף שְׁלָךְ, יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַ עֲבֹדְךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתּוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרֶךְ אַפַּיִם
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרֶךְ אַפַּיִם אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִיתִי: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכִלְיֵי־זֶרַע יְדִידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַח בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנו וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֹאמֵר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ, מְחַלְלֵנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֵד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֹאמֵר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמֹעָה, אֲדַנִּי | סְלַחְהָ,
 אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֶל-תֵּאֱחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵין בְּמִדַּת בְּשָׂר מִדְּתָךָ. אֵיךָ קִנְאַתְךָ וַעֲצַת עַמְדֶּךָ. בַּת
 בְּרַתְּ לְבֵית חֲמִדְּתָךָ. בְּעֵלוֹהָ אֲדוֹנִים וְאֵין לְצַמְדֶּךָ:
 גּוֹעָה, לְדוֹדֵי אֲנִי מְאוֹרָסָת. גּוֹעַל רוֹדֵי אֵיךְ גְּדֻרָסָת. דִּין הַרְג
 לְעַצְמָהּ מִקְנָסָת. דְּחוּיָה גַם כִּי נֶאֱנָסָת: הָאֵם בְּלִי סֵפֶר שְׁלוֹחַ.
 הֵבֵן בֵּיתוֹם אוֹבֵד בְּלִי שְׁלוֹחַ. וְגַן נְעוּל הַפֶּקֶר בְּמַלְיוֹחַ. וּמַעֲזֵן
 חַתוּם נִרְפָּס דְּלוּחַ: זַעַם כְּרָנַע וְעַתָּה לְהַפּוּךְ. זָרִי קִדָּשׁ עַתָּה
 לְשִׁפּוּךְ. חֲבַת רַע בְּקֶרֶן הַפּוּךְ. חֲשׂוּבָה וְעִזּוּבָה בְּקוֹרְעַת בַּפּוּךְ:
 טוֹב הַתּוֹאֵר קְדוֹרָנִית מִפְּרָךְ. מְרִיָּה מִכָּה מִבְּלִי אֶרֶךְ. יוֹם נָקָם
 נִסְתָּם דְּרָךְ. יוֹם שְׁלוֹם נַחְתָּם חֶרֶךְ: פַּח הַסֶּבֶל הַכְּשִׁיל
 נִטְל. פְּסוּל וְשִׁחוּל הַנְּשֹׂאֵר מִקְטָל. לֹא לְמַרְגּוּעַ גֵּד וּמִטְלָטֵל.
 לְעַמֵּל וַיִּנַּע וְאַחַר נִטְל: מִטַּע קֶרֶן שְׁמֵן הַמְדֻשָּׁן. מִרְמָם מִדּוּעַ
 כְּחִרּוּלֵי כְּבִשָּׁן. נוֹצַר לְמַעֲלָה לֹא יִישָׁן. נִטְעוּ לְמִשְׁלוֹחַ פְּרוֹת
 הַבִּשָּׁן: שׁוֹרְקָה מְה־בְּצַע וְנִקְטָפָת. סוֹרַחַת מְה־יִתְרוֹן וְנִחְטָפָת.
 עַל־יַד חֲקוּקָה וְטוֹטָפָת. עַל־מָה אֶהְבַּתָּה נִשְׁטָפָת: פְּעֻלַּת
 הַרוֹבִים מַעוֹט מְלֹאכֶת. פְּרִיעַת שְׂכָר רַבָּה וְהוֹלָכָת. צוּפָה
 הַפְּנוֹת וְעַתָּה נִמְשַׁכָּת. צָרָה פְּקוּדָה וְאַחֲרָת נִסְמָכָת: קִדָּשׁ
 רֵאשִׁית עֲרַמַת שְׁעָרִים. קְצוּי־אֶרֶץ זְרוּיִים כְּשַׁעוֹרִים. רוּחַ
 מְנַשְׁבֶּת בְּעַלֵי יַעֲרִים. רְדוּף נִשְׁמָטָת נָסִים וְנִסְעָרִים: שְׁמוֹנָה
 וְתִשְׁעִים הָאֵלוֹת הָאֱלֹהִים. שְׁלֹמוֹ אֱלֹהִים מֵאֱלֹהִים וְכֹאֱלֹהִים. תִּרְחַם

תקבצנו

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) ישעיה סג טו: (ד) ע"פ שם כו יג: (ה) ע"פ שיר
 השירים ד יב: (ו) ראה ברכות ז, א: (ז) ע"פ ישעיה א ו: (ח) שם לד ח: (ט) ע"פ הושע ט
 ז: (י) נחמיה ד ד: (כ) ע"פ בכורות פרק ו משנה ז: (ל) תהלים קכא ד: (מ) עמוס ד א:
 (נ) ע"פ בראשית לו כו: (ס) ע"פ קהלת א ג: (ע) ע"פ ירמיה ב ג: (פ) ע"פ תהלים מח יא:
 (צ) ראה רש"י במדבר כט יח ודברים כט יב:

תִּקְבְּצֵנוּ מִקְרָנוֹת אֱלֹהִים. אֲזֵי יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת
עִם־אֱלֹהִים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רְתָמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמֹל. אֵל הַזֹּרֵת לָנוּ לֹאמַר שְׂרֵשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ חַיִּים בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ
מִקְרָם, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב וַיִּרְדַּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע
וַחֲטָאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כְּרַחֵם אֱב על־בָּנִים, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עַמּוֹ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) תהלים קכו ב: ב) ויקרא רבה כט, ו: ג) ראש השנה יז, א: ד) תהלים קג ו (בשינוי):
ה) ראה ראש השנה יז, ב: ו) שמות לד ה: ז) שם וז: ח) שם ט: ט) תהלים פו ה:
י) תהלים קג יג: כ) שם ג ט: ל) שם מז ח: מ) שם פד יג: נ) שם כ י: ס) במדבר יד יט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עֲלִצְדָּקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־תַאֲחָר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי יוֹם אִירָא אֵלֶיךָ אֶקְרָא. בְּלִי־עֲשָׂקוֹנֵי זָדִים עוֹזְבֵי יִקְרָה.
 גָּמוּל לְהַשִּׁיב לָהֶם שָׁב לְבַקְרָהּ. דִּין רָשָׁע וְעוֹל מְרֹאֵם
 יִקְרָא: תַּחֲשׁוּבִים לְהַשְׁכִּיחַ שֵׁם קָדֹשׁ הַנִּכְבָּד. וְלַהֲרַגִּיל שֵׁם
 הָאֱלִילִים נִקְלָה וְנֶאֱבָד. זֶה דַּרְכָם מוֹכֵי עִם אֶבֶד. חֲשׂוּךְ
 הַשָּׂאֵר* כְּתוּשָׁם בְּבֵית הַבַּד: מְרוֹף מְרוֹף אָדָם לְמָדוּ כַּמְדָּבָר.
 יָדוּ גוֹרֵל כְּעַל הַפֶּקֶד בַּמְדָּבָר. כַּמְעַט כָּרוּ וְלֹא יַעֲדָרוּ דְבָר.
 לוֹלִי רַחֲמֶיךָ אֲדוֹן בַּחֲסֵד דְבָר: מִי יִתְרַחֵר אַחַר מַדּוּתֶיךָ לְדִינָה.
 נוֹכַחְךָ לְהַשִּׁיב מִחֲלָצִיו לְזִינָה. סָרְנוּ וְסוּעַרְנוּ וְנִשְׁמַטָּה חֶרֶב
 הַיּוֹנָה. עַמְּךָ הַדִּין וְיִדְּךָ עַל־הַעֲלִיּוֹנָה: פִּנְיָאֵמֶר יְכוּלְתֵי בַעַל
 הַמוּט. צָרִי יְהוּדָה יִגִּילוּ כִּי אֲמוּט. קָרָא מְכוּרֵי חֲנָם שְׁנַת
 שְׁמוּט. רָשָׁע הַפּוֹשֵׁט יָד יִסּוּג אַחֹר וְיִקְמוּט: שְׁטָרְךָ קוֹדֵם וְלוֹ
 נוֹשִׁים מְבַקְשִׁים. שַׁעֲבוּדְךָ לְהַרְחִיק רַבּוֹ אֲדוֹנִים קָשִׁים. תַּחֲוּמֵי
 סַמְנֵי מְצָרֶיךָ לַעֲקוֹר מְבַקְשִׁים. תְּבוּאָה קַדְשָׁתָּה בְּלוּעָה מְלִילוֹת
 וְקָשִׁים: שְׁפֹט רָעָה תְּבֹא עָלֵיהֶם וְהַאֲשִׁימֵם. לָמוּ עוֹלָל
 וְהַתְּעוֹלָל בְּכוֹבֵד יְשִׁימֵם. מְנַת פּוֹסֵם פַּחֵי מַפַּח הַגְּשִׁימֵם.
 הַשִּׁיבֵם שַׁבְעָתִים נִקְסְדְּבָרִית וְהַשְׁמֵם: הַעִיר קָרִית מִירַת נֹךְ
 נִהְלָנוּ. יָם גְּאוּלִּים דְּרָךְ לַעֲבוֹר קִהְלָנוּ. בְּךָ תּוֹחַלְתָּנוּ וְאַתָּה רַב
 מַחֲוֹלָלָנוּ. נַחֲמָנוּ נָא יְהִי־חֲסִדְךָ עָלֵינוּ:

מלאכי

(* נ"א: השאר מלכת גם בבית הבד.

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח"ט: (ג) תהלים נו ד (בשינוי): (ד) שם קיט קכב (בשינוי):
 (ה) ע"פ איכה ג סד: (ו) ראה רש"י זכריה ד ג: (ז) ע"פ יחזקאל יט ג: (ח) ע"פ יואל ד ג:
 (ט) מלכים"א ה ז: (י) ירמיהו מו טז: (כ) ע"פ תהלים יג ה: (ל) ראה רש"י ויקרא כה מב:
 (מ) ע"פ ישעיהו יט ד: (נ) ע"פ תהלים טז ה: (ס) ויקרא כו כה: (ע) ע"פ תהלים לג כב:

מֵלֶאכִי רַחֲמִים מְשַׁרְתִּי עֲלִיּוֹן. חֲלוּדְנָא פְּנִי־אֵל בְּמִיטְבֵּי
הַגִּיּוֹן. אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם תְּשַׁאֲרִית יוֹסֵף. לְשִׁפְלִים וְנִבְזִים פְּשׁוּחֵי שְׂסֹף.
לְשִׁבְיֵי חָנָם מְכוּרֵי בְּלֹא כֶסֶף. שׁוֹאֲגִים בְּתַפְלָה
וּמְבַקְשִׁים רִשְׁיוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם מְעַנֵּי כְּבֹל. מְלַמְדֵי מַכּוֹת בְּעַנְוֵי סְבֹל.
מְנוֹד־רֹאשׁ נְתוּנִים בְּיוֹשְׁבֵי תַבֵּל. מְשַׁל בְּעַמִּים בְּקַצֵּף
וּבְיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם וְיֵרָא בְּעַנֵּי עַמּוֹ. וְיִקְשִׁיב וְיִשְׁמַע הַצְּגִים
לְעַמּוֹ. וְעוֹדִים בְּלַחַשׁ מוֹסֵר לְמוֹ. וְעֵינֵיהֶם תּוֹלִים לְמִצּוֹא
רִצְיוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם אוֹמְרֵי סְלַח־נָא. אוֹמְצֵי שְׁבַחוֹ בְּכַל־עַת
וְעוֹנָה. אֲגָדִים בַּצָּרָה לְשִׁפּוֹךְ תַּחֲנֹנָה. אֶת־פְּנֵי אֱלֹהֵיהֶם
שׁוֹפְכִים לֵב דְּוִיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם לְקַתָּה בְּכַפְלִים. לְעוֹטָה אַרְיוֹת כְּמוֹ בְּפִי
שְׁחֲלִים. לְקָה וּמִשְׁתַּלְמֶת בְּעוֹן שׁוֹלִים. לֹא שְׁכַתָּה
בְּכַל־זֹאת מְכַתֵּב עֵז חֲבִיּוֹן.

אוֹלֵי יְחוּם עִם עֲנִי וְאַבְיּוֹן. אוֹלֵי יְרַחֵם:

אוֹלֵי יְרַחֵם כְּבוֹשֵׁי פְּנִים. הַשׁוֹמְעִים חֲרַפְתָּם וְלֹא

משיבים

תו"א (א) בראשית רבה נ, א: (ב) איכה זוטא א: (ג) מלאכי א ט: (ד) שמואל-ב כב כח: (ה) עמוס
ה טו: (ו) מלאכי ב ט (בשינוי): (ז) ע"פ ישעיה נב ג: (ח) ע"פ תהלים קה יח: (ט) שם מד
טו: (י) שם (בשינוי): (כ) ע"פ ישעיה כו טז: (ל) במדבר יד יט: (מ) ע"פ איכה ה יז: (נ) ע"פ
ישעיה מ ב: (ס) ע"פ חבקוק ג ד: (ע) ראה סנהדרין יט, ב: (פ) שבת פח, ב:

מְשִׁיבִים וְעוֹנִים. נִצְחוּ מְקוּיִם וּלְיִשְׁעוֹ נִשְׁעָנִים. כִּי
לֹא־כָלוּ רַחֲמָיו בְּכַדְיוֹן.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אולי ירחם יְחַלֵּץ עָנִי בְּעֵנָיו. תְּבוֹשׁוּ יְתִיר מֵאַרְץ שְׁבוּי.
יִגְהָה מְזוֹרוֹ וַיִּחְבּוֹשׂ חַלְיוֹ. צַעֲקָתוֹ יִשְׁמַע וַיַּחֲיֵשׂ עֵת
פְּדִיוֹן.

אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

מִלְּאֲכֵי רַחֲמִים מְשַׁרְתִּי עַלְיוֹן. תִּלְוִנָּא פְּנֵי־אֵל בְּמִיטַב
הַגְּיוֹן. אולי יחוס עם עני ואביון. אולי ירחם:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמוּל. אֵל הַזְּרוּיָה לָנוּ לֹא־מֵר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחַוְדַּעַת לָעָנִי
מִקְדָּם, בְּמִו שְׁכַתוֹב וַיִּרְדּוּ יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפִשַׁע
וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סלח

תו"א א) איכה ג כב: ב) שמואל-ב כב כח: ג) איוב לו טו: ד) ע"פ הושע ה יג: ה) ע"פ איוב כז
ט: ו) בראשית רבה נ, א: ז) איכה זוטא א: ח) מלאכי א ט: ט) ויקרא רבה כט, ו: י) ראש
השנה יז, א: כ) תהלים קג ו (בשינוי): ל) ראה ראש השנה יז, ב: מ) שמות לד ה: נ) שם
רז: ס) שם ט:
הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אָתָּה
אָדְנִי טוֹב וְסִלַּח, וּרְבִי־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוֶה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבְלֵנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֵדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֲל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵי־נוֹ, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֲל־תִּזְכֹּר כַּחֲסִדְךָ זְכַר־לְנוֹרָ
אָתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְּךָ: זָכְרָנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עִמָּךָ,
פָּקְדָנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זְכֹר עֲדַתְךָ | קְנִייתְךָ, כְּדָם גְּאֻלָּתְךָ שִׁבְט
נַחֲלָתֶךָ, הַרְצִיוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַפְתּוֹ יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲל־תִּשְׁפַח לְנִצְחֹת: אָתָּה תִקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הַאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהּ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עַבְדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעַתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזַרְעֶכֶם וְנָחֳלוּ לָעָלָם: זְכֹר
לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֲל־תִּפְּנֵן אֲל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲל־רִשְׁעוֹ וְאֲל־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּה תִשָּׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חֲטָאנוּ: חֲטָאנוּ צוּרָנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרָנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנֵי־נוֹ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנֵי־נוֹ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לְאִמָּאסְתֵי־הֶם וְלֵאֲגַעֲלֵתֵי־הֶם לְכַלְתָּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וּרְחַמְנוּ בְּמַה

שכתוב

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

שְׁפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבָצֵךָ
מִכְּלֵה־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שְׁפָתוֹב, אֲסִיְיִהוּהָ נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבָּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מָחָה פִּשְׁעֵינוּ כְּעֵב וּכְעָנָן כְּמָה שְׁפָתוֹב, מָחִיתִי
כְּעֵב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעָנָן חַמְאוּתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתֶיךָ: מָחָה
פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מָחָה פִּשְׁעֶיךָ
לְמַעַנִי וְחַמְאוּתֶיךָ לֹא אֶזְכֶּר: הַלֵּבָן חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וּכְצֶמֶר כְּמָה
שְׁפָתוֹב, לְכוּנָא וְנִכְחָה יֹאמֵר יְהוָה, אֲסִיְיִהוּ חֲטָאֵיכֶם פִּשְׁנִים
כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אֲסִיְיִאֲדִימוּ כִּתּוּלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
טְהוּרִים וְטְהַרְנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים
וְטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ
וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֹא יִרְפֶּךָ
וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל
אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
אֶת־לִבְבְךָ וְאֶת־לִבִּב וְרַעְיָה, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־לִבְבְךָ
וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הִמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב,
וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמִצְאֶתָּה, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְךָ
וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: תִּבְיֵאֵנוּ אֱלֹהֵיךָ קִדְשֶׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תִּפְלֹתֶיךָ כְּמָה
שְׁפָתוֹב, וְהִבִּיאֹתִים אֱלֹהֵיךָ קִדְשֵׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תִּפְלֹתַי,
עוֹלְתֵיהֶם וּבְחִייהֶם לְרָצוֹן עַל־מוֹזַבְחִי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תִּפְלָה יִקְרָא
לְכֻלֵּה־עַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תִּפְלֹתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
אֱלֹהֵי־שָׁלִיבֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֱלֹהֵי־תִקַּח מִמֶּנּוּ:
אֱלֹהֵי־שָׁלִיבֵנוּ לְעַת וּקְנָה כְּכֹלֹת פָּחַנוּ אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ:
אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵי־תִרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה

ויראו
תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: (ג) ישעיה מד כב: (ד) שם מג כה: (ה) שם א יח: (ו) יחזקאל לו
כה: (ז) דברים ד לא: (ח) שם ל ו: (ט) שם ד כט: (י) ישעיה נו ז: (כ) איכה ה כא: (ל) תהלים
נא יג (בשינוי): (מ) שם עא ט (בשינוי): (נ) שם לח כב (בשינוי): (ס) שם פו יז (בשינוי):

ויראו שנאינו ונבשו בראתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו האזינה |
יהוה בינה הגיגנו: יהיו קרצון | אמריפינו והגיון לבנו לפניה, יהוה
צורנו וגואלנו: כִּי־לָךְ יהוה הוֹחֵלֵנו, אַתָּה תַעֲנֵה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לִפְנֵיךָ תִּפְלַתְנוּ, וְאֶל־תַּתְעֵלֶם
מִתַּחַתְנוּ, שְׂאִין אֲנִי עֹז פָּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לִפְנֵיךָ
יהוה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרֵנוּ. עֹוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרֵנוּ. קָשִׁינוּ עֲרָף.
רָשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתַעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, בִּירֵאֻמַּת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָיָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוֵינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. וְכּוֹל בֵּית מִקְדָּשְׁנוּ.
חָרַב בְּעֹנֵינוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. פָּחַנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדְיָן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרַפְנוּ, לֹא־מֵר
לִפְנֵיךָ יהוה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֵלֶם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלּוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יהוה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֵךָ מִמֶּנּוּ בְּעֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיִנוּ וְאַבְדְּנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים ה ב (בשינוי): ב) שם יט טו (בשינוי): ג) שם לח טז (בשינוי): ד) שם פח ג
(בשינוי): ה) שם נה ב (בשינוי): ו) ע"פ דברים כח נ: ז) ע"פ שמות לד ט: ח) יומא פז,
ב (בשינוי): ט) תהלים קו ו: י) שם (בשינוי): כ) ע"פ שם קיט סט: ל) ע"פ שם לט:
מ) איוב לג כו (בשינוי): נ) נחמיה ט לג: ס) ע"פ ישעיה כד יא: ע) איכה ה יז (בשינוי):
פ) ע"פ מלכים-א ח יג: צ) ע"פ תהלים סט כו: ק) ע"פ ישעיה יח ז: ר) איכה שם ח:
ש) ע"פ שמואל-א טו יא:

הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד גְּבִיָּאָה, וְזִרְקֵתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵתֶם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גְּלוּלֵיכֶם
 אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיָּאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָע,
 פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמָעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזְבֶתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלַשְׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְטַחְתָּנוּ בְּקִבְלָה עַל־יַדֵּי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאֹמֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקַשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶּׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךָ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבִי
 טוֹבֵךָ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָה. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמֶךָ. אֵל חַנוּן שְׁמֶךָ. בְּנוּ נִקְרָא שְׁמֶךָ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהּם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשָׁלֹמֶה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוּשָׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁפֵּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלָה. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוּשָׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בִּזְרָאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וַיִּשָׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ מְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וַיִּשָׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוֹם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ
ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו):
ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו:
מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז,
א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: א) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה:
ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא:
ג) שמות לד ו:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵי אֱלֹהִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמְדֵי תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבְּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֵה בַּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנַּעֲקֵד עַל־גְּבִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּדֵי־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שְׁעָנָה לְמִשְׁנֵה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחְתָּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הַעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בַּמַּצֵּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזָרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גֵּד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּי־רַבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵיכֶם:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לִפְנֵיכֶם. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹכִיחֵנוּ וְאֵל־בְּחִמָּתְךָ תִּסְפְּרֵנוּ:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמוֹי: וְנִפְשֵׁי נִבְהַלְּךָ

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים-ב ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יז-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהַּ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחֲי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרֵא
כַּד חֲטִי אָבוּהֵי לְקִיָּה. אָבוּהֵי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחַטִּינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרֻדְנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיָתָא. בְּמַטְו
מְנָךְ בְּרַחֲמֶךָ דְּנַפְשִׁינִי. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מְשַׁמְּעֵי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מְשַׁמְּעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנֻה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיֶה
וַיְרַעַם שְׂרָא תַאֲבַד שְׂאֵרֵית יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רוּעָה נְאֻמֵּן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּוֵי אַחַד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרַ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ.
וּפְדֵנוּ מִכְּלִיגָנוֹרֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:

מְרַן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הַב לָן שְׂאֵלְתֵינִי וּבְעוֹתֵינִי דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מְרַן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקֵי אֲנִי
וּבַחֲשׂוּכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתֵינִי דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצִּינָךְ מְרַן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוֹרָתָא עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר

תו"א (א) שמואל"א ב' ו' (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד' כב: (ג) קהלת רבה ז', טו: (ד) ברכות כח,
ב: (ה) תענית טו, א: (ו) ישעיה נז טו: (ז) ע"פ אבות ו, ט: (ח) ישעיה כו יט: (ט) מיכה ה
ז: (י) אסתר רבה ז, יג: (כ) ע"פ ירמיה כד ט: (ל) דברי הימים"א יז כא: (מ) ירמיה שם:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גּוֹי אֶחָד, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גּוֹי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁמוֹר גּוֹי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֵאבֵד גּוֹי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָרָה:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵי־תִזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהַר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכָּר:
בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ א

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךָ
מְלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּתַיִכּוֹן

וביומיו

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלָּה לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהָיו הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבִּיעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וְהָרְבִיּוֹ, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קְרָאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תִּהְלֵת יִהְיֶה יַדְּכָר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נִחַפְשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחְקְרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחָסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלָה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׁאוּ־יַדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדִישׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהִגְדַּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוַנְתָּךְ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָם:
 כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גָדוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךְ: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדַלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמֵשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעַפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדַלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסוֹדְתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרַרְתָּ

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם, בְּשׂוֹא גִלּוֹי אֶתָּה תִשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהַלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוּנָתְךָ בַּקֹּהֵל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה, נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשֵׁר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךָ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךָ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף שְׁלָךָ, יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֶתְאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מִלְּפָנֶינוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מְלֶכֶךְ אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם, מַעֲבִיר עוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַת עֲבָדֶיךָ. וְאַרְחוֹת־חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַטִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוּבֵי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדָרְךָ תְּשׁוּבָה חוֹרֵית: גְּדַלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכָל־יּוֹם לְזִרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֶתָּה הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

כהודעת

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם ו: ו) שם צה אב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ דניאל ט יח: ס) ע"פ תהלים יא ז: ע) ראה שמות לד ה: פ) שם ו: צ) שם לג יט: ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַל כְּנַפְיֶךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָרָה, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּתָ, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִירַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סְלַחְהָ,
אֲדָנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲנִי־קִרְאתֶיךָ כִּי־תַעֲנֵנִי אֵל. בִּקְשָׁתִי רַחֲמִים כְּרֵשׁ בִּפְתַח
שׂוֹאֵל. גִּדְל נִוְרָאוֹתֶיךָ בְּצַדִּיק עֲנוֹת הוֹאֵל. דַּעַת הַכֹּל כִּי
יֵשׁ אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל: הֲלֹא אַתָּה מִקְדָּם אֱלֹהֵי קְדוֹשֵׁי. וְלָמָּה
נָמוֹת בְּלַחֲץ וּבִקְוֹשֵׁי. זְכוֹר וְעוֹרֵר חֶסֶד כְּאִזּוֹ לְחַדְשֵׁי. חַרְבוֹתֵי
תְּשִׁיב וּכְוִנָּן מְקוֹם מִקְדְּשֵׁי: טוֹב אַתָּה לְקוֹוֶיךָ לְנַפְשׁ תִּדְרֹשֶׁהָ.
יְחַלְנוּ לָךְ בַּעַת צָרָה לְדְרֹשֶׁהָ. כְּלֵהִיּוֹם הוֹרְגֵנוּ עַל שֵׁם קְדֹשֶׁךָ.
לֹא־נִסּוּג לִבְנוּ מִלְּבַרְכֶּךָ וּלְהַקְדִּישֶׁךָ: מִתְנַגֶּת יָדְךָ כְּלֵנוּ בְּאֵף
וּבְחֶמָה. נְדַמִּינוּ כְּכֹלֵי רִיק וְכִפְתָּנוּ כְּלָמָּה. סִפְרָנוּ בְּיַד צוֹרְרִים
קָשִׁים לְהוֹמָמָה. עֲדִי־יִשְׁקוּף וַיֵּרָא יְהוָה מִן הַשָּׁמַיְמָה: פָּצְנוּ
וְהַצִּילָנוּ מִיַּד בְּגִינֵי־נָכָר. צוֹמְתִים חֵינֵינוּ בְּשִׁפְךָ דָּמֵנוּ לְהַעֲבֹר. קָרָא
שְׁלוֹמַת זְרִים גְּמוּל וּשְׂכָר. רְאוֹת כִּי־דִרְשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר:
שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ וַחֲרוֹן אַפֶּךָ הִפֵּר. תִּכְבַּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ וַחֲטָאוֹתֵינוּ
תִּכַּפֵּר. שְׁפֹל מְרוֹדְנוּ עֲלֵה וְלֹא נַחֲפֵר. בְּרֵשֶׁם יִקְרָךְ צוֹפֵם
חוֹקְקֵנוּ לְחַיִּים בַּסֶּפֶר: חוֹק וְאִמֵּן יָדַי וּבְרָבִים פּוֹשְׁלוֹת. פָּנָה
דְרָךְ עַמֶּךָ וְהִרָם מִכְּשָׁלוֹת. יַעֲרַב לְפָנֶיךָ תַחֲנוּן כְּשֵׁי וְעוֹלוֹת.
וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד: כ (ב) דניאל ט יח:ט (ג) תהלים יז: ד (ד) ע"פ מלכים"א יח: לו: (ה) חבקוק
א יב (בשנינו'): (ו) בראשית מז: טז: ז (ז) ע"פ ירמיה יז: יב: ח (ח) איכה ג כה (בשנינו'): (ט) תהלים
לג כב (בשנינו'): (י) ע"פ שם מד: כג: כ (כ) ע"פ שם יט: ל (ל) ע"פ שם לט: יא: מ (מ) דברים כט
כז: נ (ירמיה נא: לד: ס) שם נא: ע (ע) איכה ג נ (בשנינו'): (פ) תהלים קמד: יא (בשנינו'): (צ)
שם ט יג: ק (ק) מיכה ז יט (בשנינו'): (ר) ישעיה לה: ג: ש (ש) תהלים כב: ד: ת (ת) ויקרא רבה
כט: ו: א (א) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, בחודעת לענו מקדם, כמו שפתוב נורד יהנה בענו ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהנה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהנה | על־פניו ויקרא

יהנה | יהנה אל רחום וחנון ארך אפים ורחסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקת: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו פי חטאנו. מחל־לנו מלפנו פי פשענו: כִּי־אתה אדני טוב וסלת, ורחסד לכל־קראיך:

כרחם אב על־בנים, בן תרחם יהנה עלינו: ליהנה הישועה, על־עמך ברכתך סלה: יהנה צבאות עמנו, משגב־לנו אלהי יעקב סלה: יהנה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהנה הושיעה, המלך יענו ביום־קראנו:

סלח־נא לעון העם הזה בגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד־הנה: ושם נאמר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סַלַחְתִּי בְדַבָּרְךָ:

הטה אלהי | אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה, כי | לא על־צדקותינו אנתנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה,

ה'

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח־יט: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל־ה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיחָה כָּל־נַפְלְאוֹתֶיךָ הַגְּדוֹלוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת, אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ
אֲבוֹתֵינוּ, יְהוָה צְבָאוֹת. בְּרַדְתָּ יִשְׂרָאֵל מִצְרִימָה
בְּשַׁעֲבוֹד וּתְלָאוֹת. בְּחֶבְלֵי אָדָם מְשַׁכְתָּם וְלֹא בְּשַׁלְשְׁלָאוֹת: גַּם
מִעֲבִידֵיהֶם בְּקִשָּׁה עֲבוּדָה, גָּזְרוּ בַיָּאֹר זְכוּרֵיהֶם לְאַבְדָּה. דִּנְתָם
סָאָה בְּסָאָה מִדָּה בְּמִדָּה. דְּגָלִים הוֹצֵאתָ בְּרִכּוּשׁ כָּל־חַמְדָּה:
הַיָּם וּגְלִיו בְּעֵזָה פּוֹרְרוּ. הִירְדָן הוֹבִישָׁתָּ וּבְרַגְלָךָ עָבְרוּ. וּבַמְדַּבֵּר
כִּלְכִּלְתָּם וּדְבַר לֹא חָסְרוּ. וּמַמְלְכוֹת וְעַמְמִים בְּיָדָם נִמְסְרוּ:
זָנְחוּ הַטּוֹב וּרְדָפוּם מִכְּנִיעִים. זַעֲקוּךָ וְשִׁמְעָתָּ וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם
מוֹשִׁיעִים. חָנוּ בְּאֶרְצָם כָּל־טוֹב שְׂבָעִים. חָטְאוּ וּגְלוּ וּפְקַדְתָּם
לְשָׁבָעִים: מָפְלוּ שֶׁקֶר וְנִתְּנוּ לְמַרְמָס. מְרִדּוּם לְמַדְחַפּוֹת אֲנָשִׁי
חָמָס. יֵצְאוּ מֵאֶרְצָם וְקִץ חַזְרָתָם נִכְמָס. יֵשְׁבוּ בְּגוֹיִם וְהָיוּ לְמָס:
כַּח אֲמִץ פִּלְטָה הַנִּשְׁאַרְתָּ. בְּשָׁלוֹ כַּח מְבוֹבֵד רָעָה מִמְּאֲרַת.
לַעֲת רֵאשׁוּנָה פְּקוּדָה מְשֻׁמְרַת. לְבֹא שְׁנִיָּה אֶצְיָה וּמִמְהַרְתָּ:
מַעַת לַעֲת צִרְתִּי מְרַבָּה. מִיּוֹם שֶׁעָבַר קִשָּׁה הִבָּא. נִלְאַתִּי
נִשׂוּא עוֹל מִדְּהֶבֶה. נוֹאֲמַת מְדוּד וְהִבָּא הִבָּאָה רַבָּה: סִגְלַתְךָ
דוֹחֵק צוֹרֵר הַצָּר. סִבְרָה לְהַמִּיר* וְלִבְנוֹד בִּיּוֹצֵר. עַד־אָנָּה יְהוָה
אֶקְרָא מִמְּצָר. עֲנֵנִי בְּמַרְחֵב יְהִי כִּי־יִדְּךָ לֹא תִקְצָר: פִּשְׁעִים אִם
עָצְמוּ בִּינֵינוּ וּבִינְךָ לְהַבְדִּילָהּ. פְּרָגוּד אִם נִנְעַל בְּפָנֵי הַתְּפִלָּה.
צוֹר בְּכֶסֶף כְּבוֹדְךָ חֲתוּר מַחְלָה. צַעֲקַתֵּנוּ לְפָנֶיךָ תִּבֹא פָּנֵי
כְּבוֹדְךָ לְהַתְּקַבְּלָהּ: קְרָא שְׁנַת־רְצוֹן מֵעוֹצֵב לְהַנְפִּישִׁי. קַבֵּץ
נְפֻצוֹתַי וְעֹבֹר בְּרֵאשִׁי. רִיבָה יְהוָה רִיבֵי נַפְשִׁי. רָצָה לְהַחֲלִיצֵנִי
אֱלֹהֵי קְדוּשִׁי: שְׁנֵי רִשְׁעִים בְּחֻצָּץ תִּגְרוּם. שְׂכוֹל וְאֶלְמוֹן אוֹתָם

תהרום

(* נ"א: להמיר באמנת נוצר.

תו"א (א) ע"פ שופטים ו יג: (ב) הושע יא ד: ג) שמות א יד (בשינוי): ד) נחמיה ט כא (בשינוי):
ה) שם כב (בשינוי): ו) ראה רש"י ויקרא כו לה: ז) ע"פ תהלים קיט סט: ח) ע"פ דברי
הימים"ב לו: ט) ישעיה א יד: י) ע"פ תהלים קיח ה: כ) ע"פ ישעיה נט א: ל) ראה ברכות
לב, ב: מ) ע"פ רות רבה ה, ו: נ) ע"פ ישעיה סא ב: ס) ע"פ איכה ג נח: ע) חבקוק א
יב: פ) ע"פ איכה שם טז:

תהרום. תשפוך דמם ארצה לרום. תמותה הותר ובאמונה
 תארום: גדור פרצת סבה הנופלת. רומם קריה עד-עפר
 משפלת. שבויה נחם נחמה מכפלת. מאורה האר ותאיר
 מאפלת: בנה עירך בימי עולם. רפא מזבחך היכל ואולם.
 יהודה וישראל שם יעבדוך בלם. ויגדל שמך מעולם
 ועד-עולם:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אל-מפעלי. אם פעלתי שקר
 ומהתלות בעמלי. את-עוני לא תבקר. ואל
 תדרוש למעללי. יהוה בקר תשמע קולי:

יוצרי אשר בורת. תפן מרומי קרת. לך אפונה עטרת.
 בשלישי אשמורת. אשר תאזין העתרת. ולישעך
 סוברת. ותשלח המנערת. להומיה וסורת. אשר
 גאווה מדברת. ואין בלטה אומרת. ומקום מקטר
 קטרת. והדביר והמכפרת. אשר ישרתוכם שרת.
 שמוהו מעבורת. תדבק בה ממארת. כמו כבוד
 ליותרת. וחמת קרי יקר כל-מכה וכל-חלי.

יהוה בקר תשמע קולי:

צור שמך אל קנא. עתה מה-לך בשנה. שנה אחר
 שנה. ימינך נטעה כנה. מאד נגש והוא נענה. זה מכר
 וזה קנה. לאום בשפלות נתבנה. ושפלה איננה.
 משפטיך נבונה. אין דינא בלא דינא. אך קנא
 לנאמנה. מימינך נתנה. ובה כתוב מי מנה. ועתה

כצאן

תו"א (א) ע"פ עמוס ט יא: (ב) שמואל-ב ז כו (בשינוי): (ג) תהלים ה ד: (ד) משלי ט ג: (ה) שמות
 ל א: (ו) ע"פ במדבר ד יב: (ז) ע"פ ויקרא כו כח: (ח) דברים כח סא (בשינוי): (ט) שמות
 כ ה: (י) תהלים פ טז (בשינוי): (כ) ע"פ ויקרא יג כא: (ל) ראה ברכות ה, ב: (מ) ראה שם
 סב, א: (נ) במדבר כג י:

כצאן נמנה. צורי עוררה נא. והשחיתה מבנה.
 ואת־מלכותה תעקר. אלהים יהוה חילי.
 יהוה בקר תשמע קולי:

חסין קרוב לקוראיו. ושומע אל־אביונים. הון דין עני
 ואביון. משפט רצוצים ומענים. ועליונים ותחתונים.
 מידך אדון האדונים. ומשפטי מאתך יצא פנונה
 אר אמונים. לא איש אל ויבזב אשר יחליף עננים.
 וגורת שש שנים. אשר לעבדים נקנים. וכמה שש
 חלפו לי ולא אהבתי אדונים. ואם נמפרתי לעקר.
 ולא אנאל בשנים. בקרובים דין עקר. ואתה קרובי
 וגואלי.

יהוה בקר תשמע קולי:

חוקר הכל וסוקר. ומבין אל־מפעלי. אם פעלתי שקר
 ומהתלות בעמלי. את־עוני לא תבקר. ואר תדרוש
 למעללי. יהוה בקר תשמע קולי:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
 עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
 לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
 ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שדש
 עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, בהודעת לענו
 מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם
 ויקרא בשם יהוה:

ויעבר

(* נ"א: ואת־עמלק תעקר.

תו"א (א) חבוקק ג יט (בשינוי): (ב) תהלים ה ד: ג) ראה שם פט ט: ד) שם קמה יח: ה) ע"פ שם
 סט לד: ו) ירמיה כב טז (בשינוי): ז) דברים י יז (בשינוי): ח) ע"פ ישעיה סב א: ט) דברים
 לב ד (בשינוי): י) במדבר כג יט: כ) ראה ויקרא כה מז: ל) ויקרא רבה כט, ו: מ) ראש
 השנה יז, א: נ) תהלים קג ו (בשינוי): ס) ראה ראש השנה יז, ב: ע) שמות לד ה:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע

וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסַלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלַחֲטָאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סַלַּח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי-אֵתָהּ
אֲדָנִי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קְרֹאֲיָךְ:

כִּרְחֹם אָב עַל-בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל-עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּבִילְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאִרֵּם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קְרֹאֵנוּ:

אֶל-תִּזְכְּרֵנוּ עוֹנוֹת רַאשׁוֹנִים, מַהֲר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מְאֹד: חֲטָאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֶל-תִּזְכֹּר כְּחַסְדֶּךָ וְכָר-לָנוּ
אֵתָהּ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסְדֶיךָ, כִּי מַעוֹלָם הִמָּה: זָכְרֵנוּ יְהוָה בְּרָצוֹן עִמָּךְ,
פָּקְדֵנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זָכֹר עֲדַתְךָ | קְנִייתְךָ, קָדָם גְּאֻלְתָּ שְׂבַט
נַחֲלָתֶךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זָכֹר יְהוָה חַפְתָּ יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁפַח לְנִצָּח: אֵתָהּ תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי-עֵת לְחַנּוּנָהּ כִּי-בָא
מוֹעֵד: זָכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֹמְרִים עָרוֹ | עָרוֹ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זָכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וַתְּדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת-זִרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזִרְעֶכֶם וְנָחֵלוּ לָעָלָם: זָכֹר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קוֹשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חֲטָאתוֹ: אֶל־נָא תִּנְשֵׁת עָלֵינוּ חֲטָאתָ, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרְנוּ סַלַּח-לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זכור

תו"א (א) שמות לך ריז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
(ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) שם עט ח: (י) שם כה ז (בשנינוי): (כ) שם ו: (ל) שם קו ד
(בשנינוי): (מ) שם עד ב: (נ) שם יט: (ס) שם קב יד: (ע) שם קלז ז: (פ) שמות לב יג:
(צ) דברים ט כז: (ק) במדבר יב יא:
הגהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת, וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרת, וזכרתי להם ברית ראשנים, אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים, לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: עשה עמנו כמו שהבטחתנו, ואף גם זאת בהיותם בארץ אביהם לא-מאסתים ולא-געלתים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו כמה שפיתוב, ושב יהוה אלהיך את-שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל-העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו כמה שפיתוב, אם-יהיה נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחה: מחה פשעינו בעב וכענן כמה שפיתוב, מחיתי בעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענך כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו פשלג וכצמר כמה שפיתוב, לכונא ונוכחה יאמר יהוה, אם-יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילבינו, אם-יאדימו כתולע בצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפיתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומכל-גלוליכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפיתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך, ולא ישפח את-ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את-לבבנו לאהבה את-שמך כמה שפיתוב, ומל יהוה אלהיך את-לבבך ואת-לבבך ואת-לבב זרעך, לאהבה את-יהוה אלהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפיתוב, ובקשתם משם את-יהוה אלהיך ומצאתי, כי תדרשנו בכל-לבבך ובכל-נפשך: תביאנו אליהר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפיתוב, והביאותים אליהר קדשי ושפחתים בבית תפלתנו, עולתיהם וזבחייהם לרצון על-מזבחי, כי ביתי בית-תפלה יקרא לכל-העמים:

שמע

תו"א (א) ויקרא כו מב: (ב) שם מה: (ג) שם מד: (ד) דברים ל ג: (ה) שם ד: (ו) ישעיה מד כב: (ז) שם מג כה: (ח) שם א יח: (ט) יחזקאל לו כה: (י) דברים ד לא: (כ) שם ו: (ל) שם ד כט: (מ) ישעיה נו ז:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּבָלוֹת פָּחַנו אֶל־תִּעֲזֹבֵנוּ:
אֶל־תִּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיֵרְאוּ שְׂנְאֵינּוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶתֶר יְהוָה עֲזַרְתֵּנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אִמְרֵינוּ הַאֲזִינָה |
יְהוָה בֵּינָה הִגִּינּוּ: יְהוּ רָצוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהִגִּיז לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־לָךְ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אֶתֶּךָ תַּעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתַּחֲנָתֵנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵזי פָּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגִדֵנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדֵנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפִלְנוּ שִׁקְר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרֵנוּ. עֹוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרֵנוּ. קִשְׁיֵנוּ עֲרָף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל
כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂית וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבֵּנוּ
בְּחַטָּאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרֵנוּ. זָבּוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.

חרב

תו"א (א) איכה ה כא: (ב) תהלים נא יג (בשינוי): (ג) שם עא ט (בשינוי): (ד) שם לח כב (בשינוי):
(ה) שם פו יז (בשינוי): (ו) שם ה ב (בשינוי): (ז) שם יט טו (בשינוי): (ח) שם לח טז (בשינוי):
(ט) שם פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ: (ל) ע"פ שמות לד ט:
(מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: (ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ שם קיט סט: (פ) ע"פ
שם לט: (צ) איוב לג כז (בשינוי): (ק) נחמיה ט לג: (ר) ע"פ ישעיה כד יא: (ש) איכה ה יז
(בשינוי): (ת) ע"פ מלכים-א ח יג:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

חָרַב בְּעוֹנֵינוּ. מִיִּרְתָּנוּ הֵיחָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָּנוּ לְזָרִים. בָּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נָעִיז פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא
חָטָאנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשֵׂקוּ עִמָּלֵנוּ. מִמְּשָׁךְ וּמִמֹּרֵט מִמְּנוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶךָ מִמְּנוּ בְּעוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲיֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיִּבִין, מִנְּסֻתוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וְשִׁחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזוֹק עֲלֵינוּ מִיָּם טְהוֹרִים וְשִׁחַרְנוּ, כְּפִתּוּב עַל־יַד נְבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וְשִׁחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִיש־חֲמוּדוֹת שׁוּע לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַעַ,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אָנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעַה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֲלִי־תֹאחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בִּשְׁתִּי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
אֱלֹהֶיךָ כִּי עוֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
עוֹבְתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּשָּׁשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כָּל־הַ כַּחַטֹּאתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּקַבְּלָה עַל־יְדֵי יִרְמְיָהוּ חוֹזֵךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הֵהֵם
וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנוּ וְאֶת־חַטָּאת
יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אֶסְלַח לְאִשֶּׁר אִשְׁאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלָתְךָ רַעֲבִי

טובך

תו"א א' ע"פ תהלים טו כו: ב' יומא פז, ב' (בשנינו'): ג' ע"פ ישעיה יח ז: ד' איכה ה ח:
ה' ע"פ שמואל"א טו יא: ו' תהלים יט יג: ז' יחזקאל לו כה: ח' דניאל י יא: ט' שם ט
יח"ט: י' עזרא ט ו: כ' נחמיה ט יז: ל' ירמיה נ כ: ד' דברים ט כו:
הגדהגות ו' יכה על הלב (מנהגי הרבי).

טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יבירו וידעו כי ליהנה אלהינו
הרחמים והפליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען ברייתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שבנתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהבך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.
עשה למען תינוקות של בית רבן. עשה למענה אם לא
למעננו. עשה למענה והושיענו:

עֲנֵנו יהוה עֲנֵנו. עֲנֵנו אֱלֹהֵינו עֲנֵנו. עֲנֵנו אֲבֵינו עֲנֵנו. עֲנֵנו
בִּוְרָאנו עֲנֵנו. עֲנֵנו גְּוֹאֲלֵנו עֲנֵנו. עֲנֵנו דּוֹרְשָׁנו עֲנֵנו. עֲנֵנו
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנו:

עֲנֵנו וְתִיק וְחִסֵּד עֲנֵנו. עֲנֵנו זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנו. עֲנֵנו חַי וְקַיִם עֲנֵנו:

עננו

תו"א (א) דניאל ט ט (בשנינו); (ב) ע"פ שמות לר: ו (ג) ירמיה יד: ז (ד) ישעיה כו: יט: (ה) ע"פ
דניאל שם טז. כד: ו (ו) תהלים כו: ח: ז (ז) ע"פ יואל ב טז: ח (ח) ע"פ ישעיה כח: ט: ט (ט) שבת
לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: י (י) מלכים-א יח לז (בשנינו); (כ) ישעיה סג
טז: ל (ל) ע"פ שם מג א: מ (מ) שם מז ד: נ (נ) דברים ז: ט (ס) ע"פ איוב ח: ו: (ע) דניאל ו: כז
(בשנינו):

הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמיתך. בדיתך, וכן בכלום.
(2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ מִטֵּיב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ יִדְרַע יִצָּר עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעַסִּים
עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ לֹאֲבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ מִלֶּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵנָה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ קְשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רֶךְ
רְצוּת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ רְחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֱלֹהֵי־אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵרֵת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ
עֲנֵנוּ מִשְׁגָּב אִמָּהוּת עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ עֹזֵנָה בְּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוֹמִים עֲנֵנוּ עֲנֵנוּ דִּין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעֵנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
רִי־יִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל־נְפִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ מִי
שְׁעֵנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחְתָּה
הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָם בְּקוֹמוֹ מֵתוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ
מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְשׁוֹאֵל
בַּמַּצֵּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְדוֹד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְאַלְהֵיהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה
רִי־אֵלִישַׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעֵי הַיָּדָה הוּא
יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי

שְׁעֵנָה

תו"א א) תהלים קיט סח (בשינוי): ב) ע"פ שם קג יד: ג) ראה ברכות ז, א: ד) ע"פ ישעיה נט
יד: ה) אבות ג, א: ו) ע"פ דברים ז כא: ז) ע"פ ישעיה לג ה: ח) ירושלמי ברכות ד, ג:
ט) דברים לב ד: י) ע"פ תהלים קמה יח: כ) ע"פ אבות ה, יא: ל) שמות לד ו: מ) תהלים
סט לד: נ) דברים כו ז: ס) בראשית כו כד: ע) ע"פ שם לא מב: פ) שם מט כד: צ) ע"פ
ישעיה מט ח: ק) תהלים סח ו: ר) ע"פ תענית טו, א: ש) דברים רבה ב, יא: ת) ראה דברים
ט יט: א) ראה סנהדרין פב, ב: ב) מלכים ב כא-כב: ג) שם כ ב"י: ד) ראה דניאל ג
כ"ז:

הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

שְׁעֵנָה לְחַנְנִיה מִיִּשְׂאֵל וְעִזְרִיה בְּתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְדַנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמֶרְדֵּכִי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעִזְרָא בְּגוֹלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכֹל־הַצְּדִיקִים וְהַתְּסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה פִּירְבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אָדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(אין גופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְךָ תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחִמְתֶּךָ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּ
 יְהוָה כִּי אִמְלֵל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפִשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עֲדַמְתִּי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלֻצָה נִפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסִדֶּךָ: כִּי אֵין בְּמֹות וּזְכָרֶךָ בְּשִׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהַ בְּכָל־לִילָה מִפְּתֵי בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכָל־צוּרֶיךָ: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעֻלֵי אֹן בִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנֹתַי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיָבִי
 יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַנַּע:

מִחֵי וּמִסִּי מְמִית וּמְחִיָּה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כֹד
 חָטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נִפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחַטִּינִי
 קַמְךָ. הָא רֵוִי נִפְשִׁין בְּגִידִין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי וּמְרוֹדֵנִי קַמְךָ. הָא
 בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבָּיָא. הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא. בְּמַטּוּ מַנְךָ בְּרַחֲמֶךָ דְנִפְשִׁינִי.
 אִסִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עֲלֵן. עַד דְלֵא נְהִי וְגַמִּירָא בְּשַׁבָּיָא:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לִפְנֵי בַּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
 תַּפְּלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְּלָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע תַּפְּלָה: מִשְׁמִיעֵי
 צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לִפְנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְּנִיסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
 דַמְעוֹתֵינוּ לִפְנֵי מֶלֶךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַחֲנּוּ
 וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מֶלֶךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹבִירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְּׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
 תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָי. יוֹכּוֹר אֶהְבְּתֶם וַיַּחֲיָה

זרעם

תו"א (א) דניאל ו יד-כה: (ב) שמואל-ב כד יד: (ג) שמות לד ו: (ד) ירושלמי ברכות א, ה: ה) תהלים
 ו ב"יא: (ו) שמואל-א ב ו: (ז) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ח) קהלת רבה ז, טו:
 ט) ברכות כח, ב: י) תענית טו, א: כ) ישעיה נז טו: (ל) ע"פ אבות ו, ט: מ) ישעיה כו יט:

וְרַעַם שְׁלֵאל תֹאבֵד שְׁאֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צֹאן רֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה
לְחֹרֶפֶה. יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מִהָר עֲנָנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
וּפָדָנוּ מִכְּלִיגָנוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מְשִׁיחַ
צְדָקָה וְעַמָּה:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּבֵר שְׁבִיָא. דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לִשְׁבוּיָהּ. כְּלָהוֹן
בְּנֵי שְׁבִיָא. בְּכִסְפָא מִתְפָּרְקִין. וְעַמָּה יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחֻנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֲרֵיתֵין וּבְעוֹתֵין דְּלֹא נִהְדָּר רִיקָם מִן קְדָמָךְ:

מָרָן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּעִבְדָא דְּמִתְחַנְנֵנּוּ לְמַרְיָהּ. עֲשִׂיכֵי אֲנִן
וּבְחִשׁוּכָא שְׁרִינָן. מְרִירִין נַפְשֵׁין מַעְקָתֵין דְּנַפְשֵׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצוּנָךְ מָרָן. עֵבִיד בְּדִיל קִנְיָא דְּגִנְרַת עִם אֲבָהָתְנָא:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גֹּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁמוֹר גֹּי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׁאֲרִית עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֵין לָנוּ מְלָךְ אֱלֹא אֶתְהָ:
אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ רַחַם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ חַנּוּן וְעֲנָנוּ כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמָךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעָנוּ:

וְאַנְחָנוּ לֹא נִדַע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוִלָם הִפָּה:
יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ: אֲלֵי־תִזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהָר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חננו

תו"א (א) מיכה ה ז: (ב) אסתר רבה ז, יג: (ג) ע"פ ירמיה כד ט: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) ירמיה
שם: (ו) תהלים קכא ד: (ז) ירמיה לא ו: (ח) דברים ו ד: (ט) אסתר ג ח: (י) ע"פ שמות יט
ו: (כ) דברים ז ו: (ל) רי"ף תענית ו, א: (מ) תענית כה, ב: (נ) דברי הימים-ב כ יב: (ס) תהלים
כה ו: (ע) שם לג כב: (פ) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעֲנוּ בּוֹז: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכּוּר:
 בְּרָגוּ עֲקוּדָה תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכּוּר: בְּרָגוּ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
 קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יַצְרָנוּ, זָכוּר כִּי־עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחִיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

תְּתַקַּבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי
 בְּשִׁמְיָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

אשרי

תו"א (א) תהלים ככג ג: (ב) חבקוק ג ב: ג) תהלים כ י: ד) שם קג יד: ה) שם עט ט: ו) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל. שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֶל־הָיוֹ: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמֵמְךָ
אֶל־חַוֵּי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיחָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין
חֵקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתֶךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצִדְקָתֶךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפְּיִם וּגְדֻלַּ־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתֶךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתֵינוּ,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֻלִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

וְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קָרְאֵיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן
 יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֶת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבֵּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נֶּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחָסֵד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תִשׁוּבָנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשׁוּבָנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתָיו בְּתַהֲלָה, הוֹדִיְלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלֵעֲבָדֶי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יַדְכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בְּהִדְרַת־קְדֻשׁ, חִירוֹ מִפְּנֵי כְּלֵי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָם:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָרְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מַעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֵתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֻלָּךְ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תַּהֲלָתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֻלָּךְ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסֻדְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצַּרְתָּם: אַתָּה רִצַּצְתָּ רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעַם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרַרְתָּ

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שִׁבְרַתְךָ רֵאשִׁי תַנְיִנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֲךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנַתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לִיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעָה לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֵךְ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנִּשְׁמָה לְךָ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנִּשְׁמָה לְךָ וְהַגּוֹף שֶׁלְּךָ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֵנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מֶלֶךְ
 אֹהֶב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנ
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַ עַבְדְּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֶסֶדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוּ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יְיָוִם לְזִרְעַ יְדִידֶיךָ: תִּפְן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצַל כְּנַפְיךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנו וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאֲמָר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְהָ: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ, מְחַל־לְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבַד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשֵׁמְךָ בְּצַדִּיק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עַמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵל־לְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תַּחֲנֶנָּה עוֹרְכִים. שָׁהֵם מְצָרִים וּלְהוֹשֵׁעַ צְרִיכִים.
 צְרִיחֵם עֲלֵיהֶם עוֹל מְאָרִיכִים. כָּל־זֹאת הִנְעַתָּם וְשְׁמֶךָ
 מְבָרְכִים: חֲלִי וּמִכָּאוֹב לְהַפְתֵּב לֹא נִמְסַר. עֲלוּבִים מִנְעַר וּמְהֵם
 לֹא הוֹסַר. קְדוּשׁ בִּידְךָ לִפְתַּח מוֹסַר. כְּאִמְנוּתְךָ הִנְקִיחַ וְלֹא
 כְּאִמְנוֹת בְּשֵׁר: הַלְּוֹבֵשׁ צְדָקָה וְלֹו כַּמְעִיל עֲטוּיָהּ. וּמִמְכָּה
 עֲצָמָה מִתַּקֵּן רַטְיָהּ. קוֹמֵם עֲדָתְךָ מִנְפִּילָה הַמְטוּיָה. בְּכַתְּךָ
 הַגְּדוֹל וּבִזְרָעָה הַנְּטוּיָה: טְמֵאִים הָאוֹמְרִים נַחֲלַתְךָ לְחַבֵּל.
 כְּבוֹדְךָ לְהַמִּיר וּבִהְבֵּל לְהַתְּהַבֵּל. נִצַּר נִתְעַב לְאִלּוּהֵי לְקַבֵּל.
 וַיִּרְאֶתְךָ הַקְּדוּשָׁה לְנַטֵּשׁ וּלְנַבֵּל: בְּאֶהֱבָתְךָ וּבַחֲמִלְתְּךָ מִנְּשֵׂא
 וּמִנְּטֵל. עֲצַת הַרְעִים תִּמְחָה וּמַחֲשַׁבוֹתֶם תִּבְטֵל. רַבָּה מְהוּמָה
 בִּינֵיהֶם הַטֵּל. וּמִלֶּאךָ אֲכֹרֵי דוּחָהּ וּמִטְלָטֵל: בְּשָׁבִיל כְּבוֹד
 עֲצָמְךָ וְשֵׁם קְדוּשָׁה הַמְהַלֵּל. נוֹרְאוֹת הַפֵּלֵא לְבַל בְּעַמִּים
 יִתְחַלֵּל. יוֹעֲצֵיהֶם וְאִיתְנֵיהֶם תּוֹלִיךְ שׁוֹלֵל. וּבָהֶם תַּעֲוִלֵּל כְּאֲשֶׁר
 בִּי הַתַּעֲוִלֵּל: מְקִים מַעֲפָר דָּל וְאֲבִיוֹן מֵאֲשַׁפֵּה. בְּנִסְתָּךָ כָּל תַּתֵּן
 לְכֹלָה וּלְחֹרְפָה. אִם בְּפִקּוּדֶיךָ מִתְעַצֵּלְת וּמְרַפָּה. עָל כָּל־
 פְּשָׁעֶיךָ חֲבַתְךָ תִּהְיֶה מִחַפָּה: יִתְרָה חֲבַתְּם לִפְנֶיךָ אֲדֹנָי
 הָאֲדֹנִים. בֵּין כַּף וּבֵין כַּף קְרוּאִים לְךָ בָּנִים. רַחֲמֶיךָ יִקְדְּמוּנוּ
 אֲדֹהֵי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים. טָרָם יִשְׁטַפּוּנוּ הַמַּיִם הַיּוֹדוֹנִים: חֲפִצֵי
 קְרִבְתְּךָ עַל כְּלֵי־הַבְּאוֹת. הַחִישָׁה לָמוּ יִשׁוּעוֹת הַנְּבִאוֹת. קְדוּשׁ
 עֲשֵׂה עַמָּם לְמוֹכָה אוֹת. חֹזֵק וְאֲמִיץ גְּוֹאֵלֵם יְהוָה צְבָאוֹת:

אל

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח"ט: ג) ע"פ ישעיה נט יז: ד) ראה שמות רבה כג, ג:
 ה) ירמיה לב יז: ו) ע"פ זכריה יד יג: ז) שמואל"א ב ח: ח) ע"פ יואל ב יז: ט) ע"פ משלי
 י יב: י) דברים י יז: כ) ע"פ קידושין לו, א: ל) תהלים עט ח (בשינוי): מ) שם קכד ה:
 נ) שם פו יז (בשינוי): ס) ישעיה כח ב: ע) ירמיה נ לד (בשינוי):

אל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסִלְיָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזְּרוֹת לָנוּ לֹא־מֵר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, בְּחַוְדַּעַת לָעָנּוּ
מִקְדָּם, בָּמוֹ שֶׁבָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וְפָשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְּהָ: ע"כ

וְסִלְחָתָ לְעֹנְנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאֵנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלְחָ, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קַרְאִיךָ:

כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, תִּמְלֹךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קַרְאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעֹזֵן הָעַם תְּזַהַר בְּגִדְלֵךְ חֶסְדֶּךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
לְעַם תְּזַהַר מִמְצָרִים וְעַד־הִנָּה: וְשֵׁם נֶאֱמַר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלְחֵתִי בְּדַבְרְךָ:

הט"ה

תו"א (א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם ר"ז ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) במדבר יד יט: ס) שם כ: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

הַטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֵךְ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֵךְ, אֲדֹנָי | סִלְחָה, אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֶתְחָר, לְמַעַן אֱלֹהֵי כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל נִודַעְתָּ. אַתָּה יְהוָה אֲבִינוּ אַתָּה:
בְּכִלְיִקְרָאנוּ אֵלֶיךָ קָרְבָנוּ. רָם וְנִשָּׂא אַתָּה בְּקָרְבָנוּ:
גְּמַלְתָּנוּ הַטּוֹבוֹת גַּם בְּחֻבָּנוּ. לֹא בְּצַדִּיקוֹתֵינוּ וּבְיוֹשֵׁר לִבְבָנוּ:
דוֹדָנוּ גַּם כִּי זָנַחְנוּ. גָּאֲלָנוּ כִּי־עַבְדִּים אֲנַחְנוּ: הִנְנוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ
עֲרִידְכָא. וְתִקְצַר נַפְשׁ לְךָ מַחֲבָה: וְאִיהַ חֲסִדֶיךָ הָרַאשׁוֹנִים
עִמָּנוּ. מַעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם נֶאֱמָנוּ: זַעַף נִשָּׂא וַתֵּשׁ בַּחֲנוּ. יְהוָה
אֱלֹהֵי־בְּאִפְךָ תּוֹכִיחֵנוּ: חֲלָחֳלוֹת רַבּוֹת בָּלוּ בְּשָׁרְנוּ. נָא אֱלֹ-
בַּחֲמַתְךָ תִּסְרְנוּ: טוֹרַח הַצָּרוֹת אֵין לְהַסְפֵּר. אִיהַ שׁוֹקֵל וְאִיהַ
סוֹפֵר: יִדְעֵנוּ רִשְׁעָנוּ כִּי פִשְׁעָנוּ. כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ
הִרְשָׁעָנוּ: בַּעַם וַחֲרוֹן מָנוּ יַחְדָּל. כִּי קָטַן יַעֲקֹב וְדָל: לַחֵץ יוֹסֵר
וְעוֹר מָנוּ יַחְבֵּל. כִּי לָשָׁל בַּח הַסֶּפֶל: מְנַת מִדָּתְנוּ לֹא תִגְבַּה.
כִּי־נִשְׂאָרְנוּ מַעַט מִהַרְבֵּה: נַחַם עַל הַרְעָה לְאַיְמַתְךָ. מַטָּה
כָּל־פִּי חֲסֵד אֲמָנוֹתֶיךָ: סִלְּחָה אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. עֲזָרְנוּ כִּי־עֵלֶיךָ
נִשְׁעַנְנוּ: עָרְפָנוּ כּוֹף לָךְ לְהַשְׁתַּעֲבֵד. בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה אוֹתְךָ
לַעֲבוֹד וּלְכַבֵּד: פּוֹקְדֶיךָ קִדְּשׁוּ צוּמוֹת לְקַבּוּעַ. דַּעְתָּם קִצְרָה
צָרְכָם לַתְּבוּעַ: צָקוֹן לַחֲשֵׁם אֵלֶיךָ תְּבֹא. חַתֵּל לְאִישׁ אִישׁ נִגְעוּ
וּמְכֹאזְבוּ: קוֹל יַעֲקֹב נוֹהֵם מִתְּהוֹמוֹתֶיךָ. תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן
שִׁבְתֶּיךָ: רוּדָה רוּדָה בְּאֵף תִּכְלֶה. שְׁנַת שְׁלוֹמִים לְרִיב צִיּוֹן
תִּגְלָה: שִׁרְתָּ וְרַדְתָּ מִנוּעַר קְנוֹתָנוּ. וְאֱלֹהֵי־שְׁלִיכָנוּ לְעַת זְקִנְתָּנוּ:
תַּעֲיֵנוּ לְשִׂמְאֵל וּמִינֶיךָ תִּקְרָבָנוּ. כְּכֹלוֹת בַּחֲנוּ אֱלֹהֵי־עוֹבָנוּ:

חביט

תו"א (א) דניאל ט יח"ט: (ב) ע"פ תהלים עו ב: (ג) ישעיה סד ז (בשינוי): (ד) ע"פ דברים ד ז: (ה) ישעיה נז טו: (ו) דברים ט ה (בשינוי): (ז) עזרא ט ט (בשינוי): (ח) ע"פ תהלים צ ג: (ט) ע"פ שם פט נ: (י) ע"פ שם צ ב: (כ) ע"פ שם ו ב: (ל) ע"פ חגיגה טו, ב: (מ) ירמיה יד כ (בשינוי): (נ) נחמיה ט לג: (ס) ע"פ עמוס ז ב: (ע) נחמיה ד ד: (פ) ע"פ ירמיה מב ב: (צ) ראש השנה יז, א: (ק) ירמיה יד ז: (ר) דברי הימים ב יד (בשינוי): (ש) סנהדרין קא, א וברש"י: (ת) ע"פ ישעיה כו טז: (א) דברי הימים ב ו כט (בשינוי): (ב) בראשית כז כב: (ג) מלכים א ח לט: (ד) ע"פ ישעיה לד ח: (ה) תהלים עא ט (בשינוי):

תביט ותציץ ותשגיח לרחומיך. תתאזר בחנינותך תתלבש
בצדקותיך. תתכסה ברחמיך ותתעטף בחסידותך. ותבא
לפניך מדת טובה וענותנותך:

יִשְׁמִיעֵנוּ סְלַחְתִּי יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיוֹן. בִּימִין יֵשַׁע
לְהוֹשֵׁעַ. עִם־עֲנִי וְאֲבִיוֹן. בְּשׁוֹעֵנוּ אֱלֹהֶיךָ
נִזְרָאוֹת בְּצַדֶּק תַּעֲנֵנוּ. יְהוָה הִיְהִיעֲזֹר לָנוּ:

לְשׁוֹתֵי עֲזָרְתִּי עַל־גִּבּוֹר וְנִשְׂאָא. לְפָנַי גּוֹחֵי אֲשַׁפּוֹךְ שִׁיחֵי
אוֹלֵי פָנַי יֵשׂאָא. מִנְדֵּתִי בּוֹנֵתִי כְּסֹדֶר אֲשֶׁר עָשָׂה. הֲלֹא
יִקְרֶה מְקַרְקֶר קִיר עוֹד זְכוֹר תִּזְכְּרֵנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעֲזֹר לָנוּ:

בְּבֹא כְּגַל הַגִּלְגָּל לְהַחֲלִיף הַשָּׂפָה. רְעִיתְךָ יוֹנָתָךְ לְךָ
פּוֹנֶה הַבִּיטָה. בְּאוֹת נִפְשָׁה הַגִּישָׁה לְפִתּוֹחַ בַּחֲרָטָה.
יִמִּין פְּשׁוּטָה מִלְּמִטָּה. בְּצַפִּיתָנוּ צַפִּינוּ.

יְהוָה הִיְהִיעֲזֹר לָנוּ:

שׂוֹאֵל חֶסֶד בְּהוֹסֵד הַנְּנִי תֹאמֶר. מִדּוֹת יִצָּר הַבְּצָר
קְבוּעַ כְּבַמְסָמֶר. וּלְצוֹנָאֵר כְּמוֹ סוֹנָאֵר, הוּטַל לְמִשְׁמֶר.
וּמִי אֲזוֹר זֶר לְזֶר. וּמִי אֲכֹזֵר כִּי יַעֲזֹרֵנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעֲזֹר לָנוּ:

לְחֻבְצֵלֶת פְּתַח דָּלֶת, אֵלּוּהַ מִמַּעַל. בִּינָה הַגִּיגִי, לְהַצִּיגִי,
בְּתוֹךְ שַׁעַר הַנֶּנְעֵל. רַחֲמֵנוּ, קִדְמָנוּ, צָרֵי וּמְזוֹר הַתַּעַל.
בְּרַר חֲכִי לְהַצְדִּיקִי. יִבְקֶשׁ עֲוֹן וְאִינְנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעֲזֹר לָנוּ:

יונת

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) תהלים צא א: ג) צפניה ג יב (בשינוי): ד) תהלים כח ב (בשינוי):
ה) שם סה ו: ו) שם ל יא: ז) שם פט כ (בשינוי): ח) ע"פ בראשית לב כ: ט) ראה ראש
השנה יז, ב: י) ישעיה כב ה: כ) ע"פ ירמיה לא יט: ל) ע"פ שיר השירים ה ב: מ) תהלים
יג ד: נ) ע"פ ירמיה ב כד: ס) איכה ד יז: ע) איוב מא ב: פ) ע"פ שיר השירים ב א:
צ) ראה שיר השירים רבה ה, ג: ק) איוב ג ד: ר) תהלים ה ב: ש) ע"פ ירמיה נ כ:

יִזְנֶת אֱלֹם מִשְׁלֹם חֶלֶק יִפֶּה תְּגִיעַ. אוֹת צָדֵק בְּהַצְטִיֵּדֵק
בִּירְאָתֶךָ לְהוֹשִׁיעָה. לֶךְ תִּקְרָא עֵת לְשַׁחֲרָרָה אֲדוֹן בְּזוֹ
הַשָּׁעָה. וְתִיק תִּיק מִנְרֵתֶךָ. בְּאוֹר תּוֹצִיא דִינֵנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

תִּצְלִיחֵי בְּמִשְׁלָחֵי, וְאֲשִׁיב שׁוֹלְחֵי דְבָר. תּוֹקֶת חֶק חֶקֶת,
עֶשֶׂר וְשְׁלוֹשׁ בְּמִדְבָּר. מַחֲזִיקֵם וְלֹא רִיקֵם, שְׁלַחֲתֵי
לְהַתְנַבֵּר. וְכֹה תַעֲשֶׂה עִוֵן נוֹשֵׂא. עֵתָה תִּשׁוּב תִּרְחַמְנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

יִשְׁמִיעֵנוּ סְלַחֲתֵי יוֹשֵׁב בְּסֶתֶר עֲלִיּוֹן. בִּימִין יֵשַׁע לְהוֹשִׁיעַ.
עִם-עֲנֵי וְאֲבִיוֹן. בְּשׁוֹעֵנוּ אֱלֹהֵי נִרְאוֹת בְּצַדֵּק תַעֲנֵנוּ.

יְהוָה הִיְהִיעוֹזֵר לָנוּ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתֶם תִּגְמוּל. אֵל הוֹרֵיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, זְכַר-לָנוּ הַיּוֹם כְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּחוֹדְעַת לָעֲנֵי
מִקְדָּם, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

הַמִּתְפַּלֵּל בִּיחִיד אֵין אוֹמֵר זֶה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב-חֶסֶד
וְאַמֶּת: נֶצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עִוֵן וּפִשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְחָה: ע"כ

וסלחת

תו"א (א) תהלים נו א: (ב) שם ל יא: (ג) ראה שמות לד ר"ז: (ד) שם ז (בשינוי): (ה) מיכה ז יט:
(ו) במדבר יד כ: (ז) תהלים צא א: (ח) צפניה ג יב (בשינוי): (ט) תהלים כח ב (בשינוי):
(י) שם סה ו: (כ) ויקרא רבה כט, ו: (ל) ראש השנה יז, א: (מ) תהלים קג ו (בשינוי): (נ) ראה
ראש השנה יז, ב: (ס) שמות לד ה: (ע) שם ר"ז:
הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' - ('שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאָנוּ, מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קַרְאִיךָ:

כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁנָבִלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קַרְאָנוּ:

אֲל־תִּזְכְּרֵנוּ עוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵי־נוֹ, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חָטְאוֹת נְעוּרֵינוּ | וּפָשַׁעֵינוּ אֲל־תִּזְכֹּר בְּחֶסֶדְךָ זְכַר־לָנוּ
אֵתָהּ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסֶדְךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְחָה: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פְּקַדְנוּ בִישׁוּעָתְךָ: זְכַר עֲדַתְךָ | קְנִייתְךָ, קָדָם גְּאֻלְתָּ שְׂבַט
נְחֻלְתְּךָ, הַרְצִיזוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בּוֹ: זְכוֹר יְהוָה חֶבֶת יְרוּשָׁלַם, אֶהְבֵּת
צִיּוֹן אֲל־תִּשְׁפַח לְנִצְחָה: אֵתָהּ תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, בִּיַּעַת לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: זְכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלִי־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזַרְעֲכֶם וּנְחַלוּ לָעָלָם: זְכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲל־תִּפְּן אֲל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲל־רִשְׁעוֹ וְאֲל־חַטָּאתוֹ: אֲל־נֵא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטְאָנוּ: חָטְאָנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזַכַּרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנֵי־נוֹ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזַכַּרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנֵי־נוֹ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתְכֶם בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־גְעֻלְתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפִּיר

בריתי

תו"א א) שמות לד ט: ב) תהלים פו ה: ג) שם קג יג: ד) שם ג ט: ה) שם מו ח: ו) שם פד יג: ז) שם כ י: ח) שם עט ח: ט) שם כה ז (בשינוי): י) שם ו: כ) שם קו ד (בשינוי):
ל) שם עד ב: מ) שם יט: נ) שם קב יד: ס) שם קלו ז: ע) שמות לב יג: פ) דברים ט כו:
צ) במדבר יב יא: ק) ויקרא כו מב: ר) שם מה: ש) שם מד:
הגהגות 1) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: השב שבותנו ורחמנו בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
 מְכַל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, אֲסִיְהִיָה נִדְחָךְ בְּקֶצֶה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ כְּעָב וּכְעָנָן בְּמַה שְׁפַתוֹב, מִחִיתִי
 כְּעָב פִּשְׁעֶיךָ וּכְעָנָן חַטֹּאתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתִיךָ: מַחֲה
 פִּשְׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִּשְׁעֶיךָ
 לְמַעַנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חֲטָאֵינוּ פִּשְׁלֹג וּכְצֹמֵר בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, לְכוּנָא וְנוֹכַחְהָ יֹאמֵר יְהוָה, אֲסִיְהִיו חֲטָאֵיכֶם פְּשָׁנִים
 פִּשְׁלֹג יִלְבִּינוּ, אֲסִי־יֹאדִימוּ כַּתּוּלַע בְּצֹמֵר יִהְיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים
 טְהוּרִים וּמְהַרְנוּ בְּמַה שְׁפַתוֹב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים
 וּמְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאֵיכֶם וּמְכַל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ
 וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמַה שְׁפַתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֹא יִרְפֶּךָ
 וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְהֵם: מוֹל
 אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמַה שְׁפַתוֹב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 אֶת־לִבְבְךָ וְאֶת־לִבְבִי וְרַעְיָה, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־לִבְבְךָ
 וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ בְּמַה שְׁפַתוֹב,
 וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמְצֵאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְךָ
 וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ: תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קְדֹשְׁךָ וְשִׁמְחֵנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמַה
 שְׁפַתוֹב, וְהִבִּיאוּתִים אֶל־הַר קְדֹשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי,
 עוֹלֵתֵיהֶם וּבְחִיָּהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא
 לְכֻלֵּי־הָעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עֲלֵינוּ וּקְבַל
 בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֱלֹהֵי־שְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֱלֹהֵי־תַקַּח מִמֶּנּוּ:
 אֱלֹהֵי־שְׁלִיכֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּבָלוֹת פָּחַנו אֱלֹהֵי־תַעֲזֹבֵנוּ:

אל

תו"א (א) דברים ל ג: (ב) שם ד: (ג) ישעיה מד כב: (ד) שם מג כה: (ה) שם א יח: (ו) יחזקאל לו
 כה: (ז) דברים ד לא: (ח) שם ל ו: (ט) שם ד כט: (י) ישעיה נו ז: (כ) איכה ה כא: (ל) תהלים
 נא יג (בשינוי): (מ) שם עא ט (בשינוי):

אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׂגָאֵינוּ וַיִּבְשׂוּ כִּי־אָפְתָה יְהוָה עֲוֹרָתֵנוּ וְנַחֲמָתֵנוּ: אִמְרֵינוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הַגִּיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרִצּוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהִגִּינוּ לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־לֵךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַּעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם מִתַּחַנְתָּנוּ, שֹׁאִין אָנוּ עֹזי פָּנִים וְקָשִׁי עֲרֹף, לֹא־מֵרָחֵק לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגָדֵנוּ. גִּזְלָנוּ. דְּבָרֵנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפָלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדָּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֹוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרָנוּ. קָשִׁינוּ עֲרֹף.
רָשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲיִנוּ. תַּעֲתָעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בָּשָׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבֵּנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוֵינוּ. וְנִפְרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בַּיִת מִקְדָּשֵׁנוּ. חָרַב בַּעֲוֹנוֹנוּ. מִיִּרְתָּנוּ הִיִּתָּה לְשָׁמָה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבָנוּ מִטְּעוֹתֵנוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עֲרֹפְנוּ, לֹא־מֵרָחֵק לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאֵנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשֵׂקוּ עִמָּלָנוּ. מָמְשָׁךְ וּמְמוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵנוּ עָלֵנוּ. סָבַלְנוּ עַל שְׁכַמְנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אִין מִיָּדֵם.

צרות

תו"א (א) תהלים לח כב (בשינוי): (ב) שם פו יז (בשינוי): (ג) שם ה ב (בשינוי): (ד) שם יט טו (בשינוי): (ה) שם לח טז (בשינוי): (ו) שם פח ג (בשינוי): (ז) שם נה ב (בשינוי): (ח) ע"פ דברים כח נ: ט) ע"פ שמות לד ט: י) יומא פז, ב (בשינוי): (כ) תהלים קו ו: ל) שם (בשינוי): (מ) ע"פ שם קיט סט: נ) ע"פ שם לט: ס) איוב לג כז (בשינוי): (ע) נחמיה ט לג: פ) ע"פ ישעיה כד יא: צ) איכה ה יז (בשינוי): (ק) ע"פ מלכים"א ח יג: (ר) ע"פ תהלים סט כו: ש) ע"פ ישעיה יח ז: (ת) איכה שם ח:

הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האיב (מנהגי הרבי).

צרות רבות סבבנו. קראנו יהוה אלהינו. רחמך ממנו בעונינו.
שבנו מאחריך. תענו ואבדנו:

משיח צדקך אמר לפניך, שגיאות מרובין, מנסתרות נקני: נקנו
יהוה אלהינו מכל־פשעינו וטהרנו מכל־טמאותינו,
וזרוק עלינו מים טהורים וטהרנו, כפתוב עליך גביאך, וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם, מכל טמאותיכם ומכל־גולגולתכם
אטהר אתכם:

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע,
פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך
עליה, כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני
הקשיבה ועשה, אלה־אחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך
ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורחימך ולא
עזבתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו בלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבוצה עלידי ירמיהו חונן. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען ברייתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען

כבודך

תו"א (א) ע"פ שמואל־א טו יא: (ב) תהלים יט יג: (ג) יחזקאל לו כה: (ד) דניאל י יא: (ה) שם ט
יח"ט: (ו) עזרא ט ו: (ז) נחמיה ט יז: (ח) ירמיה נ כ: (ט) דברים ט כו: (י) דניאל שם ט
(בשנוי): (כ) ע"פ שמות לד ו: (ל) ירמיה יד ז:

הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. ברייתך, וכן בכלום.

בְּבוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נְצַחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוּדֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזוֹךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֲרֶךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתֶּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָיִם. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהּם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשָׁלְמֵהּ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁבֵּן בְּבוֹדֶךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיוּסוֹת מִזְבֹּחֶךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחוּדֶךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בְּאֵי בְּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יוֹנְקֵי שְׂדֵים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
 לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וַיִּשָּׂר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ מְזֻב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ פְּעֻסִים
 עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
 בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וַיִּשָּׂר
 עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ישעיה כו יט: (ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: (ג) תהלים כו ח: (ד) ע"פ יואל ב טז: (ה) ע"פ
 ישעיה כח ט: (ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ז) מלכים א יח לו (בשינוי):
 (ח) ישעיה סג טז: (ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: (ל) ע"פ איוב ח ו:
 (מ) דניאל ו כז (בשינוי): (נ) תהלים קיט סח (בשינוי): (ס) ע"פ שם קג יד: (ע) ראה ברכות ז,
 א: (פ) ע"פ ישעיה נט יז: (צ) אבות ג, א: (ק) ע"פ דברים שם כא: (ר) ע"פ ישעיה לג ה:
 (ש) ירושלמי ברכות ד, ג: (ת) דברים לב ד:
 הנהגות (1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשָׁה לְכַעֵס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רָךְ לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רְחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:
 עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל־אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶחָד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשֻׁבַּב אִמְהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵנָה בְּעַת רִצּוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהּ אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֵיהַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנַעֲקֵד עַל־נְבִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל־יְסוּסָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירְיָחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזֵרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אֲרִיּוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֲזָרָה בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכַל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָאֵלִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָדָב צִרְיִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּירְבִּיִם רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

רחום

תו"א (א) ע"פ תהלים קמה יח: (ב) ע"פ אבות ה, יא: (ג) שמות לר ו: (ד) תהלים סט לד: (ה) דברים כו ז: (ו) בראשית כו כד: (ז) ע"פ שם לא מב: (ח) שם מט כד: (ט) ע"פ ישעיה מט ח: (י) תהלים סח ו: (כ) ע"פ תענית טו, א: (ל) דברים רבה ב, יא: (מ) ראה דברים ט יט: (נ) ראה סנהדרין פב, ב: (ס) מלכים ב כא-כב: (ע) שם ב"י: (פ) ראה דניאל ג כו-כו: (צ) דניאל ו יז-כ: (ק) שמואל ב כד יד:
 הנהגות (1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

(איך נופלים על פניהם)

רְחוּם וְחַנוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי בְּאֶפְדָּךְ תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחֻמָּתֶךָ תִּיַסְרֵנִי: חֲנּוּנִי
 יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אֲנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסֹדֶךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת זִכְרֶךָ בִּשְׂאוֹל מִי יוֹדֵה־לָּךְ: יַעֲתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכָל־צוּרֶיךָ: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֶי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּנֵי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
 יִשְׂרָאֵל יִבְשׁוּ רַנַּע:

מִחֵי וּמִפִּי מִמִּית וּמִחַיָּה. מִפִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד
 חָטִי אָבוּהִי לְקָנִיה. אָבוּהִי רַחִים אִסִּי לְכֹאבֵיה: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרִיה תְּאֵיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחֲטִינִי
 קַמְךָ. הָא רױ נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרִינִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרֹדְךָן קַמְךָ. הָא
 בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקִיּוּתָא. בְּמַטּוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶךָ דְנַפְשִׁינִי.
 אִסִּי לְכֹאבִין דְתַקּוּף עֲלֵן. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מִכְּנִיסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינּוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
 תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִינוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע תַּפְּלָה: מִשְׁמִיעֵי
 צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִינוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מִכְּנִיסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
 דַמְעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
 וּבְקַשָּׁה. לְפָנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
 תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עַפְרָי. יִזְכּוּר אַהֲבָתֶם וַיְחַיֶּה זְרַעֲם
 שְׂרָא תֵאבֵר שְׂאֲרִית יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמָן הִיָּה לְחֻרְפָּה.
 יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וּפְדֵנוּ
 מִכַּף־גְּזוֹרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִׁיחַ צְדָקָה וְעַמְּךָ:
 מֶרֶן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתַּחֲנּוּן. כְּבֵר שְׁבִיא. דְּמִתַּחֲנּוּן לְשִׁבוּיָה. כְּלֵהוּן
 בְּנֵי שְׁבִיא. בְּכַסְפָּא מִתְּפָרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
 הֵב לָן שְׂאֲרֵיתִין וּבְעוֹתִין דְלֵא נְהַדֵּר רִיקָם מִן קַדְמְךָ:

מֶרֶן

תו"א (א) שמות לד ו: (ב) ירושלמי ברכות א, ה: (ג) תהלים ו ב:יא: (ד) שמואל"א ב ו: (ה) תרגום
 יונתן עה"פ שמות ד כב: (ו) קהלת רבה ז, טו: (ז) ברכות כח, ב: (ח) תענית טו, א: (ט) ישעיה
 נז טו: (י) ע"פ אבות ו, ט: (כ) ישעיה כו יט: (ל) מיכה ה ז: (מ) אסתר רבה ז, יג: (נ) ע"פ
 ירמיה כד ט: (ס) דברי הימים"א יז כא: (ע) ירמיה שם:

מָרַן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנֵנּוּ. כְּעִבְדָא דְּמִתְחַנְנֵן לְמַרְיָה. עֲשִׂיבֵי אֲנִי
וּבְחֲשׂוּכָא שְׂרִינֵן. מְרִירֵין נַפְשֵׁין מֵעֲקָתֵין דְּנַפְיֵשִׁין. חֵילָא לֵית
בְּן לְרַצְיוֹנָךְ מְרֵן. עֲבִיד בְּדִיל קַיְמָא דְּגֻרְתָּ עִם אֲבָהֵתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּוֵי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֲרִית עִם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גְּוֵי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר שְׂאֲרִית עִם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּוֵי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אָבִינוּ אִתָּה: אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֱלֹהֵינוּ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בְּנוֹ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַע מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲזוֹלִים הָמָּה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֵל־תִּזְכָּר־לָנוּ
עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנֵינוּ, מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:
חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שִׁבְעָנוּ בּוֹ: בְּרָגוּ רַחֵם תִּזְכָּר:
בְּרָגוּ עֲקָדָה תִּזְכָּר: בְּרָגוּ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בְּרָגוּ
אֶהְבֶּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמִּלְךָ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־
קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יִדַע יִצְרָנוּ, זָכוֹר כִּי־עָפָר אֲנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ א
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהִצִּילְנוּ וְכַפֵּר
עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יתגדל

תו"א (א) תהלים קכא ד: (ב) ירמיה לא ו: (ג) דברים ו ד: (ד) שמואל-ב ז כג: (ה) אסתר ג ח:
(ו) ע"פ שמות יט ו: (ז) דברים ז ו: (ח) רי"ף תענית ו, א: (ט) תענית כה, ב: (י) דברי הימים-ב
כ יב: (כ) תהלים כה ו: (ל) שם לג כב: (מ) שם עט ח: (נ) שם קכג ג: (ס) חבקוק ג ב:
(ע) תהלים כ י: (פ) שם קג יד: (צ) שם עט ט:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוֹן
 וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי רְכַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא: יִתְבְּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן רְכַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבוּהוֹן דִּי
 בְּשָׁמַיָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

עֲשֵׂה³ שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

אשרי

תו"א א) איוב כה ב:

הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר) וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן (ספר המנהגים, עמ' 6).

2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל. שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵּה לֹו, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוּמֶמְךָ
 אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיָּה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין
 חֵקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשִׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ
 יִגִּידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֻלָּתֶךָ
 אֲסַפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֻלַּ־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־
 מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשִׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתֶךָ
 יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ,
 וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל־
 הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:

וְהָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיוֹ: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנָּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפֹשֶׂה
 דְרַכֵּינוּ וְנַחֲקֶרְהָ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיֶנְךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתֶּיךָ: דְלִתֶּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תִשׁוּבָנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תִּשׁוּבָנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כָּל־בֶּשֶׁר יִבְאוּ: יָבוֹא כָּל־בֶּשֶׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבוֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלֵילוֹת: שְׂאוּ־יְדַכֶּם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבוֹאָה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו: רִוְמָמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רִוְמָמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קְדוֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִילוֹ מִפְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבוֹא
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגוֹדָה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדֵּלְתָּ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לַיהוָה, יְדַמָּה לַיהוָה בְּבָנֵי אֲרָם:
 כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גָדוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֵלְתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נִרְאָה הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכֹל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוֹם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעַפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֵלָה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָּה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסוֹדְתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרְךָ יְיָ, שִׁבְרַתְךָ רֵאשִׁי תַנְיִנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֲךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנְתְךָ בִקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לּוֹ: צִדְקָה
 וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֵאֵךְ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כְּלִיחִי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף שִׁלָּךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֲתָהּ הוּא מְלֶכֶךְ
 אֹהֶב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֲתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בְּעֵנָן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָךָ לְמִשְׁחַ עַבְדְּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֶסְדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֲתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחִן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֲתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדִלַת רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֲתָהּ
 הוּא בְעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּרוֹן אַפְךָ שׁוֹב, כְּמוֹ כְּתוּרֶתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַח בְּנִפְיֶךָ נַחֲסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בְּעֵנְךָ: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
 וְחַטָּאת וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלְחַת לְעוֹנֵנוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאֵנוּ. מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסֹלֵת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֲיִן־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נֹמֵר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֲתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עֲלִי-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל-תְּאֵחֶר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, בִּישְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֶקְרָא בְּשִׁמְךָ לְהַחְזִיק בְּךָ אֶתְעוֹרֵר. בַּתְּפִלָּה אֲשַׁמּוֹר אֶקְדֹּם
יִשְׁחַר אֶעוֹרֵר. גִּשְׁתִּי פָנַי תִּבֶּה מִלֵּל לְבָרֶר. דִּקְדַּקְתִּי
מֵעֲרָכִי דַל שִׁפְתֵי לְגֵרֵר: הֵן תָּוִי יֶאֱזִינֵנִי יַעֲנֵנִי שְׂדֵי. וְאִפּוֹא
מִפְּנֵיעַ הַגּוֹן וְאִיהָ כְּדִי. זָכִיתִי לְכִי יֹאמֶר וְקוֹשֵׁט מֵעַבְדִּי. חֲפוּ
מִפִּשַׁע זָכוּ מַעֲשֵׂי יָדַי: טוֹבָה לְחַיִּים גָּמוּל וְלֹא לְכַוִּי. יַחֲשָׁב
בְּקֶרְבֵּן מִפְּלֵל וּכְנִיחַח חֲלוּי. כְּפּוֹפִיךָ זְקוּף הַיּוֹתֵם לְרֹאשׁ תְּלוּי.
לֹא תִמְצְאִינָה חַטָּאת סֶתֶר וְגִלוּי: מְשֻׁנָּב בַּצָּרָה הִיָּה לְבָךְ
חוֹסֶה. נוֹדֵד אֵל תִּגְלָה נִדַּח כְּשֵׁה. שְׂיִמָּה בְּנֶאֱדָךְ דְּמַעַ עֲרֵשׁ
מִמָּסָה. עֹזוּ לִי בְּךָ מְעוֹז וּמַחֲסָה: פָּצָה וְהוֹצֵא לְרוּיָה אֲסִירֶיךָ
תַּתִּיר. צַעֲקוּךָ דְּפִקּוּךָ קָרְאוּךָ בַּצָּר לְהַעֲתִיר. קָבָעוּם קוֹבָעִים
וְרִשָּׁע צַדִּיק מִכַּתִּיר. רַב וְשׁוֹפֵט לְמַה-פָּנֶיךָ תִּסְתִּיר: שְׁאוֹן
קָמִיךָ הָעוֹלָה נִגְדָךְ הֶרֶק וּכְלָה. תִּמְיֵד לְיֹדְעֵי סוּדָךְ חֲסָדֶיךָ
הַפְּלָה: אֲנֵא נִדַּח הַשֵּׁב וְקַבֵּץ גּוֹלָה. לְמָרוּם שְׁפֵל הַקָּם וְיִרוּד
הָעֵלָה. אֲזוּ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם-אֱלֹהֵי: הַנְּשַׁמָּה
הַיְתָה לְעַדָּן וּלְבַצְרוֹן הַנְּהַרְסוֹת. בּוֹטְחֶיךָ הַצֵּל נָסוּ בְּצַלְךָ
לְהַחֲסוֹת. רְדִיפְתָם בְּקֶשׁ עָלֶיךָ הַדְּבָר לַעֲשׂוֹת: שְׁמֹעָה דָּבָה
בִּישָׁה עֵטָף רוּחֹו. יְהִיו לְרָצוֹן אֲמָרֶיךָ וְשִׁפְךָ שִׁיחוֹ. חוֹק רַפְיוֹן
וְאִמִּין בּוֹשֵׁל לְהַרְוִיחוֹ. כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבוֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד
לְאָדָם מַה-שִּׁחוֹ:

א-ל

תו"א א) במדבר יד כ: ב) דניאל ט יח-יט: ג) ע"פ ישעיה מה ד: ד) שם סד ו (בשינוי): ה) משלי כ
ט: ו) ע"פ במדבר רבה א, ט: ז) ע"פ ירמיה נ כ: ח) ע"פ תהלים ט י: ט) שם נו ט
(בשינוי): י) שם פד ו (בשינוי): כ) ע"פ יואל ד טז: ל) תהלים מד כה: מ) שם עד כג:
נ) שם יז ז (בשינוי): ס) שם קכו ב: ע) ע"פ יחזקאל לו לה: פ) תהלים יט טו: צ) ע"פ שם
קב א: ק) עמוס ד יג:

אל מִלֶּךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזְּרִית לָנוּ לֹא־מֵר שְׂדֵשׁ
 עֲשֵׂרָה, זָכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָּעָנּוּ
 מִקֶּדֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בָּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וְפָשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
 אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְוָה הַיְשׁוּעָה,
 עַל־עַמֶּךָ בְּרַבְתָּהּ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלֵנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֶּךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה בְּגִדְל חֶסֶדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה
 לְעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי בְּדַבְרֶךָ:

הָטָה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר

אשר

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשנינו'): ד) ראה ראש השנה יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם רז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) שם קג יג: י) שם ג ט: כ) שם מו ח: ל) שם פד יג: מ) שם כ י: נ) במדבר יד יט: ס) שם כ: ע) דניאל ט יח"ט:

הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אשר נקרא שמך עליה, כי | לא על צדקותינו אִנחנו מפילים
תחנונינו לפניך, כי על רחמך הרבים: אִדני | שְמעה, אִדני | סלחה,
אִדני הקשיבה ועשה, אל־תאחר, למענה אִלחי, בִישמך נקרא
על־עירך ועל־עמך:

אִלחינו ואלהי אבותינו:

אִיה קנאתך וגבורתך. בַעשותך נוראות לזרע בורתי בְריתך.
גְרושים גְרושים אִנחנו מנחלתך. יהוה אִלחינו בַעֲלוֹנו
אִדונים זולתך: דִאנת עִנך גְדלה עד לְמֵאד. הסובלים עול
מוראך בְלֵב נִפְש וּמֵאד. והם שָחִים וּמִשְפֵלִים עד מֵאד. מֵהר
יִקְדְמוֹנו רחמך כי דִלוֹנו מֵאד: זִינוּנו שוֹנֵה מִפְנֵי מִחְרָפִים יוֹם
יוֹם. חוֹרְקִים שֶׁן וְשׁוֹחֲחִים אִךְ זֶה הַיּוֹם. טָבֵם מִמִשְלַתְךָ גְלֵה
אִיוֹם. כִי־עֲלִיךָ הוֹרַגְנו כִל־הַיּוֹם: יִחַלְנו קֶץ גְּאֻלָּה וְנִחְמָה. כִי
כִסְתָנוּ בּוֹשָׁה וְעִטְתָנוּ כְלָמָה. לְחוֹצִים וְעַבּוּדִים תַחַת יַד
כְל־אוֹמָה. וְאִין אִתְנוּ יוֹדַע עַד־מָה: מְלַךְ מְלָכִים זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
הַיְשָׁנִים. נּוֹצְרֵי יְחוּדְךָ מִלֵט מֵאוֹדִים הַעֲשָׁנִים. סֵאב צַחֲנָתֶם לִבֵן
הַמִתְלַע כְּשָׁנִים. אֵל תּוֹכְרֵלְנו עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים: עַל הַר־צִיּוֹן
שְׁשָׁמֶם. פְּנֵי כְבוֹשִׁים וְלִבֵי יִשְׁתוֹמֶם. צָרִים אֲשֶׁר שְׁמֻמוֹהוּ
הַאֲשִׁימֶם. וְהֵאָר פְּנִיךָ עַל־מִקְדָשְׁךָ הַשָּׁמַיִם: קִנְיֵן הַנִקְנָה מֵאִז
לְשֵׁם תִפְאַרְתְךָ. רַחֵם וְאַל תִשְׁחִית וְהִיא תִהְלֶתְךָ. שְׁפֵן
הַבְּשִׁיחַנו נֶאֱמַן בִּיתְךָ. כִי אֵל רַחוּם יְהוֹה אִלְהֵיךָ לֹא יִרְפֶךָ וְלֹא
יִשְׁחִיתְךָ: תּוֹכּוֹר תִבְנִית תָם כְּכִסֵּאךָ מְחוֹקְקָה. נֶאֱוֹר יִדְרִיו
מִנְחָל עֲדָנֶיךָ תִשְׁקָה. יִשַׁע הַמְצִיאֵם אוֹתָם נִקָה. נוֹשֵׂא עֵון
וְעוֹבֵר עַל־פֶּשַׁע וְנִקָה:

יֹשֵׁב בְּסֵתֵר עֲלִיוֹן, מְגַנִי וְצַנְתִי. צַעֲקוֹתִי הִקְשִׁיבָה
וְהִאֲזִינָה רִנָּתִי. חֲטָא אֶת־חַטָּאתִי, קְדוֹשׁ תֵּן תִקּוּתִי.
נִפְשִׁי בַשָּׂאֵלְתִי וְעַמִּי בַבְּקָשְׁתִּי:

צדקה

תו"א א) ישעיה סג טו: ב) שם סד ב: ג) שם כו יג: ד) תהלים עט ח: ה) שם מד כג: ו) שם
עד ט (בשנינוי): ז) שם כה ו: ח) איכה ה יח: ט) ע"פ תהלים קמג ד: י) דניאל ט יז:
כ) דברים ד לא: ל) איכה רבה ב, ב. חולין צא, ב: מ) תהלים עו ה: נ) ע"פ שם לו ט:
ס) מיכה ז יח: ע) שמות לד ז: פ) תהלים צא א: צ) ע"פ שם לה ב: ק) ע"פ שם יז א:
ר) אסתר ז ג:

צְדָקָה עֲשֵׂה לְעַמְּךָ. קְדוּשׁ לְמַעַן שְׁמֶךָ, כִּי־פָסוּ
תַמְיִמֶיךָ. מַעֲבִירִי זַעֲמֶךָ, וּמַגִּישִׁי לַחֲמֶךָ. לָבֵן עֲתָה
בְּאִתִּי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִבְקִשְׁתִּי:

חֲטֵאת נְעוּרֵי תַצְלִיל, וַיִּם יַהֲפֹכוּ בְצַלִּיל. וְצַדִּיק וְקַנִּים
תַסְלִיל, וְשׁוֹנֵעַת נִבְאִים תַכְלִיל. וְעַת הַנִּקְנִי כְבִעֲלִיל,
מִסְטִינִי אֲזוּ יַלִּיל, כִּי לִבִּי קָךְ כְּלִיל. עֲתָה הִנֵּה בְּאִתִּי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִבְקִשְׁתִּי:

חֲנוּן חַי חַנּוּנִי. לְקוֹל זַעֲקִי בְגִרוּנִי, בְּשִׂמְעֶךָ תַעֲנֵנִי.
סְלִיחָתְךָ תַרְבֵּנִי, חַיִּים תַכְתְּבֵנִי. וְעֲנֵתְהִי־בִי צְדָקָתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִבְקִשְׁתִּי:

זֶה אֵלֵי הוֹשִׁיעָה, וְזִכִּיּוֹת הַכְרִיעָה, וּמִזְבוֹלְךָ הוֹפִיעָה. חוֹן
סוֹעֶרָה וְסוֹעָה, וּמְלַשְׁנִי הַבְּלִיעָה. צֹאנֶךָ מִלְּהַפְשִׁיעָה, פֶּן
אֲרֹאֶה בְרַעָה. בְּאַבְרֵן מוֹלְדָתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִבְקִשְׁתִּי:

קְדֹשׁ שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. חָלְלוּ בְמִקְדָּשְׁךָ, וְאַהֲרוֹנִים קְדוֹשֵׁיךָ,
מַגִּישֵׁי אֲשִׁיךָ. וּמַה־יַעֲשׂוּ קְדוֹשֵׁיךָ. כְּפָסוּ קְדוֹשֵׁיךָ. שְׁעָה
נָא מִקְדֵּי־שִׁיךָ. כְּפָרִים אִם שְׁלֵמֹתִי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִבְקִשְׁתִּי:

יִרְצוּ עַבְדֶּיךָ, לְמַעַן שֵׁם כְּבוֹדְךָ. מִיַּחַדְיָךָ מְעִידֶיךָ, כִּי אֵין
בְּלַעְדֶּיךָ. בְּקֹשׁ נָא אוֹבְדֶיךָ, הֵן בָּאוּ עֲדֶיךָ, כִּי־טוֹבִים
הוֹדִיךָ. פְּנִיךָ בְּקִשְׁתִּי.

נִפְשִׁי בִשְׂאֵלְתִי וְעַמִּי בִבְקִשְׁתִּי:

קולי

תו"א (א) ע"פ תהלים יב ב: ב) אסתר ז ג: ג) ע"פ תהלים כה ז: ד) בראשית ל לג: ה) שמות טו ב: ו) ע"פ בראשית מד לד: ז) אסתר ח ו: ח) ע"פ הושע יד ג: ט) שיר השירים א ב:

קולי יערב נא, במחים תוך ציונה. לטובה הפנה נא,
להמציאני חנינה. כי אלמי אפנה נא, באין משען
ומשענה. למיחליך סלחנא. השמיעם סלחתי.
נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

יושב בסתר עליון, מגני וצנתי. צעקתי הקשיבה
והאזינה רנתי. חטא אתחטאתי, קדוש תן תקותי.
נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

אל מלך יושב על פסא רחמים ומתנהג בתסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, ובר־לנו תיום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורבה־חסד
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אתה
אדני טוב וסלח, ורבה־חסד לכל־קראיך:

כרחם

תו"א א) ישעיה ג א: ב) במדבר יד יט: ג) שם כ: ד) אסתר ז ג: ה) תהלים צא א: ו) ע"פ שם
לה ב: ז) ע"פ שם יז א: ח) ויקרא רבה כט, ו: ט) ראש השנה יז, א: י) תהלים קג ו
(בשינוי): כ) ראה ראש השנה יז, ב: ל) שמות לד ה: מ) שם רז: נ) שם ט: ס) תהלים

פו ה:

הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

בְּרַחֵם אֵב עַל-בָּנָיִם, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיוֹה הַיְשׁוּעָה,
עַל-עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קְרָאנוּ:

אֲלֵתִּיזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵרָ יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֲלֵתִּיזְכֹּר בְּחַסְדֶּךָ זְכַרְלָנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: זָכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמֶּךָ,
פָּקְדָנוּ בַיְשׁוּעָתְךָ: זָכַר עֲדַתְךָ | קִנְיִתְךָ, קָדָם גְּאֻלְתִּי שָׁבַט
נַחֲלָתְךָ, הִרְצִיּוֹן זֶה | שְׁכַנְתָּ בּוֹ: זָכַר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֲלֵתִּישְׁפַח לְנִצְחָה: אֶתְּךָ תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זָכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוּם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהּ: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וַתְּדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וּכְלֵה־אָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זָכַר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵתִּיפָן אֲלֵ־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֲלֵ־רִשְׁעוֹ וְאֲלֵ־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵ־נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלְחֵלָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זָכַר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאִף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זָכַר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאִף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתְכֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לְא־מַאֲסָתִים וְלֹא־גַעֲלָתִים לְכַלְתֶּם לְהַפְר
בְּרִיתִי אֲתֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתָנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה
שְׁפַתְּךָ, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וְרַחֲמֶיךָ, וְשָׁב וּקְבֹצֵךָ
מִכְּלֵה־עַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׁמָה: קַבֵּץ נַדְחֵינוּ כְּמָה
שְׁפַתְּךָ, אִם־יְהִיָה נִדְחֶךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבֹּצֵךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

ומשם

תו"א (א) תהלים קג יג: (ב) שם ג ט: (ג) שם מו ח: (ד) שם פד יג: (ה) שם כ י: (ו) שם עט ח:
(ז) שם כה ז (בשנינוי): (ח) שם ו: (ט) שם קו ד (בשנינוי): (י) שם עד ב: (כ) שם יט: (ל) שם
קב יד: (מ) שם קלו ז: (נ) שמות לב יג: (ס) דברים ט כז: (ע) במדבר יב יא: (פ) ויקרא כו
מב: (צ) שם מה: (ק) שם מד: (ר) דברים ל ג: (ש) שם ד:

ומשם יקנה: מחה פשעינו בעב ובענן כמה שפתוב, מחיתי בעב פשעיך ובענן חטאותיך, שובה אלי כי גאלתיך: מחה פשעינו למענה כאשר אמרת, אנכי אנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפתוב, לכונא ונוכחה יאמר יהוה, אם יהיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע בצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, מפל טמאתיכם ומכלי גלוייכם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפתוב, כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפה ולא ישחיתך, ולא ישפח אתיברית אבתך אשר נשבע להם: מול את לבבנו לאהבה את שמך כמה שפתוב, ומל יהוה אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך, לאהבה את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך: המצא לנו בבקשתנו כמה שפתוב, ובקשתם משם אתי יהוה אלהיך ומצאת, כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך: תביאנו אליהר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שפתוב, והביאותים אליהר קדשי ושמתים בבית תפלתי, עולתיהם וזבחייהם לרצון עלי מזבחי, כי בתי בית תפלה יקרא לכל העמים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבו ולא עד בכלל:

**שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל
ברחמים וברצון את תפלתנו:**

**השיבנו יהוה | אליך ונשובה חדש ימינו בקרם:
אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תפקח ממנו:
אל תשליכנו לעת זקנה פכלות כחנו אל תעזבנו:**

**אל תעזבנו יהוה אלהינו, אל תרחק ממנו: עשה עמנו אות לטובה
ויראו שנאינו ויבשו ביאתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: אמרינו
האזינה | יהוה בינה הגיגנו: יהיו לרצון | אמריינו והגיון לבנו**

לפניך

תו"א (א) ישעיה מד כב: (ב) שם מג כה: (ג) שם א יח: (ד) יחזקאל לו כה: (ה) דברים ד לא:
(ו) שם ל ו: (ז) שם ד כט: (ח) ישעיה נו ז: (ט) איכה ה כא: (י) תהלים נא יג (בשינוי):
(כ) שם עא ט (בשינוי): (ל) שם לח כב (בשינוי): (מ) שם פו יז (בשינוי): (נ) שם ה ב (בשינוי):
(ס) שם יט טו (בשינוי):

לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: כִּי־לֶךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תִּפְלָתְנוּ, וְאֶל־תַּעֲלֶם
מִתַּחַנְתְּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חִמְסָנוּ. מְפַלְנוּ שֶׁקֶר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹבְנוּ. לְצָנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרָנוּ. עֵוִינוּ. פִּשַׁעְנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף.
רִשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָוֶה לְבָנוּ
בַּחַטָּאִינוּ. הִחַבֵּל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. וְבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חִרַב בַּעֲוִינֵנוּ. מְוִרְתָנוּ הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתָנוּ לְזָרוִים. כַּחַנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַד־יָן לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חַטָּאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מְמַשֶּׁךְ וּמְמוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמוֹנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ. פִּרְקֵי אֵין מִיָּדָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֵךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוִינֵנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאֲחֵרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאֲבָרְנוּ:

משיח

תו"א (א) תהלים לח טז (בשינוי): (ב) שם פח ג (בשינוי): (ג) שם נה ב (בשינוי): (ד) ע"פ דברים
כח נ: (ה) ע"פ שמות לד ט: (ו) יומא פז, ב (בשינוי): (ז) תהלים קו ו: (ח) שם (בשינוי):
(ט) ע"פ שם קיט סט: (י) ע"פ שם לט: (כ) איוב לג כז (בשינוי): (ל) נחמיה ט לג: (מ) ע"פ
ישעיה כד יא: (נ) איכה ה יז (בשינוי): (ס) ע"פ מלכים-א ח יג: (ע) ע"פ תהלים סט כו:
(פ) ע"פ ישעיה יח ז: (צ) איכה שם ח: (ק) ע"פ שמואל-א טו יא:
הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיַּיִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנו
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכַּל־פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכַּל־טְמְאוֹתֵינוּ,
 וְזוּק עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵנוּ, כַּפְתּוּב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזִרְקָתִי
 עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטַהֲרֵתֶם, מִכַּל טְמְאוֹתֵיכֶם וּמִכַּל־גִּלְגוּלֵיכֶם
 אַטְהַר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוּע לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמָע,
 פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֵמֵתֵינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׂמָךְ
 עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
 כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדָנִי | שְׁמָעָה, אֲדָנִי | סִלְחָה, אֲדָנִי
 הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׂמָךְ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
 וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בְּשֵׁתִי וּנְכַלְמַתִּי לְהַרִים אֱלֹהֵי פָנֵי
 אֱלֹהֶיךָ כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעַלְהָ רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְדֻלָּה עַד
 לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֲרָךְ־אֲפִים וְרַב־חֶסֶד וְלֹא
 עֹזְבֶתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאֵל תִּשְׁלֹשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ
 וְאֵל תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כְּלָה בַחֲטָאוֹתֵינוּ, וְקִים לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
 שֶׁהַבְטַחְתָּנוּ בְּקַבְלָה עַל־יַדֵּי יְרֻמָּהוּ חוֹזֵךְ. כְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם
 וּבַעַת הַהִיא נֹאֵם־יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינָנוּ וְאֶת־חַטָּאת
 יְהוּדָה וְלֹא תִמְצָאנָה כִּי אִסְלַח לְאִשֶּׁר אֲשָׂאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבִי
 טוֹבֵךְ צְמֵאֵי חֲסִדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעָה. יִבִּירוּ וְיִדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ
 תִּרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׂמָךְ. אֵל חַנּוּן שְׂמָךְ. בְּנוּ נִקְרָא שְׂמָךְ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמָךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאָרְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הַוְדָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֲסִדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.

עשה

תו"א (א) תהלים יט יג: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דניאל י יא: (ד) שם ט יח"ט: (ה) עזרא ט ו:
 (ו) נחמיה ט יז: (ז) ירמיה נ כ: (ח) דברים ט כו: (ט) דניאל שם ט (בשינוי): (י) ע"פ שמות
 לד ו: (כ) ירמיה יד ז:

הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמינתך. ברייתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתֶּךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שְׂוֹכְנֵי עִפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהּם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה. עֲשֵׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוֹשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֵלֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשֶׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוֹחִים עַל יְחוּדְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל קְדוּשַׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שְׂדֵים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶרֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּי. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא
לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בִּזְרָאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זָךְ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵה
בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֵה וּמְצִיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְכַעֲוֹם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ
לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א א) ישעיה כו יט: ב) ע"פ דניאל ט טז. כד: ג) תהלים כו ח: ד) ע"פ יואל ב טז: ה) ע"פ
ישעיה כח ט: ו) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ז) מלכים א יח לז (בשנינו):
ח) ישעיה סג טז: ט) ע"פ שם מג א: י) שם מז ד: כ) דברים ז ט: ל) ע"פ איוב ח ו:
מ) דניאל ו כז (בשנינו): נ) תהלים קיט סח (בשנינו): ס) ע"פ שם קג יד: ע) ראה ברכות ז,
א: פ) ע"פ ישעיה נט יז: צ) אבות ג, א: ק) ע"פ דברים שם כא: ר) ע"פ ישעיה לג ה:
ש) ירושלמי ברכות ד, ג: ת) דברים לב ד: א) ע"פ תהלים קמה יח: ב) ע"פ אבות ה, יא:
ג) שמות לד ו:
הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

עֲנֵנוּ שׁוֹמְעֵי אֱלֹהִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמְדֵי תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
 יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
 עֲנֵנוּ מְשֻׁבְּ אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֵה בַּעַת רְצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
 יְתוֹמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנְּעַקֵּד עַל־נְפִי הַמּוֹזֵבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יְסוּדֵי־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְמִשְׁשֵׁה בְּחוּרָב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתֵּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָנָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחֻזְקִיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי
 וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעֹזְרָא בְּנוֹרָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכָל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים
 הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גֵּד צַר־לִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה בִּי־רַבִּים רַחֲמוּ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם):

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲטָאתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנָי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בָאָפֶךָ תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בְחִמְתְּךָ תִּסְפְּרֵנִי:
 חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמוֹי: וְנִפְשִׁי נִבְהַלְּתָה

מֵאֵד

תו"א (א) תהלים סט לד: (ב) דברים כו ז: (ג) בראשית כו כד: (ד) ע"פ שם לא מב: (ה) שם מט
 כד: (ו) ע"פ ישעיה מט ח: (ז) תהלים סח ו: (ח) ע"פ תענית טו, א: (ט) דברים רבה ב, יא:
 י) ראה דברים ט יט: (כ) ראה סנהדרין פב, ב: (ל) מלכים-ב ב כא-כב: (מ) שם כ ב"י:
 נ) ראה דניאל ג כר-כו: (ס) שם ו יד-כה: (ע) שמואל-ב כד יד: (פ) שמות לד ו: (צ) ירושלמי
 ברכות א, ה: (ק) תהלים ו ב"א:

מֵאֵד וְאִתָּהּ יְהוָה עַד־מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמָּוֶת זְכָרְךָ בְּשֵׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינַי
עֲתָקָה בְּכָל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנָתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲיֹבֵי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְעַ:

מַחִי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה, מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַיִּי עֲלֵמָא. בְּרַא
כַּד חֲטִי אָבוּהִי לְקִיָּה. אָבוּהִי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד גַּפִּיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִי. עֲבָדָךְ אֲנִי
וּמְרִוּדֵנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּיָתָא. בְּמַטּוֹ
מְנָךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְשִׁינִי. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקוּף עֲלֵךְ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינִי. לִפְנֵי פְּעַל הַרְחַמְתִּים: מִשְׁמִיעֵי
תַּפְּלָה. הַשְׁמִיעוּ תַּפְּלָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע תַּפְּלָה: מִשְׁמִיעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתִנּוּ. לִפְנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסִי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ
דַמְעוֹתֵינִי לִפְנֵי מַלְךְ מַתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנּוּה
וּבְקִשָּׁה. לִפְנֵי מַלְךְ אֵל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵינוּ. הַשְׁמִיעוּ לִפְנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֲהַבְתֶּם וַיַּחֲיֶה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵאָבֵד שְׂאֵרֵי תַעֲקֵב. כִּי צֵאן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּוֵי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָה עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכַּל־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מִשִּׁית
צַדִּיקָךְ וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּבֵר שַׁבְּיָא. דְּמַתְחַנְּנִי לְשַׁבּוּיָה. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מַתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבַתְחַנּוּנֵי.
הֵב לָן שְׂאֵלֵתִין וּבְעוֹתִין דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מַתְחַנְּנִי. כְּעֲבָדָא דְּמַתְחַנְּנִי לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוּכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁינִי. חִילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹנָךְ מָרְן. עֲבִיד בְּרִירָא קִימָא דְּגוּרְתָּ עִם אֲבַהֲתָנָא:

שומר

תו"א (א) שמואל-א ב ו: (ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (ג) קהלת רבה ז, טו: (ד) ברכות כח,
ב: (ה) תענית טו, א: (ו) ישעיה נז טו: (ז) ע"פ אבות ו, ט: (ח) ישעיה כו יט: (ט) מיכה ה
ז: (י) אסתר רבה ז, יג: (כ) ע"פ ירמיה כד ט: (ל) דברי הימים"א יז כא: (מ) ירמיה שם:

שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שֹׁמֵר גֹּי אֶחָד, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם־אֶחָד, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שִׁמְךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד:

שֹׁמֵר גֹּי קְדוֹשׁ, שֹׁמֵר יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֹאבֵד גֹּי
קְדוֹשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוֹשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיֵּם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפַיֵּם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עֲזָר:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ אֶתְּךָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ אֶלָּא אֶתְּךָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ

מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר

רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּתָה:

יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכְּרֵנוּ

עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהַר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:

בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ

אֶהְבֶּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמִּלְּךָ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־

קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עָפַר אָנְחָנוּ: עֲזָרְנוּ |

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שִׁמְךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר

עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שִׁמְךָ:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שִׁמְךָ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךָ

מְלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פְּוִרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחֵיבוֹן

וביומיו

תו"א א) תהלים קכא ד: ב) ירמיה לא ו: ג) דברים ו ד: ד) שמואל-ב ז כג: ה) אסתר ג ח:

ו) ע"פ שמות יט ו: ז) דברים ז ו: ח) רי"ף תענית ו, א: ט) תענית כה, ב: י) דברי הימים-ב

כ יב: כ) תהלים כה ו: ל) שם לג כב: מ) שם עט ח: נ) שם קכג ג: ס) חבקוק ג ב:

ע) תהלים כ י: פ) שם קג יד: צ) שם עט ט:

הנהגות 1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,

וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)

וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקדושא בריך הוא, ואמרו אמן

(ספר המנהגים, עמ' 6).

ובימיכון ובחיי דכל־בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן:
 יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא: יתברך וישתבח
 ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא
 בריך הוא. אמן: לעלא מן כל־ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא,
 דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל־בית ישראל, קדם אבוהון די
 בשמיא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

עשה^א שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל־ישראל,
 ואמרו אמן:

אשרי

תו"א (א) איוב כה ב:

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל – הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).
 (2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה – לימין המתפלל.
 שלום – לשמאל המתפלל. במרומו – באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן – באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשָׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לֹו, אֲשָׁרֵי הָעַם
שִׁיחָזָה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהָיו הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אֲפִים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל־
 קִרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יִהְיֶה יַדְּכָר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֶךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻוְּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֶךָ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבודך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיהַ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ לְהַדָּם רִגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רִגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדוֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְנוֹדַה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרְתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כְּלִי־תַהֲלֻתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסֻדְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כְּלִי־גִבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצַת רְאִשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךְ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֶתָּה מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֶתָּה תִשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֶתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנְתֶךָ בַּקֹּהֵל קִדְשִׁים: לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נִרְיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נִרְיעַ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֹאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו וַיִּצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשֵׁר־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךְ, חוֹסֶה עַל עַמְּלָךְ: הַנְּשַׁמָּה לָךְ וְהַגּוֹף שְׁלָךְ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֶתְאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנְנוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְכֵנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צַדִּיקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתֶךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֶתָּה הוּא מֶלֶךְ
 אֹהֵב צַדִּיקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית קְרָאוֹשׁוֹנִים, וּמְקוּיִם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֶתָּה הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַת עַבְדֶּךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֶסֶדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֶתָּה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלּוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִי־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמַתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֶתָּה וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיָדֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמוֹם, כִּי אֶתָּה
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים-ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טו: (ח) שם נה טו: (ט) שם צה ה: (י) איוב יב י: (כ) ירמיה
 יד ז: (ל) נחמיה ט לא (בשינוי): (מ) תהלים כה יא (בשינוי): (נ) ע"פ דניאל ט יח: (ס) ע"פ
 תהלים יא ז: (ע) ראה שמות לד ה: (פ) שם ו: (צ) שם לג יט: (ק) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנֹו מִקְדָּם: מִחֲרוֹן אַפָּי שׁוֹב, כְּמוֹ כְּתוּרֶתְךָ
 כְּתוֹב: וּבְצֶלַע כְּנָפֶיךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בְּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פְּשַׁע וְתִמְחָה אֶשֶׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנו וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנוֹי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפְשַׁע
 וְחִטָּאָה וְנִקְחָה: ע"כ

וְסִלְחָת לְעוֹנֵנוּ וּלְחִטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטָּאֵנוּ, מְחַלְלֵנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָהּ
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלָּת, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצֶדֶק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמְר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ נְרָאֵה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתֶּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלְחֵנָּא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֶסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָה: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז-ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמַמְתִּינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי | לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמָעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

בְּתוֹלַת בְּתִיּוּדָה רַבַּת תִּאֲנִיָּה וְאֲנִיָּה מִתִּפְחָה פּוֹרֶשֶׁת כַּף
מַעֲמָקֵי שְׁבִיָּה. מִן־הַמַּצַּר קָרָאתִיךָ עֲנֵנִי בְּמַרְחֵב יָהּ.
מֵאֵשׁ וּמִמַּיִם תּוֹצִיאֵנִי לְרוּיָה: נוֹשָׂאת עֵינַי לְעֶזְרָה וּמִבְּמַת הַנָּהָה
וְהַנָּהָה. מִתְחַלְּלֶת כַּמִּבְּפִירָה בְּצִירֶיהָ מִגְּזוֹרוֹת עֲדִינָה. סוֹפְקֶת
כַּף אֶל כַּף וְהוֹמָה בְּהַגְיוֹנָה. אֵיךְ אֶפֹּא תִקְנֵתִי מִי יִשׁוּרְנָה:
יְדִידוֹת נַפְשָׁה וּמִשְׁכַּנּוֹתֶיהָ וְצָבִי גְאוּנָה. כְּנַתְנוּ בְּיַד מַחְרָפֶיהָ
וּבְיַד מְעַנָּה. הַשּׁוֹאֲנֶת בְּתוֹךְ מוֹעֲדֶיהָ וּבִקְוָהָ עָלֶיהָ נִתְנָה. אֵיךְ
דָּבַר יְהוָה יָבֵא נָא: מִשְׁבִּי לְגִלוֹת נְפוּצָה וּשְׁבוּרָה אִיוֹמְתָךָ.
מִפְּנֵי זַעַם חֲמַתְךָ וּמֵאִימַת עֲבָרְתָךָ. וּבִקְוֹצַר רוּחַ בְּקוֹל לָךְ
שׁוֹאֲנֶת לְעַמְּתָךְ. אֵיךְ קִנְאָתְךָ וּגְבוּרַתְךָ: נִשְׁשֶׁת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָן שְׁבָיִם. חָגִים וְנָעִים בְּאַרְצָן הָאוֹיֵב כְּאֲנִיָּה
בְּלִבָּיִם. לְאֲבוֹת שׁוֹאֲלִים עוֹלָלִים מוֹפְתֵי רוּעָה אִים. אֵיךְ
הַמַּעֲלִים מַיִם: בְּגִי־נִבֵּל גַּם־בְּנֵי בְלִי־שֵׁם בּוֹסְסוּ נַחֲלָתְנוּ. רַחֲקוּנוּ
מֵעַל אֲדָמַתְנוּ וּמִגְּבוּל אֲרָצְנוּ. אֲמַרְנוּ נִגְזַרְנוּ אֲבָדָה תִקְנֵתְנוּ.
אֵיךְ כִּלְנֶפֶל־אוֹתֶיךָ אֲשֶׁר סִפְרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ: זְכוּר יְהוָה | לְבִנֵי
אֲדוּם חֲרָבוֹת הִיכָלְךָ. רִצְצָן אֲבִירֵי וְנַפְיָן עוֹלָלֵי קְהֵלְךָ. חֲשׂוּף
וְרוּעָה בְּקֶשׁ מַיִם מְרַעִית חֲבָלְךָ. אֵיךְ הָעֵדֶר נִתֵּן לָךְ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) הניאל ט יח"ט: (ג) ע"פ איכה א טו: (ד) ישעיה כט ב: (ה) תהלים קיח
ה (בשינוי): (ו) ישעיה סג טו (בשינוי): (ז) משלי ל יט: (ח) איוב ל ח: (ט) איכה ג נד
(בשינוי): (י) ע"פ יחזקאל לו יא: (כ) שופטים ו יג (בשינוי): (ל) תהלים קלז ז: (מ) ויקרא
רבה כט, ו: (נ) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שרש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שפתוב נורד יהנה בענו ויתנצב עמו שם ויקרא בשם יהנה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהנה | על־פניו ויקרא

יהנה | יהנה אל רחום ותנון ארך אפים ורבי־חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקח: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו פי הטאנו, מחל־לנו מלפנו פי פשענו: כִּי־אתה אדני טוב וסלח, ורבי־חסד לכל־קראיך:

כרחם אב על־בנים, בן תרחם יהנה עלינו: ליהנה תישועה, על־עמך ברכתך סלה: יהנה צבאות עמנו, משגב־לנו אלהי יעקב סלה: יהנה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהנה הושיעה, המלך יענו ביום־קראנו:

סלח־נא לעון העם הזה כגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד־הנה: ושם נאמר:

וַיֹּאמֶר יְהוָה סַלַּחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הטח אלהי | אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה, כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניה, כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה,

ה'

תו"א א) תהלים קג ו (בשינוי): ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר יד יט: מ) שם כ: נ) דניאל ט יח־יט: הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֱלֹהֵי־אֲחֵר, לְמַעַן אֱלֹהֵי, בִּישְׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִפֹּס הוֹד כְּבוֹדָה נְאֻלְמָה רַבְרָנִית. בְּשֹׁפֵל יִשְׁבֶּה הַתִּשְׁבָּה
נַחֲלָשָׁה גְבַרְתָּנִית. גַּם סוּגָה נוּגָה נְסוּגָה אַחוּרְנִית. דְּלָלָה
אוּמְלָלָה לֹוִיָּה אֶהְרוּנִית עִירְנִית: הַהוּלָלָה זוּלָלָה חוּלָלָה
וּכְסוּטָה פְרוּעָה. וְנוֹרֵת כְּמוֹ דָוָה וְנִטְמָאת כְּצָרוּעָה. וְרָה נֹרָה
חָלָל וּפְרוּזוֹן גְּדוּעָה. חוּרָה נִתְפָּזָה בְּאַרְץ לֹא זְרוּעָה: טְלֹאֲךָ
בְּרַעֲשׁ וּבְרוּזוֹ טָמֵא יִגְמֵא. יַחְרוֹק יַעְרוֹק יִשְׂאָף רָעַב וְצָמֵא. כַּח
גְּבוּרְתְּךָ אִפּוֹא יוֹדַע וּבִמְהָ. לְשׁוֹלְחִים זְמוּרוֹת אֵף פְּעָמִים כְּמָה
וּכְמָה: מִמְּשָׁל רַב לְסָרַב לְמָה הוּחַלְט. נָבַל בְּנַדִּיב וּכִילִי בְּשׁוּעַ
שָׁלְט. סִבְרוּ עֲלֶיךָ נִקְרָא בְּשִׁמְךָ יוּמְלֵט. עֶזֶר הִיָּה תַהֲיָה מִשְׁגָּב
וּמִפְלֵט: פְּנָה אֱלֹהֵי־תַפְלַת הָעָרְעָר וְלוֹ הַעֲתָר. צַחַן וְתָר כְּתָם
כְּפָם כְּבִנְתָר. קוֹחַ תַּפְקַח בְּנֵי תְמוֹתָה הוֹתָר. רוּמָם קוּמָם
שָׁמָם לְטוֹבָה לְהוֹתָר: שִׁבְט מְלִבְט מְחַבְט גְּדַע וּשְׁבוּר. תַּעִיר
קִנְיָה תְרִיעַ תַּצְרִיחַ בְּגִבוּר. אוּבְדוֹת נִבְחָדוֹת תַּכְסוּף תַּאֲסוּף
תַּצְבוּר. לְקַבֵּץ לְרַבֵּץ לְרוּמָם לְהַעֲלוֹת מְבוּר: יִשׁוּעָה תַקְרָא
תַנְשִׁית חָל וְחוּמוֹת. הַשְׁפֵּל הַגְּבוּהוֹת הַמָּךְ רַמִּי הַקּוּמוֹת.
בוּטְחִיךָ לְנוּחִיךָ הַשֵּׁב בְּפִקְדַת גְּחִמוֹת. רוּדִים הַמַּגְדִּילִים יִלְבְּשׁוּ
בְּשֵׁת וּבְלָמוֹת: שְׂדֵי מַלְט עֲבָדֶיךָ יְדִידֶיךָ הַצֵּלְתָּ. חִישׁ זְמַן קָרַב
פְּדוּתָם תַשְׁלַח. מְחַלְלֵנוּ אֲבִינוּ וְחַטָּאתֵינוּ סִלַּח. כִּי־אֲתָה יְהוָה
טוֹב וְסִלַּח:

אִם־עוֹנֵינוּ עָנוּ בָנוּ. אֲתָאנוּ לְךָ וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ. בְּרַחֵם
אֵב עַל־בָּנִים רַחֲמֵנוּ. בְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ.
אֱלֹהֵי־בְּאֵפְךָ פְּתַח־מַעֲיָנוּ:

אתה

תו"א (א) ירמיה ב ב: ב) ע"פ שמות לג טז: ג) תהלים קב יח (בשינוי): ד) ע"פ ישעיה סא א:
ה) תהלים עט יא: ו) ע"פ ישעיה מב יג: ז) ע"פ איכה ב ח: ח) ע"פ תהלים לה כו:
ט) שם פו ה (בשינוי): י) ירמיה יד ז: כ) שם ג כב (בשינוי): ל) דברי הימים-ב יד י:
מ) תהלים קג יג: נ) ישעיה סו יג: ס) ירמיה י כד (בשינוי):

אֲתָהּ יְהוָה טוֹב וְסֵלַח. אוֹתָנוּ רוּעַ יַצֵּר אֱלֹהִים. בְּנִיךָ בְּיַד
פִּשְׁעֵם מְלַשְׁלַח. בְּיַד מְסַרְיוֹת לִבְנוֹ הַמֶּלֶךְ.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

גְּדוֹל חֶסֶד גּוֹצֵר לְאֵלִים. גְּלִגֵּל רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶיךָ וְלֹא
חֲלוּפִים. דְּבָרְךָ לֹא רִיקָם וְסִלּוּפִים. דְּמִינוּ חֶסְדֶיךָ כַּעֲיָפִים
וְעֲלוּפִים.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

הַסִּפֵּת צִית צִיר הַתְּבוּנָה. הַחֵל דְּבָרְךָ אִם לְגוּנָה. וּתְקַתּוּ
דְּרָכֶיךָ חֲנוּן שָׁנָה. וּבָהּ בְּמִדָּה אוֹתָנוּ חֲנוּן.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

זְכוֹר נְשֻׁכָּחוֹת לָךְ הַלּוּל. זַעַם תִּקְמִין כְּרַנַּע מְלוּל. חַתּוּךְ
חַיִּים דִּין פְּלוּל. חוּן חֲנָם חוֹקְרֶיךָ חָלוּל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

מִיט גְּנֵרֶשׁ תּוֹכוֹ תַצְלִיל. תּוֹעַ זְרוֹן טְמוֹן וְעֲלִיל. יוֹדַע
יַצֵּר מִה־מַּעְלִיל. יָד לְמוֹבָה עֲלִינוּ תְגַלִּיל.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

כְּלִיֹּת בּוֹחֵן וְשִׁבְלֵי לֵב. כַּשְׂרוֹת יִשְׂרוֹת וְיִשְׂרִירוֹת הַלֵּב.
לֵב עֲרוֹב עִם עוֹלָב. לַעַן מְתוֹק שׁוֹב וּמִכְלָב.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

מִצִּיל מְטִי דִין הַרְגֵה. מְקוֹרְרֵת לָךְ עֲרֵגָה. נִפְלֵל שְׁקָל עֵוֹן
מִהַשְׁתַּרְגֵּה. נִשְׂאוּ נְשׂוּי בָבֵל מְקַטְרֵגָה.

אֱלֹהֵינוּ בְּאֵפֶיךָ פְּתַמְעִיטָנוּ:

סרחון

תו"א א) תהלים פו ב) בשינוי: ב) ירמיה י כד (בשינוי: ג) תהלים קמה ח (בשינוי: ד) שמות
לד ז: ה) ע"פ תענית טו, א: ו) ראה ברכות ז, א: ז) ירמיה יא כ (בשינוי: ח) ע"פ דברים
כט יח:

סרחון כְּתָב עַד הַנְּחִתָּם. סִפְרוּ זֵיף טַעַן הַסִּתְּתָם. עֹן
 עֵין הַנְּכִתָּם. עַל־יַד רַחֲמֶיךָ יִתָּם.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

פִּינָה אֶבֶן מִדְרָבָךָ הִתְקַן. פִּלְגֵי מַיִם פָּנּוּי מִלְהַתְרוֹקֵן.
 צוֹר מִכְשׁוֹל נֶעַר וְזָקֵן. צִמַּת וּבְרַחֲמָן רַחֵם הַקֵּן.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

קָרוֹב לְרִצּוֹת קַלּוּסֶךָ אָמּוֹר. קוֹשֵׁי לְגִיּוֹנֶךָ שְׁנוּי וְתִמּוֹר.
 רִיבֶךָ לֹא לָנֶצַח שְׁמּוֹר. רַחֵם בְּרוּגְזוֹ דִּין גָּמּוֹר.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

שְׁבִיִּים שְׁבִיִּים שְׁבַח שְׁחָרוֹת. שְׁתוּלִים יִשָּׁר יִלְדוֹת
 בַּחָרוֹת. תִּגַּן חָרוֹת מִצַּד תַּחָּרוֹת. תַּחֲזוֹן תּוֹ חַיִּים חָרוֹת.
 אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

שְׁלוֹם שְׁלוֹם בִּישָׁר מִתְקַרֵּב. מְעַט סִיעַ קִדְשׁ הַרֵב.
 הַבְּכוֹרוֹת וְחִלּוּפֵיהֶן כְּאַחַת עָרֵב. הַקֶּשֶׁט וְטִינָא* יַחַד
 עָרֵב.

אֱל־בְּאַפֶּךָ פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

אִם עֲוִינֵנו עָנוּ בָנוּ. אֲתָאנוּ לְךָ וּבְשִׁמְךָ בָּאנוּ. כְּרַחֵם אָב
 עַל־בָּנִים רַחֲמָנוּ. כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ. אֱל־בְּאַפֶּךָ
 פְּנִיתִמְעִיטָנוּ:

אֵל מֶלֶךְ יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בֶּשֶׂר

וְרוּחַ

(* נ"א: הַקֶּשֶׁט טִינָא.

תו"א א) ירמיה י' כד (בשינוי); ב) תהלים א ג: ג) חבקוק ג ב (בשינוי); ד) ירמיה יד ז: ה) שם
 ג כב (בשינוי); ו) דברי הימים-ב יד י: ז) תהלים קג יג: ח) ישעיה סו יג: ט) ויקרא רבה
 כט, ו: י) ראש השנה יז, ב: כ) תהלים שם ו (בשינוי):

ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, זכר לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימ
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח לנו אבינו כי חטאנו. מחל לנו מלפנו כי פשענו: כראתה
אדני טוב וסלח, ורחימך לכל קראיך:

ברחם אב על פנים, בן תרחם יהוה עלינו: ליהוה הישועה,
על עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב לנו
אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהוה
הישועה, המלך יענו ביום קראנו:

אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך, כי דלונו
מאד: חטאות געורינו | ופשענו אלהיך כחסדך זכר לנו
אתה, למען טובך יהוה:

זכר רחמיך יהוה וחסדיך, כי מעולם המה: זכרנו יהוה ברצון עמך,
פקדנו בישועתך: זכר עדתך | קנתי, קדם גאלת שכמ
נחלתך, הרציון זה | שכנת בו: זכור יהוה חפת ירושלם, אהבת
ציון אלהיך לנצח: אתה תקום תרחם ציון, ביעת לחננה פיבא
מועד: זכר יהוה | לבני אדם, את יום ירושלם, האמרים ערו | ערו

עד

תו"א (א) ראה ראש השנה יז, ב: ב (ב) שמות לד ה: ג) שם רז: ד) שם ט: ה) תהלים פו ה: ו) שם
קג יג: ז) שם ג ט: ח) שם מו ח: ט) שם פד יג: י) שם כ י: כ) שם עט ח: ל) שם כה ז

(בשינוי): מ) שם ו: נ) שם קו ד (בשינוי): ס) שם עד ב: ע) שם יט: פ) שם קב יד:

ז) שם קלו ז:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

עד היסוד בה: זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
 לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זִרְעֶכֶם בְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
 וּכְלֵה־אָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזִרְעֶכֶם וְנָחְלוּ לָעָלָם: זָכַר
 לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֲלֵתֶפֶן אֲלִי־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
 וְאֲל־רִשְׁעוֹ וְאֲל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּא תִשָּׁת עֲלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
 וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלְחֵלְנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זָכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
 אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:
 זָכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
 רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹת
 לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
 בְּהוֹיֹתְם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵיכֶם לֹא־מֵאֱסָתִים וְלֹא־גַעְלָתִים לְכַלֹּתְם לְהַפֵּר
 בְּרִיתִי אִתְּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
 שְׁפָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וּרְחַמֶּךָ, וְשָׁב וּקְבַצֵּךָ
 מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׁמָה: קַבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
 שְׁפָתוֹב, אִם־יְהִיֶּה נִדְחֶךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ כְּעַב וּכְעַנָּן כְּמָה שְׁפָתוֹב, מְחִיתִי כְּעַב
 פִּשְׁעֶיךָ וּכְעַנָּן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלִיתִיךָ: מַחֲה פִשְׁעֵינוּ
 לְמַעַנֶּךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פִשְׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
 וְחַטָּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וּכְצֶמֶר כְּמָה שְׁפָתוֹב,
 לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אִם־יְהִיוּ חַטָּאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ,
 אִם־יֵאֲדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יְהִיוּ: זְרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוּרִים וּטְהַרְנוּ
 כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם, מִכָּל
 טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם: רַחֵם עֲלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ
 כְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ,
 וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אַבְתֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבָנוּ
 לְאַהֲבָה אֶת־שְׁמֶךָ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וְמֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ
 וְאֶת־לִבְבִי זָרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
 לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתָנוּ כְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְבִקְשָׁתָם מִשָּׁם

את

תו"א (א) שמות לב יג: (ב) דברים ט כז: (ג) במדבר יב יא: (ד) ויקרא כו מב: (ה) שם מה: (ו) שם
 מד: (ז) דברים ל ג: (ח) שם ד: (ט) ישעיה מד כב: (י) שם מג כה: (כ) שם א יח: (ל) יחזקאל
 לו כה: (מ) דברים ד לא: (נ) שם ל ו: (ס) שם ד כט:

אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתֶךָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְכֶּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ;
תְּבִיאֵנוּ אֶל־הַר קְדוֹשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ כְּמֵה שְׂפָתוֹב,
וְהִבִּיאֹתִים אֶל־הַר קְדוֹשִׁי וְשִׁמְחֹתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֵיהֶם
וּזְבִיחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פּוֹתִיחַן הָאָרוֹן וְאוֹמְרִים פְּסוּק אַחַר פְּסוּק, חוֹן וְקֹהֵל, עַד אֵל תְּעוֹבְנוּ וְלֹא עַד בְּכָל־:

שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל
בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדְשׁ:
אֶל־תְּשָׁלִיבֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדוֹשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תְּשָׁלִיבֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּבָלוֹת פָּחַנוּ אֶל־תְּעוֹבֵנוּ:
אֶל־תְּעוֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְיֵרָאוּ שְׂגָאֵינוּ וְיִבְשׂוּ בִּי־אֶפְתָּה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנִחַמְתָּנוּ: אֲמָרֵינוּ
הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הִגִּינוּ: יְהִיו לְרִצּוֹן | אֲמָרֵי־פִינוּ וְהִגִּיוֹן לְבָנוּ
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִקְרָא יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוּגְרִין הָאָרוֹן:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֶל־תִּתְעַלֵּם
מִתְחַנְתְּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עוֹי פְּנִים וְקָשִׁי עֲרָף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חַטָּאֵנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חַטָּאֵנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַדְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסְנוּ. מִפְּלָנוּ שְׂקָר. יַעֲצֵנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לֹצְנוּ.
מְרַדְנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרֵנוּ. עוֹיֵנוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרֵנוּ. קִשְׁנוּ עֲרָף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תְּעוֹבֵנוּ. תְּעִינוּ. תְּעַתְּעֵנוּ:

סרנו

תו"א (א) ישעיה נז ז: (ב) איכה ה כא: (ג) תהלים נא יג (בשינוי): (ד) שם עא ט (בשינוי): (ה) שם
לח כב (בשינוי): (ו) שם פו יז (בשינוי): (ז) שם ה ב (בשינוי): (ח) שם יט טו (בשינוי):
ט) שם לח טז (בשינוי): י) שם פח ג (בשינוי): כ) שם נה ב (בשינוי): ל) ע"פ דברים כח
נ: מ) ע"פ שמות לד ט: נ) יומא פז, ב (בשינוי): ס) תהלים קו ו: ע) שם (בשינוי):
פ) ע"פ שם ק"ט סט:
הגהגות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).
2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעָנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמָּנוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוֹ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחְבֵּל אֹוֵינוּ. וּנְפָרַע פָּאֲרָנוּ. זָבּוּל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בְּעֹנֵינוּ. טִירְתָּנוּ הֵיחָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמְתָנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָּנֵינוּ וּנְקַשֶּׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמָּנוּ. נָתַנוּ עֵלָם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאָנוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְךָ מִמָּנוּ בְּעֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזֵנוּ וְאַבְדָּנוּ:

מְשִׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין, מִנְּסֻתָרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ, וְזוֹרֵק
עֲלֵינוּ מִיַּם טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזוֹרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם
טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהַר אֶתְכֶם:
דְּנִיאל אִישׁ־חַמּוּדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזוּרָה וּשְׁמַע, פִּקַּח
עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמַמְתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עֲלֵיךָ, כִּי א
לֹא עַל־צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנוּנוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ
הִרְבִּים: אֲדָנִי א שְׁמַעַה, אֲדָנִי א סִלְחָה, אֲדָנִי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה,
אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמָךְ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ, אֱלֹהֵי, בִּשְׁתִּי וּנְכַלְמָתִי לְהָרִים אֱלֹהֵי פָּנֵי
אֱלֹיֶךָ כִּי עֹנֵתֵינוּ רָבוּ לְמַעַלָּה רֹאשׁ וְאֲשַׁמְתָּנוּ גְּדֻלָּה עַד
לְשָׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֲרַךְ־אֲפִים וְרַב־חַסֵּד וְלֹא
עֹבֵתָם: אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ אֲבִינוּ וְאֵל תִּפְּלֵשְׁנוּ בּוֹרְאָנוּ, וְאֵל תַּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרָנוּ
וְאֵל תַּעַשׂ עִמָּנוּ כָּל־הַבְּחֵאוֹתֵינוּ, וְקִיָּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדְּבָר
שֶׁהִבְחַתָּנוּ

תו"א א) ע"פ תהלים קיט לט: ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים"א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל"א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח"ט: ע) עזרא ט ו: פ) נחמיה ט יז:
הגהגות ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

וְשֶׁבַח־חַתְּנֵנוּ בְּקִבְלָהּ עַל־יְדֵי יְרֵמְיָהוּ חוֹזֵק. בְּאִמּוֹר, בְּיָמִים הָהֵם וּבַעֲת
 הַהִיא נֶאֱמַר יְהוָה יִבְקֹשׁ אֶת־עֵוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינְנוּ וְאֶת־חַטָּאת יְהוּדָה וְלֹא
 תִּפְצָאֲנָה כִּי אֶסְלַח לְאִשְׁרֵי אֲשֵׁאִיר: עֲמֹךְ וְנַחֲלֶתְךָ רַעֲבֵי טוֹבָךָ צִמְאֵי
 חֶסֶדְךָ תֵּאָבִי יִשְׁעֶךָ. יִבְרִיחוּ וַיִּדְעוּ כִּי לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ תְּרַחֲמִים וְתַפְלִיחוֹת:
 אֶל רַחֲוִים שְׂמֹךְ. אֶל חֲנוּן שְׂמֹךְ. בְּנוּ נִקְרָא שְׂמֹךְ. יְהוָה עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹךְ: עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמִתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּה וְתִפְאֶרֶתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן דַּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 הוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זִכְרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 חֶסֶדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְהוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 נִצְחָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאֶרְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָׁתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהַלְתְךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עַפְרָי. עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְיִשְׁלָמָה. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יְרוּשָׁלַם עִיר קְדוּשָׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׂמֹמֹת הַיְבֻלָּךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיֹסוֹת מוֹבָחָךְ. עֲשֵׂה
 לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוּשָׁךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְהוּדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בְּאֵי בְּאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשׁ שְׂמֹךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן
 יוֹגְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חֲטָאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָּשְׁעוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
 לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
 הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עננו

תו"א (א) ירמיה נ כ: (ב) דברים ט כו: (ג) דניאל ט ט (בשינוי): (ד) ע"פ שמות לד ו: (ה) ירמיה יד
 ז: (ו) ישעיה כו יט: (ז) ע"פ דניאל שם טז. כד: (ח) תהלים כו ח: (ט) ע"פ יואל ב טז:
 (י) ע"פ ישעיה כח ט: (כ) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ל) מלכים"א יח לו
 (בשינוי): (מ) ישעיה סג טז: (נ) ע"פ שם מג א: (ס) שם מז ד: (ע) דברים ז ט:
 הגהגות (1) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמיתך. בדיתך, וכן בכלום.
 (2) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
 עמ' כח).

עֲנֵנו וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנו וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנו חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנו טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנו יוֹדֵעַ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנו פּוֹבֵשׁ בְּעֵסִים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנו לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנו מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנו נֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנו סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנו עוֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנו פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנו צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנו קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנו קְנִישָׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנו רֶךְ
לְרִצּוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנו רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנו שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיּוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנו תּוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנו
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנו אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנו פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנו אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנו עוֹרֵת הַשִּׁבְטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנו מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנו עוֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנו אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנו דִּין אֱלֹמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאֲבֹרָהֶם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשִׁנְעַקֵד עַל-נְפִי הַמּוֹזֵבֵחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאֲבוֹתֵינוּ עַל-יַם-סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחֲתָה
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹאֵל
בַּמַּצֵּפָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַכְּרִמָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְאַלְיִשֶׁעַ בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּהָה הוּא

יעֲנֵנוּ

תו"א א) ע"פ איוב ח ו: (ב) דניאל ו כז (בשינוי): ג) תהלים קיט סח (בשינוי): ד) ע"פ שם קג
יד: ה) ראה ברכות ז, א: ו) ע"פ ישעיה נט יז: ז) אבות ג, א: ח) ע"פ דברים ז כא:
ט) ע"פ ישעיה לג ה: י) ירושלמי ברכות ד, ג: כ) דברים לב ד: ל) ע"פ תהלים קמה יח:
מ) ע"פ אבות ה, יא: נ) שמות לד ו: ס) תהלים סט לד: ע) דברים כו ז: פ) בראשית כו
כד: צ) ע"פ שם לא מב: ק) שם מט כד: ר) ע"פ ישעיה מט ח: ש) תהלים סח ו: ת) ע"פ
תענית טו, א: א) דברים רבה ב, יא: ב) ראה דברים ט יט: ג) ראה סנהדרין פב, ב:
ד) מלכים"ב ב כא"כב:
הנהגות 1) באמירת עֲנֵנוּ מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

יעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְחֻזְקֶיהוּ מֶלֶךְ יְהוָה בְּחֻלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְחַנּוּנֶיהָ מִישָׂאֵל וְעִזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְדַנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְמֶרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְעִזְרָא בְּגוּלָה הוּא יַעֲנֵנוּ מִי שְׁעֵנָה לְכֻלְהֵצְדִיקִים וְתַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה נְאֻם בְּיַד יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד אָדָם אֱלֹהֵי אֶפְרָיִם:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תְּחִנּוּנַי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאֶפְרַיִם תּוֹכִיחֵנִי וְאֵל־בְּחֻמְתֶּךָ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנִפְשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלֹצָה נִפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדֶּךָ: כִּי אֵין בְּמִנּוֹת זְכָרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחֹתַי, אֲשַׁחֲהָ בְּכָל־לַיְלָה מִפְּתֵי בְּדַמְעֹתַי עֲרִשֵׁי אִמְסָה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי עֲתָקָה בְּכָל־צוּרָרַי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעֻלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שְׁמַע יְהוָה תְּחִנּוֹתַי יְהוָה תִּפְלְתֵנִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֲבִי יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַגְעַי:

מַחֲיו וּמָסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקוּהָ. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אִפִּי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא דְמְרִיד נִפִּיק בְּקוּלָרָה. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוּלְרִיָּה: בְּרָךְ בּוֹכְרָךְ אָנֹכִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוִי נִפְשִׁין בְּגִידִין מְרַרִין. עֲבָדְךָ אָנֹכִי וּמְרוּדְךָ קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקִיּוֹתָא. בְּמָטוֹ מִנְךָ בְּרַחֲמֶךָ דְנִפְיִשִׁין. אִפִּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֵךְ. עַד דְלֵא נְהוּי גְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְכַנְּסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחַמִּים: מְשִׁמְעֵי תְּפִלָּה. הַשְּׁמִיעוּ תְּפִלָּתֵנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע תְּפִלָּה: מְשִׁמְעֵי צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקוֹתֵנוּ. לְפָנֵי שׁוֹמַע צַעֲקָה: מְכַנְּסֵי דְמַעָה. הַכְּנִיסוּ דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מֶלֶךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תְּחִנָּה וּבְקִשָּׁה. לְפָנֵי מֶלֶךְ אֵל רֵם וְנִשְׂא: הוֹכִירוּ לְפָנָיו. הַשְּׁמִיעוּ לְפָנָיו

תורה

תו"א (א) מלכיס"ב כ ב"י: (ב) ראה דניאל ג כרכז: (ג) שם ו יז"כ: (ד) שמואל"ב כד יד: (ה) שמות לד ו: (ו) ירושלמי ברכות א, ה: (ז) תהלים ו ב"א: (ח) שמואל"א ב ו: (ט) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: (י) קהלת רבה ז, טו: (כ) ברכות כח, ב: (ל) תענית טו, א: (מ) ישעיה נז טו:

תֹּרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל לְשׁוֹכְנֵי עֵפְרָיִם. יִזְכֹּר אֱהָבְתֶם וַיְחַיֶּה
 זְרַעֲם שֶׁלֹּא תֵאבְדַּר שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב. כִּי צֵאן רֹעֵה נֶאֱמָן הָיָה
 לְחֶרֶף. יִשְׂרָאֵל גֹּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מִהַר עֲנֵנו אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו.
 וּפְדֵנו מִכְּלִיגָנוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית
 צְדָקָה וְעַמְּךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְּנֵנּוּ. כְּבֹר שְׁבִיֵּא. דְּמִתְחַנְּנֵנּוּ לְשִׁבוּיָהּ. בְּלִהוֹן
 בְּנֵי שְׁבִיֵּא. בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי.
 הֵב לָן שְׂאֵלֵתֵינוּ וּבְעוֹתֵינוּ דִּלְךָ נְהַדֵּר רִיקָם מִן קְדָמְךָ:

מָרָן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְּנֵנּוּ. כְּעִבְדָּא דְּמִתְחַנְּנֵנּוּ לְמַרְיָהּ. עֲשִׂיכִי אֲנִי
 וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינֵנּוּ. מְרִירֵינּוּ נַפְשֵׁינוּ מִעֲקָתֵינוּ דְּנִפְיִישׁוּן. חִילָא לֵית
 בְּן לְרַצְיוֹנְךָ מְרֵן. עֲבִיד בְּדִיל קְיָמָא דְּגוֹרָתָ עִם אֲבָהֵתְנָא:

שְׁמוֹר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֹד יִשְׂרָאֵל,
 הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שְׁמוֹר גֹּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם-אֶחָד, וְאֵל יֵאבֹד גֹּי אֶחָד,
 הַמְּיַחֲדִים שְׁמְךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שְׁמוֹר גֹּי קְדוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם קְדוֹשׁ, וְאֵל יֵאבֹד גֹּי
 קְדוֹשׁ, הַמְּשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְּרַצָּה וְהַתְּפִיֵס לְדוֹר עָנִי,
 כִּי אֵין עוֹזֵר:

אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֲבִינוּ אֶתְהָ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ אֵין לָנוּ מְלָךְ אֱלֹא אֶתְהָ:
 אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ רַחֲם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מְלַפְּנוּ חֲנֻנּוּ וְעֲנֵנוּ כִּי אֵין בְּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִפְּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה-נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
 רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה:
 יְהִי-חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֵל-תִּזְכֹּר-לָנוּ
 עוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהַר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:

חננו

תו"א (א) ע"פ אבות ו, ט: (ב) ישעיהו כו יט: (ג) מיכה ה ז: (ד) אסתר רבה ז, יג: (ה) ע"פ ירמיהו כד
 ט: (ו) שמואל-ב ז כג: (ז) ירמיהו שם: (ח) תהלים קכא ד: (ט) ירמיהו לא ו: (י) דברים ו ד:
 (כ) אסתר ג ח: (ל) ע"פ שמות יט ו: (מ) דברים ז ו: (נ) רי"ף תענית ו, א: (ס) תענית כה, ב:
 (ע) דברי הימים-ב כ יב: (פ) תהלים כה ו: (צ) שם לג כב: (ק) שם עט ח:

חַנּוּנוּ יְהוָה חַנּוּנוּ, בִּירֵב שְׁבַעֲנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:
 בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־
 קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יַצְרָנוּ, זְכוּר כִּי־עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר
 עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶה רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחֵיבוֹן
 וּבְיוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
 וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

תַּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבּוּהוֹן דִּי
 בְּשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אַמֵּן:

אשרי

תו"א (א) תהלים ככג ג: (ב) חבקוק ג ב: (ג) תהלים כ י: (ד) שם קג יד: (ה) שם עט ט: (ו) איוב
 כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
 (3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
 שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
 (מנהגי הרבי).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבָה לִּי, אֲשֶׁרִי הָעַם
שִׁיחֹה אֱלֹהָיו: תִּתְהַלֵּךְ לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
אֱלֹהָי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכְּהָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְּךָ, וְאֶהְלֵךְ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְגִידוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹן נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלֹתֶיךָ
אֶסְפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקֹתֶיךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל־
חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יְדַבְּרוּ: לְחוֹדֵיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
כָּל־עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲבָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־

דרכיו

תו"א (א) תהלים פד ה: (ב) שם קמד טו: (ג) שם קמה א ואילך:

יְרָבִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־
 קְרָאֵיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן־
 יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תַּהֲלֵת יְהוָה יִדְבָּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קְדֻשּׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יְתַגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לֵךְ אֲדָנִי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה־נִּתְאֻנֵּן
 וּמַה־נֶּאֱמַר מַה־נִּדְבָר וּמַה־נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרַבִּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יְמִינֵךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא־בְחֶסֶד וְלֹא־בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלָתֶיךָ: דְלָתֶיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי־תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: ב) דניאל ט ז: ג) ע"פ איכה ג לט: ד) ע"פ בראשית מד טז: ה) איכה
 שם מ (בשינוי): ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): ז) שמות לד ו: ח) ברכות כח, ב:
 הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתבדך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהַשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִיהַ וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שְׁעָרָיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בְּרָכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבְרָכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאָה לְמִשְׁפָּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוִי לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהַשְׁתַּחֲוִי לְהַר קְדוֹשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הַשְׁתַּחֲוִי לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוֹ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֶתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִיהַ אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְנוֹדַה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמְוֹנֶתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יְדָמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גִדּוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גִדּוֹל
 מְעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גִּדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גִדּוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גִּדּוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גִּדּוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ וּכְגִבּוֹרֶתְךָ: מִי רֹא
 יִרְאֶךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גִּדּוֹל אַתָּה וְגִדּוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינֶךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶיךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמַשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִחַ וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶיךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסֻדְתָּם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצַת רְאִשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעַם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשנינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשנינוי): (ל) שם קלח ב (בשנינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָךָ יְיָ, שְׁפָרְתָּ רְאִשֵׁי תְּנִינִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבִדְדָךְ: אֵל נִעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־כָּל־סְבִיבָיו: וַיִּזְרו
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה, בְּנוֹמְרוֹת נְרִיעַ לֹ: אֲשֶׁר־י
 הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, יְהוָה בְּאוֹר־פְּנֵיךָ יִהְלֹכוּ: בְּחִצְצוֹרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר,
 הִרְעִינוּ לִפְנֵי | הַמֶּלֶךְ יְהוָה: צִדְקַתְּ וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת
 יִקְדָּמוּ פְּנֵיךָ: אֲשֶׁר יַחְדּוֹ נִמְתִּיק סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרִנְשׁוֹ:
 אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת יָדָיו יַצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל־חַי,
 וְרוּחַ כָּל־בְּשָׂר־אִישׁ: הַנְּשָׂמָה לָךְ וְהַגּוֹף פִּעֲלֶךָ, חוֹסֶה עַל עַמּוֹלְךָ:
 הַנְּשָׂמָה לָךְ וְהַגּוֹף שִׁלְךָ, יְהוָה עֲשֵׂה לַמֶּעַן שְׁמֶךָ: אֲתָאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ
 יְהוָה עֲשֵׂה לַמֶּעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמֶךָ:
 לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ כִּי רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְפָּנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

יְהוָה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת, נוֹרָא בְּעֲלִיוֹנִים. אֲמַרְתָּ שׁוּבוּ בָנִים
 סְרַבָּנִים. בָּאוּ עָדֵי בְּתוֹדָה וּבְרִנָּנִים. בִּקְשׁוּ פָּנֵי בְּבֹכֵי
 וּבְתַחֲנוּנִים: גַּם כִּי נִסְתַּמָּה תִּפְלֵת הַגְּיוֹנִים. גְּלִי שָׁבִים פְּתוּחִים
 בָּנִים. דְּבַרְךָ נִצָּב לְעוֹלָמֵי עֵדָנִים. דַּרְכֵי מוֹבָךְ נִצַּח לֹא שׁוֹנִים:
 הִנְנוּ אֲתָאֲנוּ לָךְ כְּדָלִים וְאֲבִיוֹנִים. הִצְדַּקוֹת לָךְ, וְלָנוּ הָעוֹנִים.
 וְעַדִּיךָ שָׁבְנוּ בְּבִשְׁתַּת הַפְּנִים. וְעַל דִּלְתוֹתֶיךָ הוֹגִים פְּיוֹנִים: זְכַרְנוּ
 לְחַיִּים מְתוֹקָנִים. זָפָה כְּתָמִינוּ צַחִים מְלַבָּנִים. חֲטָאת נַעֲוִרֵנוּ
 מִחַה כַּעֲנָנִים. חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּיָמִים קְדָמוֹנִים: מְטָאָה הַעֲבַר
 וְהַתָּם הַיּוֹדוּנִים. מְהִרָה תִּזְרוּק מִים הַנְּאֻמָּנִים. יְדַעְנוּ רִשְׁעֵנוּ
 סְרַבִּים וְסִלּוֹנִים. יִקְשׁוֹת עַרְפָּנוּ חֶסֶן כְּאֵלּוֹנִים: כָּרָם נִטְעֵנוּ סִגְסִג

נצנים

תו"א (א) תהלים פט י: (ב) שם מח ב: (ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): (ד) תהלים פט ח: (ה) שם
 ו: (ו) שם צה א-ב: (ז) שם פט טז: (ח) שם צח ו: (ט) שם פט טו: (י) שם נה טו: (כ) שם
 צה ה: (ל) איוב יב י: (מ) ירמיה יד ז: (נ) נחמיה ט לא (בשינוי): (ס) תהלים כה יא (בשינוי):
 (ע) עמוס ג יג: (פ) ירמיה ג יד (בשינוי): (צ) תהלים כז ח: (ק) שם קיט פט: (ר) ירמיה שם
 כב (בשינוי): (ש) דניאל ט ז (בשינוי): (ת) תהלים כה ז (בשינוי): (א) איכה ה כא: (ב) ירמיה
 יד כ (בשינוי): (ג) יחזקאל ב ו: (ד) עמוס ב ט (בשינוי):

נצנים. כָּפוּ פָּנָיו חֲרוּלִים קַמְשׁוֹנִים. לְמוֹדֵי הָרַע צְמוּדֵי חֲמָנִים.
 לֹאֲקַחֵי שְׂחַד רוּדְפֵי שְׁלֵמוֹנִים: מֵהָר קִלְקִלְנוּ חֶפֶת חֲתוּנִים. מֵאֵז
 הִסְגַּנוּ לְאַחֹר וְלֹא לְפָנִים. נָעוּ זִבְחֵי הַכָּרִים הַמְשֻׁנִים. נִיחֹחֵי
 רִיחַ קְמַרְת סִמְמָנִים: שְׁרַחֲמֵשִׁים יוֹעֵץ וְנִשְׂוֹא פָּנִים. סָגַן מְשׁוֹחַ
 לְוִיִּם וְאַהֲרוֹנִים. עֲמִידַתְנוּ רְאֵה דְלִים וְרִיקָנִים. עֲצַבֵי רוּחַ
 מְרוּרִים פְּלֻעָנִים: פְּקַדְנוּךְ בְּצַר לַחֲשׁ צְקוּנִים. פֶּחַד דִּינְךָ הַזֹּאֲגִים
 וּמִתְאַוְנִים. צָמַח צְדָקָה הִצְמַח לְנֶאֱמָנִים. צוּה לְהַעֲבִיר עֲוֹנוֹת
 רֵאשׁוֹנִים: קוֹל הַקּוֹרֵא יִשְׁבִּית מְדִינִים. קִשְׁנוֹר יֵהֵם וְיִשְׁתִּיק
 נִרְגָּנִים. רוּחַ נִבְאָה דְכָאוֹת לֵב שְׁבָרוֹנִים. רְצוֹן יַעֲלוּ פְּחֻלְבֵי
 קַרְפָּנִים: שְׁבוּעַת אֲבוֹת הָקָם לְבָנִים. שׁוּעַת קוֹרְאֵיךָ תִשְׁמַע
 מִמְּעוֹנִים. תִּכְוִן לִבָּם לִירְאָתְךָ מוֹכְנִים. תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ שִׁיחַ
 חֲנוּנִים: שׁוּב לְהַעֲלוֹת עִמָּךָ מִשְׂאוּנִים. מֵהָר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ
 קַדְמוֹנִים. בְּרִיבָם יֵצְאוּ חֲנוּנֶיךָ בָּנִים. קוִיִּם חֲסִדֶיךָ וְעַל־רַחֲמֶיךָ
 שְׁעוֹנִים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים: אֵתָהּ הוּא מְלֶךְ
 אֹהֶב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִפּוֹ, וּמְסִיר חַטָּאת יִרְאִיו. בּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקִיִּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָהּ הוּא שִׁיַּרְדֶּת בְּעֵנַן
 כְּבוֹדְךָ עֲלֵהֵר סִינֵי וְהִרְאִיתָ דְרָכֵי טוֹבְךָ לְמִשְׁחָה עֲבֹדְךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרָךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבָּה לְהַשִּׁיב. וּמִנְהִיג הָעוֹלָם כֹּלֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶעֱבִיר כְּלִיטוֹבִי עַל־פְּנֶיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אֵתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתִי, וְדַרְךָ
 תִּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבְתַפִּלָּה פְּנֶיךָ נִקְדָּם,

בהודעת

תו"א א) משלי כד לא (בשינוי): ב) ירמיה יג כג: ג) ע"פ ישעיה א כג: ד) ירמיה ז כד: ה) ע"פ
 שמואל-א טו ט: ו) ישעיה ג ג (בשינוי): ז) ירמיה לג טו: ח) תהלים עט ח: ט) ע"פ ישעיה
 ו ד: י) משלי טו יג: כ) תהלים י יז: ל) ע"פ דניאל ט יח: מ) ע"פ תהלים יא ז: נ) ראה
 שמות לד ה: ס) שם ו: ע) שם לג יט: פ) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם: מִמְחֻרֵן אַפְּךָ שׁוּב, כְּמוֹ כְּתוּרְתְּךָ
 כְּתוּב: וּבְצֹל כְּנִפְיֶךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיִּרַד יְהוָה
 כְּעַנּוֹ: תִּעֲבֹר עַל־פִּשְׁעֵי וְתִמְחָה אֲשֶׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפִשְׁעֵי
 וְחַטָּאָה וְנִקְחָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתֵנוּ:

סִלַּח־לְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֵתָה
 אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

אֲבֹד חֶסֶד מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׂר בְּאָדָם אֵין: אֵין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּצִדֵק
 מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־נִמַּר חֶסֶד כִּי־פָסוּ
 אֲמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: כִּי־עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר: כִּי־עַם־
 יְהוָה הַחֶסֶד, וְהִרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עוֹנֵתָיו:
 כְּרַחֵם אֲב עַל־בְּנָיִם, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
 עַל־עֲמָךְ בְּרַכְתְּךָ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

סִלַּח־נָא לְעוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֶסְדְּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׂאֵתָה
 לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָה: וְשָׁם נֶאֱמַר:

ויאמר

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם ר"ז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) מיכה שם ב: (ט) ישעיה סד ו (בשינוי):
 י תהלים יב ב: (כ) שם לו י: (ל) שם קל ז"ח: (מ) שם קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח:
 (ע) שם פד יג: (פ) שם כ י: (צ) במדבר יד יט:
 הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).
 (2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאָה שְׁמִמְתִּינִי, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלַיְךָ, כִּי | לֹא עֲלִי-צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי | שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי | סְלַחְהָ,
 אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂהָ, אֶל-תֵּאֲחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֵיבֹכָה אֶפְצָה פֶּה וְאֵיךְ אִשָּׂא עֵינַי. כִּי אֵין מַעַשׂ וּבִיּוֹדֵי זְכוֹת
אֵין. גַּעֲיִתִי הִיִּיתִי בְּשִׁפּוֹר וּבְגִבּוֹר עֲבָרוּ יְיָ. דְּמִיתִי
לְגִבּוֹר שְׂאֵין בְּיָדוֹ כְּלֵי זֵין: הִתְרַד לֵב דָּל וְחִדַּל הַהוֹקֵם סְרוֹסוֹר.
וּמַה-יִּפְעַר גִּבְעַר מַדְעַת וּבֵין חֲסוֹר. זְדוּנוּ בְּחַפּוֹ טְמוֹן וְחוּבוֹ
בְּקִרְבוֹ אֲסוֹר. חוֹטֵא וְרַב מְרִי בְּיַד מְנוּל מְסוֹר: טָרַד לֵב נְבוּזָה
הַדְּזָה הִבָּא לְבַקֵּשׁ. יֵשֶׁר הַעֲוָה תּוֹכַחַת קֶץ פְּתִלְתוֹל וְעַקֵּשׁ.
כּוֹשֵׁל בְּרַכּוֹ אֲשַׁמְתּוֹ וְצַחֲנָתוֹ לוֹ לְמוֹקֵשׁ. לָבוֹ אֲוֹן חוֹרֵשׁ בְּפַעַל
כְּפִיו נוֹקֵשׁ: מַעַן טַעַן בְּפִיֶּצָה לְהַשִּׁיב מָה אֲמָצָא. נִתְעַבְּתִי
וּנְאַלְחֲתִי כִּי מִלֵּאֲתֵי דוֹפִי וּשְׁמָצָה. סִפְק מִימֵי לֹא נֶאֱמַנו
כְּאֲכֹז מוֹצָא. עֲצוּרֹתֵי אֲוֹן וּמְרָמָה, וְצוּמוֹתֵי לָרִיב וּמְצָה: פֶּשַׁע
מַחָה וְעוֹן שָׂא וְאִשָּׁם כְּפָר. צַעֲקוֹתֵי מִכָּאֵב לֵב נִכְלָם כּוֹשׁ וְחָפֵר.
קֶצֶף שִׁבְךָ וְרוֹגוֹ הִנַּח וְכַעַס הִפֵּר. רִצָּה מְרָצָה וּמְחַבֵּב וְעַרְבֵב
גּוֹמֵץ חוֹפֵר: שִׁבְטֵי פְּלִיטֵי יִשְׂרָאֵל הַפּוֹנוּ בְּלֵב גִּבּוֹר. תּוֹם הַחֲזִיקוּ
וְתַחַן הַפִּיקוּ, נִשְׁקוּ בָר. אֶת־יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ לְדוֹרְשׁוֹ חֵיל יִגְבֵּר.
לֹא-בָזָה וְשִׁקֵּץ עֲנוֹת עֵנִי וּנְשַׁבֵּר: יוֹם יִשׁוּעָה וְעַת רְצוֹן אֲמָצָא
לְפָנֶיךָ. הַגּוֹן וְרָאוּי וְשִׁלֵּם אֲחֻשֵׁב בְּעֵינֶיךָ. בְּעַמְדִי לְהִתְפַּלֵּל
וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל בְּנֵיךָ. רְצִיתִי אֶתְכֶם הִשְׁמִיעֵנוּ. סְלַחְתִּי
נִתְבַּשֵּׁר מִמְּעוֹנֶיךָ: שִׁקְדוֹ נָא פָּנֵי עֲלִיזוֹן וְהַמּוֹלוֹ קְשׁוֹת. מִכְּשׁוֹל
הַרִימוּ, פָּנֵינוּ דְרָךְ וַיִּשְׁרוּ מַעַקְשׁוֹת. עוֹן עֲזוּבוֹ וְהִתְדוּדוֹ וְאֵל תּוֹסִיפוּ

להקשות

תו"א (א) במדבר יד כ: (ב) דניאל ט יח-יט: (ג) ירמיה כג ט (בשינוי): (ד) ע"פ שם י יד: (ה) ע"פ תהלים נא יט: (ו) ע"פ דברים לב ה: (ז) תהלים ט יז: (ח) ע"פ ירמיה טו יח: (ט) ישעיה נח ד: (י) ע"פ שם סה יד: (כ) קהלת י ח (בשינוי): (ל) תהלים ב יב: (מ) ע"פ ישעיה נה ו: (נ) תהלים כב כה (בשינוי): (ס) שם סט יד: (ע) ראה תענית טז, א: (פ) יחזקאל מג כז (בשינוי): (צ) ישעיה נז יד (בשינוי): (ק) שם:

להקשות. יודע ישוב ונתם ויקח דברי כבולשים ובקשות:
הקשיבה אדון חנון חנון האזינה ערך שועתי. זעקתי רצה
והתרצה והתפתה וקבל שועתי. קראתיך ממצר קרב אלי
ולכה לישועתי. הושה לעזרתי אלהי תשועתי:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אדון מועד בתקח מישרים לשפוט בתעצומיך.
אתיצבה בפלץ לחלות פניך לרוממך. במעשי
לא נשענתי כי אם ברחמיך. יהוה עשה למען שמך:
גזו אמונים, גבורי כח במרץ. גם גודריגדר ועומדי
בפרץ. דורשי חפצם בכח משוכן שמי ערץ. אבד
חסיד מןהארץ: הן קלותי ומה אשיב במו פי. הנני
צעיר באין מפעלות בכפי. ואיך אקנה ואני רב דופי.
היות לרצון אמרי פי: זחלתי ואירא מחוות דעי. זדוני
יגורתי ומרד רשעי. חנון רחמי בהתודותי, ועזבי
פשעי. שמע בקול תחנוני אליך בשועי: טעיתי, והנני
שב ומתודה, עשות רצונך. מהור עינים, חשבני
בשלם לפניך. יהי הכנס לי לפנים משורת דינך.
ואדעה למען אמצא חן בעיניך: בחדך יגדלנא
ובתפילתי התנאה. בתפלת זקן ורגיל ופרקו נאה.
לבבי הנשבר הנדפה והנכאה. הבט משמים וראה:
אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר

ורח

תו"א (א) יונה ג ט (בשינוי): ב) תהלים לח כג (בשינוי): ג) ע"פ זכריה ז ב: ד) ירמיה יד ז:
ה) תהלים קג כ: ו) יחזקאל כב ל (בשינוי): ז) מיכה ז ב: ח) ע"פ איוב מ ד: ט) תהלים
יט טו (בשינוי): י) איוב לב ו: כ) תהלים כח ב (בשינוי): ל) ע"פ שם מ ט: מ) חבקוק א
יג: נ) ע"פ ברכות ז, א: ס) שמות לג יג: ע) ע"פ במדבר יד יז: פ) תענית טז, א: צ) ע"פ
תהלים נא יט: ק) ישעיה סג טו: ר) ויקרא רבה כט, ו: ש) ראש השנה יז, א: ת) תהלים
קג ו (בשינוי):

ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, ובר לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורחסד
ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע
וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח לנו אבינו כי חטאנו. מחל לנו מלפנו כי פשענו: כִּי־אתה
אדני טוב וסלח, ורחסד לכל־קראיך:

ברחם אב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: ליהוה הישועה,
על־עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב לנו
אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בטח בך: יהוה
הושיעה, המלך יעננו ביום־קראנו:

סלח־נא לעון העם הזה כנגדל חסדך. וכאשר נשאתה
לעם הזה ממצרים ועד־הנה: ושם נאמר:

ויאמר יהוה סלחתי בדברך:

הטח אלהי | אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר
אשר־נקרא שמך עליה, כי | לא ער־צדקותינו אנחנו מפילים
תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה,
אדני הקשיבה ועשה, אל־תאחר, למענך אלהי, ביישמך נקרא
על־עירך ועל־עמך:

אלקינו

תו"א (א) ראה ראש השנה יו, ב: ב) שמות לד ה: ג) שם רז: ד) שם ט: ה) תהלים פו ה: ו) שם
קג יג: ז) שם ג ט: ח) שם מו ח: ט) שם פד יג: י) שם כ י: כ) במדבר יד יט: ל) שם
כ: מ) דניאל ט יח"ט:
הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

מַרְבִּים צָרָכֵי עַמְּךָ וְדַעְתָּם קִצְרָה. מַחְסוֹרָם וּמִשְׁאָלוֹתָם כָּל
יֻכְלוּ לְסַפְּרָה. נָא בְּיָנָה הַגִּיגֵנוּ טָרָם נִקְרָא: הָאֵל
הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא:

סָפוּ וְגַם כָּלוּ יוֹדְעֵי פְּגִיעָה. סֶדֶר תְּפִלוֹת בְּמַעֲנֶה לְשׁוֹנָם
לְחִבּוּעָה. עֲרוּמִים נוֹתְרָנוּ וְרִבְתָּה חֲרָעָה: עַל בֶּן לֹא הִשְׁגָּנוּ
יְשׁוּעָה:

פָּנִים אֵין לָנוּ פִּגְיוֹן לְחִלוֹת. פִּשְׁעֵנוּ וּמַרְדָּנוּ וְהַעֲוִינוּ מִסְּלוֹת.
צָדָקָה לְךָ לְבַד נִבְקַשׁ בְּמַעֲרָבֵי תַּהֲלוֹת: הֵעוֹמְדִים
בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת:

קְדוֹשׁ רָאָה בִּי פֶסַם מְלִיץ בְּשׁוֹרָה. קִבֵּל נִיבֵי בְּמַרְבִּית תְּשׁוּרָה.
רָנְתִי הַיּוֹם תְּהֵא בְּכַתְרֶךָ קְשׁוּרָה: אֵל נְאֻזָר בְּגִבּוֹרָה:

שׁוֹעֲתֵי שְׁעָה וְתַפְלָתֵי תְהֵא נְעִימָה. שְׁמַע פְּגִיעָתִי בְּפִגְעַת
תְּפִיחָה. תַּחֲוֹקְקֵנוּ לְחַיִּים וְתִיטִיב לָנוּ תַּחֲתִימָה: תּוֹלָה
אֶרְץ עַל־בְּרִימָה:

יְדָךְ פִּשׁוּט וּקְבֵל תְּשׁוּבָתִי בְּמַעֲמָדִי. סֶלַח וּמַחֵל רוּעַ מַעֲבָדִי.
פָּנָה נָא וְעִסּוֹק בְּמוֹכַת מִשְׁחַרְיֶךָ דוּדִי וּמַעוֹדְדִי: נְאֻתָה יְהוָה
מִגֵּן בְּעָדִי:

בְּזֹה אֵל תִּבְזֶה חוֹד מְלוּלִי. רוּמַמְתִּי חוֹדֶךָ כְּפִי מַעוֹט שְׂכָלִי.
מִלֵּא לְטוֹבָה תִּאֻוֹתִי וּמִשְׁאֵלִי. אֱלֹהִים יְהוָה חֵיילִי:

יַעֲרַב שִׁיחִי וְתַעֲתֵר בְּתַפְלָה. צְרוּף לְחִשְׁבוֹן כָּל־מַלְּאָה וּמַלְּאָה.
חֲשׁוֹב קְדוֹשׁ מַעֲמָדִי כְּמִנְחָה בְּלוּלָה. הֲאֻוִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֶלָה:

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה

לחטאים

תו"א א) ברכות כט, ב) (בשינוי): ב) תהלים ה ב) (בשינוי): ג) נחמיה ט לב: ד) ע"פ זכריה ז ב:
ה) תהלים קלד א: ו) שם סה ז: ז) איוב כו ז: ח) תהלים ג ד: ט) חבקוק ג יט (בשינוי):
י) תהלים קד לד: כ) ע"פ ויקרא ז י: ל) תהלים פד ט: מ) ויקרא רבה כט, ו: נ) ראש השנה
ז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וְנָרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת: נֹצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֹן וּפְשַׁע וַחֲטָאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלִלָנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כָּרַחֵם אֵב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה, עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁנִבְלָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אָנָּה עוֹרְרָה אֶתְכֶתֶךָ הַיְשָׁנָה. אֲשֶׁר אֶתְהַבֶּתָּ לְעֵדֶת מִי מְנָה. בְּכִלְ־פָנָיו חֶבֶה וְאֶחָוָה וְרַעוּת מְכַנֶּה. לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרֶה־נָּא: גַּם בְּצַעֲדֶךָ עַל הַר־נִבְנוֹנֵי. גִּיל לְשַׁעֲשַׁע חֶסֶד קְדָמוֹנִי. דְּמִית מְמַלְכֶת בְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ וּבְנֵי. וְהִיא־גַם־הִיא אֲמָרָה אַחֵי הוּא מֶלֶכִּי וְאֲדוֹנִי: הוֹרֵשֶׁתָּה נַחֲלַת צְבֵי חֶבֶל הַנְּעִים. הַסְתוֹפֶף לְכַבוֹדְךָ בְּלוֹיֹת צַעֲצוּעִים. וְהֵן עֵתָה טַלְטְלוּהָ

זרים

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) במדבר כג י: מ) תהלים קכב ח: נ) שם סח טז: ס) שמות יט ו: ע) בראשית כ ה: פ) ירמיה ג יט:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' - ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

זרים וזדים מרעים. בארץ לא להם הלא אחיך רועים: זכור
 אל־תשכח ואל־תחרש ואל־תשקט אל. זממו להכחידי עמלק
 וישמעאל. חנון אתה ידעת את־כל־התלאות האל. בה אמר
 אחיך ישראל: טפלו עלי ובקוני בוקקים. טהרה בטמאה
 להמיר ולחצוני דוחקים. יום יום הנה עבדיך מכים ולקים. קול
 דמי אחיך צועקים: פרו לי שיחות למוקש. פלטה ונכספה
 נפשי עזרתה לבקש. לישועתה לי על פתחי לבקש. את־אחי
 אנכי מבקש: מיום פסה בשבתך על פסא כבודך. מביט
 לסקור יחד לב מורדיך ועובדיך. נגוש פל־בעל משה בוגדיך.
 ואשר יהיה לך את־אחיך תשמט ידך: ספרים עת יקראו
 לברואי עולמך. שאת חיים וחיוף לשוע ומך. עליון חן וחסד
 באולמך. ערב עבדך לטוב, וחי אחיך עמך: פנה אלי ותנני,
 ותנני עליון. פגור מנאציה בעוני ורשיון. צרכי חוק טרף בחלקך
 אפסניון. לא תקפץ את־ידך מאחיה האביון: קדמתי בנשף
 ואשוע לך מחוללי. קדמה חסדך ושא פשעי ומעלי. רחמיך
 יתגוללו עלי במנחם אבלי. מי יתנה באח לי: שעה שועת ענייך
 וצעקתם. שבעה ברעות נפשם וחייתם. תשריך במצלות ים
 פל־חטאתם. אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם: שש אנכי
 על־אמרת מבטחיה. לבבתי עלידי צירים שלוחיה. מתי
 תחשף זרועך בכחך. לך־נא ראה את־שלום אחיך: היית מקדם
 מקנה ישראל וחרב גאותם. חי זקוף גם עתה קומתם. ואפיץ
 זרועם ותשפון בינותם. ואת־אחיך תפקד לשלום ואת־ערבתם:
 אל אמונה עזרה תבה. לעמך פלם הטיבה. יחד
 למשפט נקרבה: בוחן לבות פלם. מושל

בנבורתו

תו"א (א בראשית טו יג: ב) שם לו יג: ג) תהלים עד יט: ד) שם פג ב: ה) במדבר כ יד (בשינוי):
 ו) תהלים קיט סט: ז) ע"פ נחום ב ג: ח) שמות ה טז: ט) בראשית ד י: י) תהלים שם פה
 (בשינוי): כ) שם פג ג (בשינוי): ל) שם פ ג: מ) בראשית לו טז: נ) ראה ראש השנה לד,
 א: ס) ראה שם טז, א: ע) דברים טו ב: פ) שם ג: צ) תהלים קיט קכב: ק) ויקרא כה
 לו: ר) תהלים כה טז: ש) דברים טו ז (בשינוי): ת) תהלים קיט קמז (בשינוי): א) תנא דבי
 אליהו רבה פרק יט (בשינוי): ב) שיר השירים ח א: ג) תהלים פח ד (בשינוי): ד) מיכה ז
 יט: ה) בראשית נ יז: ו) תהלים קיט קסב: ז) בראשית לו יד: ח) ירמיה יז יג: ט) שמואל־א
 יז יח: י) דברים לב ד: כ) ישעיה מא א (בשינוי): ל) תהלים ז י: מ) שם סו ז:

בגְבוּרַתּוֹ עוֹלָם. יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נַעֲלָם: גְּבוּרָה
בְּמִשְׁפָּט הָאֵל. נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקוֹתָיו כְּהַרְרֵי־אֵל. וּמִשְׁפָּטוֹ
עַם־יִשְׂרָאֵל: דְּלָה מַעֲנֵשׁ נְשׂוּאָיֶךָ. בְּחֶסֶד וְאַמֶּת
מִנְשׂוּאָיֶךָ. צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כִּסְאֶךָ: הַיֵּשֶׁר לְפָנֶיךָ לֵב
עֲקוּב. דִּינֶךָ הָהָר יִקּוּב. מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: וַיֵּשֶׁר
מִדּוֹתֶיךָ נַחֲמָדוּ. וַיֵּשְׁבֵי תִבְרָ צֶדֶק לְמָדוּ. לְמִשְׁפָּטֶיךָ
עָמְדוּ: וְקוֹקְהָ צְרוּפָה חוֹתֶמֶת. בְּפוֹעַל אָדָם נַחֲתֶמֶת.
מִשְׁפָּטֵי־יְהוָה אֶמֶת: חָרַד כָּל מִדִּין בּוֹדֵק. טוֹחֵן וְשׂוֹחֵק
הַדֵּק. מִשְׁפָּט אֶמֶת וְצֶדֶק: טוֹב לְמַעֲזוֹ כְּנֶאֱמָו. יוֹם זֶה
יִשְׁפַח זַעֲמוֹ. לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עִמּוֹ: יַחֲלוּ בְצַקוֹן דְּבִקְוֶה.
יִסְלְסְלוּ בְשָׁלוֹם חֲקִוֶה. עַל מִשְׁפָּטֵי צֶדֶקֶךָ: כָּל־הַ פֶּשַׁע
נִכְתָּם. וְאֵלֵיבוֹשׁוּ מִיַּחֲלִיךָ בְּמִבְטָם. וְעֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטִם:
לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרֶךָ הַקָּמְנוּ. לְבְרִית עוֹלָם הַשְׁמֵנוּ. וְאֵל־
תִּבְאָ בְּמִשְׁפָּט עִמָּנוּ: מִלְךָ בְּקִדּוּשֵׁי עָרֶן. בְּרַחֲמֵי
יְגִדּוֹר פָּרֶן. בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֲרָץ: נְגִינּוֹתַי כָּל־הַיּוֹם
יֵאֱשְׁרוּהוּ. שְׁנֵיא־כַּח לֹא מִצְאָנוּהוּ. כִּי הַמִּשְׁפָּט
לְאֱלֹהִים הוּא: סִגְבַּ חֲסִדֶךָ לְעַמֶּךָ. לְשׁוֹעֲתָם פֶּתַח
שְׁמִיךָ. כְּמִשְׁפָּט לְאוֹהֲבֵי שְׁמֶךָ: עָלֶיךָ נִשְׁלִיךְ כָּל־
יְהָבִים. כִּי צֶדֶק תִּכְרִיעַ בְּאֱהָבִים. כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
טוֹבִים: פָּנֶיךָ הָאֵר לְמַחֲלֹתַי. בְּבִצְעֵי אֵל תִּכְפֹּה
נַחֲלֹתַי. כִּי לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַחֲלֹתַי: צִדְקָתִי כְּאֶחָת חֲטִיבָה.
חֲשַׁכְנִי מִלְּהַט הַיּוֹם הַבֹּא. מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה: קָרֵב

ישע

תו"א (א) קהלת יב יד (בשינוי): (ב) ע"פ ישעיה ה טז: (ג) ע"פ תהלים לו ז: (ד) דברים לג כא:
(ה) תהלים פט טו: (ו) ע"פ ירמיה יז ט: (ז) ע"פ יבמות צב, א: (ח) תהלים פא ה: (ט) ישעיה
כו ט (בשינוי): (י) תהלים קיט צא (בשינוי): (כ) שם יט י (בשינוי): (ל) נחום א ז (בשינוי):
(מ) מלכים-א ח נט (בשינוי): (נ) תהלים קיט קס (בשינוי): (ס) מלכים-א שם מה: (ע) תהלים
קמג ב: (פ) משלי כט ד: (צ) איכה ג יד (בשינוי): (ק) איוב לו כג (בשינוי): (ר) דברים א
יז: (ש) תהלים קיט קלב: (ת) שם לט: (א) שם פ כ (בשינוי): (ב) שם קיט מג: (ג) ע"פ ברכות
ו, א: (ד) ע"פ מלאכי ג יט: (ה) תהלים לו ז:

ישע שבטיה. אחוזים בתבלי שפטיה. וישר משפטיה:
 רנן מלב ובשר ונשמה. יעלה לה השמימה. מקום
 המשפט שמה: שופטנו מחוקקנו בכפיה. למד דרכיה
 מצפיה. וכל משפטי פיה: תשפיע חסדה דינו.
 תגבורת רחמיה למאוינו. כמשפטיה חינו: אפריון לעי
 השדה. מהר לשכלל יסודי. ציון במשפט תפודה:
 מאויבי אנקמה פזרוני. גדע קרנות זרוני. ומשפטיה
 יעזרוני:

אלהינו ואלהי אבותינו:

חיים ארוכים תכתבנו נטוע בלי לעקור. בשבתה על פסא
 מעשים לסקור. הטוב צפה והרע אל תחקור. פיעמה
 מקור חיים: חיים ברצונו ורגע באפו נראית. לא לנצח תריב
 נחלת הנלאית. השמיעני נא סלחתי עון לשאת. ראה נתתי
 לפניך היום את החיים: חיים גאול משחת תעטרנו חסד
 אורח. ואמת ישרש יעקב יציץ ופרח. תרחיק פשעינו ברחוק
 מערב ממזרח. תודיענו ארח חיים: חיים דברך ידענו אל גבור
 ויועץ. להדבק בתורתך אותנו בטובה להועץ. הגבר טוב על
 לפני להרעץ. לשמור את דרך עץ חיים: חיים היא למחזיקים
 בה ורפאות ומרות. תומכיה מאשרים באור זרוע זרות.
 וכל ההדבק בה יהיה סרות. כל בשר אשר בו רוח חיים: חיים
 ושלום תסמכנו ביראה אותה לעבוד. ונגילה ונשמחה בך
 רשעים באבוד. שלש מאות ועשרה אותנו לזבוד. יראת יהוה
 עושר וכבוד וחיים: חיים זכדני זכר טוב גדול העצה. מחסה

לנו

תו"א (א) תהלים קיט קלז (בשינוי): (ב) קהלת ג טז: (ג) ישעיה לג כב: (ד) תהלים שם יג (בשינוי):
 (ה) שם קמט (בשינוי): (ו) מיכה א ו: (ז) ישעיה א כו: (ח) תהלים שם קעה: (ט) ברכות טז,
 ב: (י) תהלים לו י: (כ) שם לו (בשינוי): (ל) שם קג ט (בשינוי): (מ) במדבר יד כ: (נ) דברים
 ל טו: (ס) ישעיה כו ו: (ע) תהלים קג יב (בשינוי): (פ) שם טז יא (בשינוי): (צ) ישעיה ט ה
 (בשינוי): (ק) ראה סוכה נב, א: (ר) בראשית ג כד: (ש) משלי ג יח: (ת) תהלים צו יא:
 (א) שמות כו יג: (ב) בראשית ו יז: (ג) שיר השירים א ד: (ד) משלי יא י (בשינוי): (ה) ראה
 סנהדרין ק, א: (ו) משלי כב ד: (ז) בראשית ל כ: (ח) ירמיה לב יט: (ט) תהלים מו ב
 (בשינוי):

לָנו עֲזָרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא. שׁוּבָה אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֲמַר בְּפִי־צֶה. כִּי מוֹצְאֵי מִצָּא חַיִּים: חַיִּים חָנַם חַנְּנִי אֵל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת. עוֹן תִּמְחֹל חֲרוֹת עַל־הַלְחוֹת. וְשׁוֹנְאֵיךְ יִלְבְּשׁוּ־בִשֶׁת בְּיַסּוּר תּוֹכְחוֹת. לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיגוּ אַרְחוֹת חַיִּים: חַיִּים טוֹבִים נְמוּל לְעִבְדֶיךָ נִפְשָׁם לְנֶאֱוֵר. מִרְאוֹת שַׁחַת פָּנָם נִשְׂאָל נִשְׂאֹל. לֹא כֵן הִרְשָׁעִים שִׁפְרָקוּ עוֹל. יִשְׂיֵא מוֹת | עֲלִימוּ יִרְדּוּ שְׂאוֹל חַיִּים: חַיִּים יוֹדוּךָ בְּמוֹנוֹ וְלֹא קְרוּצֵי קָרִין. אָב לְפָנַי יוֹדִיעַ שְׁבַחְךָ בְּמָרִין. וְאַנְחָנוּ | נִבְרַךְ יְהִי שְׁבַחְךָ לְהַעֲרִין. לְרְאוֹת בְּטוֹב־יְהוָה בְּאַרְץ הַחַיִּים: חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם תִּשְׁמִיעַ טָרַף חָקֶם. מִחֲטָאתֶם טָהַרְם וְאֵל תִּשְׁבַּח רִיקֶם. מִמְּתִים יִרְדּוּ יְהוָה מִלֵּא סִפְקֶם. מִמְּתִים מִחֲלָד חֲלָקֶם בַּחַיִּים: חַיִּים לְמַעַלָּה לְמַשְׁכִּיל לְמַעַן סוּר מִחֲרָךְ. אֲדֹ־אֱלֹהִים יִפְדֶּה־נַפְשִׁי מִפָּרָךְ. וְיַחֲיֶ־עוֹד לְנִצַּח לְיָמִים אַרְךָ. כִּי גַר מִצוֹנָה וְתוֹרָה אֹר וְדָרְךָ חַיִּים: חַיִּים מִסְפָּר יִמְחוּ גְבֹל וּמוֹאֵב הַגְּבוּהִים. לְבֹל עַץ סוּגְרִים וְקוּדִים וּמֵאֲלֵיהֶם. בַּל יִחַן רִשָּׁע הַמְדַכָּה יִדוֹן בְּשִׁלוּהִים. כִּי חֲרַף מַעֲרֻכּוֹת אֱלֹהִים חַיִּים: חַיִּים נִשְׁבַּעְתָּ בּוֹ לְבִנְךָ יַחֲדָךְ. לְשַׁעַר אוֹיְבָיו לְהַנְחִילוֹ תַּתָּה בְּיָדְךָ. אֲנַפְתָּ וְתִשׁוּב עַל בֶּן אוֹדְךָ. כִּי־טוֹב חֲסִדְךָ מִחַיִּים: חַיִּים שִׁבַע שְׂמֵחוֹת אֶת־פְּנֵיךָ נוֹרְאוֹת. חֲדָשׁ יִמִּינוּ חֵן חֵן תִּשׁוּאוֹת. יִשׁוּב יִרְחַמְנוּ יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת. כִּי־מִמְנוּ תּוֹצְאוֹת חַיִּים: חַיִּים עַל הָאֲדָמָה, יִבְשָׁר עִמָּךְ מִמְּעוֹנוֹת. וְתִשְׁלַךְ בְּמִצּוֹלוֹת יָם חֲטָא וְעוֹנוֹת. לֵב טָהוֹר בְּרָא־לָנוּ וְהַמְצִיאֲנוּ חַנּוּנוֹת. אַרְךָ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים: חַיִּים פִּי צְדִיק, וּפִי רִשָּׁעִים מִחֲתָה. בְּקִבְצָךְ מִלְחָמוֹת וְשָׁלוֹם וּפְלָצוֹת וּבְעַתָּה. שׁוֹבַע וְרוֹזֵן וְחִיר הַחַיִּים וְהַמּוֹתָה. הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבְחֲרָף בַּחַיִּים: חַיִּים צְדָקָה וְכַבוֹד תִּגְדִּיל לְיָפָה כְּתַרְצָה. הַזּוֹרַעַת חֶסֶד וְקוֹצֵרַת בְּלִי

שמצה

תו"א (א) מלאכי ג ז (בשינוי): (ב) משלי ח לה: (ג) במדבר טז כב: (ד) שמות לב טז: (ה) איוב ח כב: (ו) משלי ב יט: (ז) תהלים א ד: (ח) שם נה טז: (ט) ישעיה לח יט (בשינוי): (י) תהלים קטו יח: (כ) שם כז יג (בשינוי): (ל) דברים ד ד: (מ) תהלים יז יד: (נ) משלי טו כד (בשינוי): (ס) תהלים מט טז (בשינוי): (ע) שם י: (פ) משלי ו כג: (צ) תהלים סט כט (בשינוי): (ק) ישעיה מד יט: (ר) שם כו י: (ש) שמואל"א יז כו: (ת) בראשית כב יז: (א) תהלים סג ד: (ב) שם טז יא (בשינוי): (ג) איכה ה כא: (ד) זכריה ד ז (בשינוי): (ה) מיכה ז יט: (ו) תהלים פ ה: (ז) משלי ד כג: (ח) דברים ד י: (ט) תהלים נא יב (בשינוי): (י) משלי ג ב: (כ) שם י יא: (ל) דברים ל יט: (מ) משלי כא כא: (נ) ראה שיר השירים ו ד:

שִׁמְצָה. תִּבְנוּן צָדִיק יְהוָה וַגְּדוֹר פְּרָצָה. רִוְדָף צְדָקָה וְחֶסֶד
 יִמְצָא חַיִּים: חַיִּים קַיָּמִים תִּנְחִילֵנוּ וְחִכְמָה וְדַעַת בְּמוֹעֲצוֹת.
 שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִשְׁמִיעַ מַעִיר חַצוֹת. וְהַעֲבֵר מַעְלֵי עֵוֹן וְהַלְבֵּשׁ
 מַחְלָצוֹת. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: חַיִּים רָאָה עִם
 סִגְלָתְךָ בְּקָדָם לְמַתּוֹב. לֹא תַחְפֹּץ בְּמוֹת הַמֵּת עַד דִּיתוֹב.
 נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה לִפְנֵיךָ חָשׁוֹב הַטּוֹב. קְדוּשׁ יֹאמֵר לוֹ כְּלֵה־תּוֹב
 לְחַיִּים: חַיִּים שָׂאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לוֹ חַיִּיהוּ מִיּוֹמִים. גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ
 בִּישׁוּעָתְךָ כִּיפֶת פְּעֻמִּים. הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קְדֻשָּׁה מִיְהוָה שְׁמִים.
 בְּיּוֹם הַהוּא יִצְאוּ מִיַּם־חַיִּים: חַיִּים תֵּאֲוֶה בְּאֵה סְלוֹחַ אֶל־
 חַטָּאתְכֶם. תִשְׁמִיעַ וְאֶת־רוּחִי אֶתֵּן בְּקַרְבְּכֶם. לֵאמֹר מְצֵאתִי
 כֹּפֵר רְצִיתִי אֶתְכֶם. וְאַתֶּם הִדְבַקְתֶּם בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים: חַיִּים
 מִמֶּךָ הָאֵל סִמְכָה יוֹנְתָךָ הַמְּשׁוֹכָה. לְהִדְבֵק בְּךָ כְּדַת וּכְהַלְכָה.
 תִּבְיָאֵנוּ לְהַר צִיּוֹן וְתִשָּׁב הַמְּלוֹכָה. כִּי שָׁם א צוּה יְהוָה
 אֶת־הַבְּרָכָה חַיִּים: חַיִּים מִמֶּנּוּ נִוְחִיל וְלִישׁוּעָתוֹ קוִינֵנו. עֲתָה
 יִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפְרִינֵנו. יִחַיֵּינוּ מִיּוֹמִים בְּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יְקִימֵנו.
 אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פַה הַיּוֹם בְּלָנוּ חַיִּים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסְדוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעְבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָּעָנּוּ
 מִקְּדָם, כְּמוֹ שִׁבְתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

ויעבר

תו"א (א ע"פ תהלים ז י: ב) משלי כא כא: ג) שם כב כ (בשינוי): ד) ע"פ תהלים נא י: ה) זכריה
 ג ד (בשינוי): ו) תהלים קטז ט: ז) ע"פ יחזקאל יח לב: ח) תהלים נא יט: ט) ישעיה ד ג
 (בשינוי): י) תהלים כא ה: כ) הושע ו ב (בשינוי): ל) תהלים שם ו: מ) דברים כו טו:
 ג) זכריה יד ח: ס) משלי יג יב: ע) יחזקאל לו כז: פ) איוב לג כד: צ) יחזקאל מג כו:
 ק) דברים ד ד: ר) תהלים קלג ג: ש) בראשית כו כב (בשינוי): ת) דברים ה ג: א) ויקרא
 רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה יז, ב:
 ה) שמות לד ה:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעף קז).

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה וְנָקָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלִתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶיךָ:

כָּרַחֵם אֱבִי עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
עַל־עַמּוּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

מֶלֶךְ אֶחָד יְהִי אֱלֹהֵעַמִּים מְרִים נָפִי. הַשֵּׁם פְּקוּדָתִי שְׁלוֹם
וּלְצַדִּיקָה נוֹגְשִׁי. אֱלֹוֹ אֶתְנַדַּע וְאוֹמֵר אֵיךְ אֱלֹוֹהַ עוֹשִׂי.
אוֹמֵר אֲנִי מַעֲשִׂי לְמֶלֶךְ: מֶלֶךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל.
עַל־כֵּן קִדְמָתִי לְבְרוּחַ אֶת־פְּנֵי הָאֵל. אֲנִי וְנַעֲרֵי אֶצִּים בֶּן הַיּוֹת
תַּחֲנוּנִים שׂוֹאֵל. וְכֵן אֲבֹא אֱלֹהֵמֶלֶךְ: מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל
כָּל־אֱלֹהִים שְׁמַיִם וָאָרֶץ קוֹנֵה. סְבִיב לִירְאוֹ מִלֵּאךְ יְהוָה חוֹנֵה.
מִלֵּאכֵי רַחֲמִים חָלָו נָא פָנָי לְשׁוֹכְנֵי סֵנָה. הַפְּרִיסִים הַמְּשָׁרְתִים
אֶת־פְּנֵי הַמְּלִיךְ: מֶלֶךְ דָּבָר אֱלֹהִים מִכָּל אֲשֶׁר דִּבְרַת לְחֻזְקוֹ.
אֶת־בְּדֶק הַבַּיִת וְכַרְמֶךָ לְסַקֵּל וּלְעֻזְקוֹ. אֲמִין סַגּוֹר וְהֵם קַטְנוֹר
וְלֹא יְנוּקוֹ. כִּי אֵין הַצֵּר שׁוּהַ בְּנוּק הַמְּלִיךְ: מֶלֶךְ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
רְאֵה עוֹנוֹת לְשִׂאתָ. בְּמַסְטִין תִּגְעַר לְהַבִּיא עָלָיו הַשֶּׁבֶר

והשאת

תו"א (א) שמות לד ו"ז: (ב) שם ט: (ג) תהלים פו ה: (ד) שם קג יג: (ה) שם ג ט: (ו) שם מו ח:
(ז) שם פד יג: (ח) שם כ י: (ט) ישעיה מט כב (בשינוי): (י) ע"פ שם ס יז: (כ) במדבר יב
ו: (ל) איוב לה י: (מ) תהלים מה ב: (נ) משלי כט ד (בשינוי): (ס) יונה ד ב: (ע) אסתר ד טז
(בשינוי): (פ) שם: (צ) תהלים צה ג: (ק) בראשית יד יט (בשינוי): (ר) תהלים לד ח (בשינוי):
(ש) מלאכי א ט (בשינוי): (ת) דברים לג טז: (א) אסתר א י: (ב) שם ו י: (ג) מלכים ב כב ה
(בשינוי): (ד) ע"פ ישעיה ה ב: (ה) אסתר ז ד: (ו) איכה ג מז (בשינוי):
הגדהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

והשאת. ויצא חפור מרוב פחד ושאת. כִּי־כִלְתָהּ אֵלָיו הָרָעָה
מֵאֵת הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִזֵּיעַ כְּחֹק יוֹם לְהַרְשֵׁם. לְדִין עֲמִים
צָדִיק וְחֹטֵא וְאֲשֵׁם. וְעַתָּה יִקְרָאוּ סוֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ הַעוֹצֵר
וְהַגּוֹשֵׁם. כָּתְבוּ עַל־הַיְהוּדִים כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ
זוֹהַר חֶמֶה תַּחֲפִיר וַיִּבְשׂוּ עוֹבְדֵי נְבוֹ. וַיִּמָּאֶסֶן אִישׁ אֵלָיו כִּסְפוֹ
וְאִישׁ אֵלָיו זָהָבוֹ. כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׂוֹבוֹ. וְהַנְּשָׂאוֹ פִתְחוּ
עוֹלָם וַיְבוֹא מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ חָכֵם מְזִרָה רָשָׁע וְגַם בַּעַר. וַיֵּשֶׁב
עֲלֵיהֶם אוֹפֵן וּבְהֶם יִגְעַר. גָּרֵשׁ לֵץ וַיִּצַּא מְדוֹן וּפִיהוּ לֹא יַפְעַר.
כִּי אֵין לְבוֹא אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת
מִלְּפָנָיו מִפֶּסֶד. רִגְלֵי בְנֵי אֲשֶׁמֹר וְלֹא אֲשִׁים אוֹתָם בְּפֶסֶד. בְּיוֹם
הַמּוֹכֵן לְדִין מִי יִצְלַח וּמִי יִפְסֹד. כִּי־כֵן | יִסַּד הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ יוֹשֵׁב
עַל־כִּסֵּא־דִין קָטָן וְגָדוֹל מִשְׁלָב. וְרוֹאֶה מִי שֶׁב בְּכֶל־לֵב וּמִי שֶׁב
בְּכָלֵב. נִקּוּם נִקְמַת הַנֶּעְעָב מִן הָעוֹלָב. בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב
לְבַב־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ כֹּל־הָאָרֶץ הָאֵל הָעוֹנֶה. אוֹתִי בְּיוֹם צָרָתִי
וַיְהִי עִמָּדִי בְּכֶל־מַחְנֶה. וְעַד סֵלָה יִסּוּבְּבֵנִי פֶלֶט רִנִּי. אִם־מִצָּאתִי
חַן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יִקָּר יוֹתֵר לַעֲבָדֶיךָ הַזֶּה.
תִּיקְרָנָא נַפְשָׁם בְּעֵינֶיךָ לְמַלְכִים | לְמוֹאֵל. לְרֹאוֹת בְּבוֹא
כָּל־יִשְׂרָאֵל. כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר־יְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ
מִשְׁרָתִיו יִבְקִשׂוּ פָּנָיו בְּתַעֲנִית וּמְנוּת. הַמּוֹתָרִים כָּל־הַגּוֹעַ בְּהֶם
כְּנוֹנֵעַ בְּבַת. וְהִנֵּה עֲשׂוּ מַעֲנָם אָמֹר לוֹ בְּיָנֵעוֹת. מֵדוּעַ אֶתָּה
עוֹבֵר אֵת מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ נוֹרָא עַד מְתֵי אֶסְפֶּת בְּמִשְׁמֵר.
בְּנֵי זָרַח וּפְרִץ תְּאוּמֵי תִמָּר. מַלְכוּתָם הֵשֵׁב וְעַמְלֶק תַּעֲקֹר
כְּנַאֲמַר. עַל | אֲשֶׁר לֹא־עֲשִׂיתָה אֶת־מֵאֲמַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ שָׁרְיוֹ
וְעַבְדֵּי יִקְפּוּהוּ בְּאַרְמוֹנֵי. יָרְעוּ בָשֵׁן וְנִלְעַד לְבָרָד שׂוֹכְנֵי. רַעַה
עַמָּךְ בְּשִׁבְתָּךְ לְרוֹנֵיהַ תּוֹצִיאֵנִי. אֶתָּה אֲדַנִּי הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ עֵינֵי

כל

תו"א (א אסתר ז: ז: ב) ע"פ שם ד: ג: (ג שם ג: יב: ד) שם ח: ח: (ה) ישעיה לא ז (בשנינו):
 (ו) שם נב ח (בשנינו): (ז) תהלים כד ז: (ח) משלי כ כו (בשנינו): (ט) שם כב י: (י) אסתר ד
 ב: (כ) שם א יט: (ל) שם ח: (מ) משלי כ ח: (נ) אסתר שם י: (ס) ע"פ בראשית לה ג:
 (ע) תהלים לב ז (בשנינו): (פ) אסתר ה ח: (צ) שם ו ו: (ק) ע"פ מלכים-ב א יג: (ר) משלי לא
 ד: (ש) דברים לא יא (בשנינו): (ת) אסתר ד יא: (א) שם ב ב: (ב) ע"פ זכריה ב יב:
 (ג) שמואל-א כ ל: (ד) אסתר ג ג: (ה) ראה בראשית לח כט-ל: (ו) אסתר א טו: (ז) מיכה ז
 יד: (ח) מלכים-א א יג: (ט) שם כ:

כְּלִי־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ לְקַבֵּץ הַמּוֹנִי. עוֹד לֵיִשֵׁב בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם
 וְקִנּוּתֵי וּזְקִנֵי. וְאִזּוּ יַעֲבֹדְךָ יַחַד פְּהַנִי וּסְגָנִי. וְהִיָּה יְהוָה
 לְמִלְךָ: הַמֶּלֶךְ פֶּאֶר בֵּית יְהוָה עֵינֵי יִשְׁבְּרוֹן. וְכִלְהֵעַם
 יַחַד לְשִׁמְךָ יִאֲדִירוֹן. אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוּק פִּינוּ וְהַבֵּל יִשׁוּרְרוֹן.
 וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ צָרִי יִגִּילוּ עַד־מְתֵי הָאֵל. גִּדְלוּ
 וְהִצְלִיחוּ וְהִחְרִיבוּ אֲרִיאֵל. וְהִנֵּה הִמָּה אוֹמְרִים יָדִינוּ לָאֵל.
 וְאִנִּי לֹא נִקְרָאתִי לְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ לְכַלּוֹת
 כַּמְדָּבָר. אֹכְלֵי בָשָׂר הַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבָר. יָרִיעַ אִפְי־צָרִיחַ עַל־
 אִיבּוֹ יִתְגַּבֵּר. כִּי־כֵן דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ רַב הָסֵר מִמְּנוּ לֵב
 הָאֶבֶן. כִּשְׁלֹג וְכַצְּמֵר חֲטָאֵינוּ הַלְבֵן. וְנִדְבַקְנוּ בְּךָ כִּמוֹ אוֹדֵם
 לְדוֹבָן. מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן וְצַדִּיקְתֶּךָ לְבִן־מֶלֶךְ: הַמֶּלֶךְ שׁוֹפֵט
 בְּאֵמֶת דְּלִים אֶתְּהָ תַחֲוֶה. כִּי שִׁבְרָנוּ גְאוֹן רוּחֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה.
 לְבִנְשֶׁבֶר וְנִדְבָה אֲלֵהִים לֹא תִבְזֶה. הַמֶּלֶאכֶה לָּהֵבִיא אֶל־
 גְּנֹזֵי הַמֶּלֶךְ: מֶלֶךְ תֵּן צַדִּיקְתֶּךָ לְיִשְׂרָאֵל כִּי נֶעַר. לְהַדְבִּק בּוֹ
 אִישׁ וְלוֹיוֹת כַּמְעַר. לֹא תִבְזֶה וְתַפְנֶה אֶל־תַּפְלַת הָעַרְעַר.
 וְכִלְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: הַמֶּלֶךְ לְהַתְחַנְּנוֹ לּוֹ
 כְּאֵתִי אוֹתִי לְהַתּוֹת. לְחַיִּים טוֹבִים מִדְּשָׁן בֵּיתוֹ לְהַרְוֹת.
 כְּלֵהֲגוּיִם לְשֵׁם יְהוָה לְהַקּוֹת. וְעָלוּ מִדֵּי שְׁנָה בְּשָׁנָה
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲדוֹן בְּפִקְדֶךָ אֲנוּשׁ לְבַקָּרִים. בְּמִצְוֵי הַדִּין אֵל תִּמְתַּח:
 גּוֹף וּנְשָׁמָה אִם תִּרְיַבֵּם. דְּוָחוּ וְלֹא־יִוָּכְלוּ קוּם:
 הַיּוֹכֵל גָּבֵר לְזִכּוֹת בְּמִשְׁפָּט. וְאִם יֵשׁ בְּיָדוֹ מַעֲשֵׂ
 לְהַצְטַדֵּק: זְרוּי יַחֲוֹמוּ מִלְּחָה סְרוּחָה. חֲבוּי אָרְבוּ
 בְּקִרְבוֹ מַעַת הוֹלְדוֹ: טָמוֹן בְּחִבּוֹ, כְּרִשְׁתָּ לְרַגְלָיו.

יסיתהו

תו"א (א) ע"פ זכריה ח ד: (ב) שם יד ט: (ג) תהלים קכו ב: (ד) דברים לג ה: (ה) תהלים יג ה:
 (ו) אסתר ד יא: (ז) שם ז (בשינוי): (ח) ישעיה סו יז (בשינוי): (ט) שם מב יג: (י) אסתר א
 יג: (כ) ע"פ יחזקאל יא יט: (ל) תהלים עב א: (מ) משלי כט יד (בשינוי): (נ) ע"פ שמות יח
 כא: (ס) תהלים נא יט: (ע) אסתר ג ט: (פ) מלכים"א ז לו (בשינוי): (צ) ע"פ תהלים קב יח:
 (ק) אסתר שם ב: (ר) שם ד ח: (ש) זכריה יד טז: (ת) ע"פ איוב ז יח: (א) תהלים לו יג
 (בשינוי): (ב) ע"פ אבות ג, א: (ג) ע"פ איוב לא לג:

יִסִּיתָהוּ בְּכַל־יְיֹום לְשַׁחַת לְהַפִּילוֹ: כַּחַ וּגְבוּרָה בְּגוֹף אֵין.
 לְפָנָיו לְעַמּוּד וּלְהַתִּיצֵב: מִיּוֹם עֶמְדוֹ עַל דַּעְתּוֹ. נַפְשׁוֹ
 יִשִּׁים בְּכַפּוֹ לְהֵבִיא לְחַמוֹ: שִׁבְעַ פְּלִימִיּוֹ כַעַם
 וּמְכַאֲבוֹת. עַד שׁוּבוֹ לְעַפְרוֹ לֹא יִשְׁקַט: פְּנֵה אֲדוֹן
 בַּעֲצָבוֹן רוּחַ. צַפֵּה בְּשִׁבְרוֹן לֵב: קְרוֹב אֶתָּה לְרַחוּקִים.
 רוּצֵה אֶתָּה בַתְּשׁוּבַת רְשָׁעִים: שְׂדֵי הַמָּצֵא לְדוֹר־רִשְׁיָה.
 תֹּאמֶר הַגִּנִּי לְמַבְקֵשִׁי: יִבְשְׂרוּ סִלְחָתִי קוֹרְאֵי בִשְׁמֵךְ.
 צִדִּיק בַּמִּשְׁפָּט עִם מִי־חֲדִיק: חֶסֶם מְנוּל מְלַהֲרִשִׁיעַ.
 קְצוּף בַּמַּסְטִין, מְלַהֲסֵטִין: הֶקֶם לָנוּ מְלִיץ יוֹשֵׁר. כּוֹפֵר
 מְצַאֲתֵי תִשְׁמִיעַ לְשׁוֹבְבִים: הַשְׁלַכְנוּ עָלֶיךָ יְהִבְנוּ. נָא
 אֶתָּה תִּכְלַלְלָנוּ: הַעֲתֵר לָנוּ בַתְּפִלָּתֵנוּ. חַפְצָנוּ
 וּבִקְשָׁתֵנוּ מִלֵּא בְּרַחֲמִים: בְּךָ תָּלִינוּ בְּטַחֲוֵנוּ. רַחֲמֵיךָ
 מְהֵרָה יִקְדָּמוּנוּ: חֲזֹק וְאַמִּיץ שְׁמֵךְ לֹא שְׁכַחְנוּ. אָנָּה
 לְנִצָּחַ אֵל תִּשְׁכַּחְנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲדוֹן בְּשִׁפְטֵיךָ אֲנוֹשׁ רַמָּה. תִּזְכּוֹר בְּרוּנוֹ חֲנוּת רַחֵם: בְּעַרְפְּךָ
 דִּין אֲשָׁמִים לֹכַח. שְׁוֹגָה וּפְתִי זַכָּה וְהַצְדִּיק: גְּמוּלַ חֶסֶד
 וְטוֹבָה לְחַיִּבִים. רִיב אֵל תִּמְתַּח לְמִצּוּי: דְּלִי מַעַשׂ וְרָקִי כִשְׂרוֹן.
 קוֹרְאִים אֵלֶיךָ לְמוֹ הַמָּצֵא: הַגִּנִּי לְפָנֶיךָ, בְּאַשְׁמָה רַבָּה. צַפְצוּף
 מַעַן, בּוֹשְׁנוּ לְפֹצֵה: וְאִם מְאַלְוֵה אֲנוֹשׁ הִי־צְדִיק. פְּנֵי עֲשֵׂהוּ גֵבֵר
 הַיִּטְהַר: וְדוֹן בְּחַבּוֹ אֲוֹן בְּקִרְבוֹ. עוֹן מְלֵא וּפְשַׁע רַב: חֲשַׁבּוֹן
 וְדִין לְמַלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים. סוּפוֹ לְתַן כְּבוֹא חֲלִיפָתוֹ: טָבַע
 חוֹתֶם בְּכַפּוֹ נִחְרַת. נִגְדַּ פְּנֵיו רִשְׁעוֹ יַעֲנֵה: יוֹרֵה כְּפִים מַעַן
 וַיִּגִּיד. מְקִיר אֶבֶן תִּזְעַק וְתִקְרָא: כּוֹבֵשׁ פְּנֵיו נְדוֹן וּנְכַלֵּם. לֹאִין

נחשב

תו"א (א) ע"פ איוב יג יד: (ב) קהלת ב כג (בשינוי): (ג) במדבר יד כ: (ד) ראה קידושין ל, ב: (ה) ראה רש"י חגיגה יג, ב ד"ה סניגור: (ו) איוב לג כד (בשינוי): (ז) תהלים עט ח (בשינוי): (ח) ישעיה כח ב: (ט) איוב כה ו: (י) חבקוק ג ב (בשינוי): (כ) ע"פ יחזקאל מה כ: (ל) דברי הימים"ב כח יג (בשינוי): (מ) איוב ד יז (בשינוי): (נ) ע"פ אבות ג, א: (ס) ע"פ איוב יד יד: (ע) ע"פ חבקוק ב יא: (פ) שם (בשינוי):

נחשב בעמדו לפניך: אָנָּא לְמַעֲשֵׂה יְדִיךָ הַרְצָה. בְּשִׁבְרוֹן רֹאה
שְׁמוֹר מִדְּחִי: עֲבָדֶיךָ יִמְצְאוּ הַיּוֹם חֲנִינָה. וּפֶם קִרְבָּתְךָ חֲפוּץ
בְּבִרְאשׁוֹנָה: וּכְשִׁלְג וּכְצֶמֶר הַלְבָן חֲטָאֵי שׁוֹשְׁנָה. מִלְטָם
מִכְלִירְעוֹת בּוֹאֵת הַשְּׁנָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עִמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא בִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזְּרוּיָה לָנוּ לֹמֵר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחֹדֶעַת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, בְּמוֹ שְׁכַתּוֹב וַיִּרְדּוּ יְהוָה בְּעֵנּוּ וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
וְאֱמֶת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְיָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרָאֶיךָ:

בְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַבְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב־לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

אלקינו

תו"א (א) איוב יד טו (בשינוי): (ב) ראה שיר השירים ב: ב: ג) ויקרא רבה כט, ו: ד) ראש השנה
י, א: ה) תהלים קג ו (בשינוי): (ו) ראה ראש השנה יז, ב: ז) שמות לד ה: ח) שם ו:ו:
ט) שם ט: י) תהלים פו ה: כ) שם קג יג: ל) שם ג ט: מ) שם מו ח: נ) שם פד יג:
ס) שם כ י:

הגהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהינו ואלהי אבותינו:

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּחִנּוּנָה. נָא פְּלִמְדָה
נְכוּנָה חֲלִי פָּנַי מִלְּכִי בְּתַחֲנָה. לְחַפְּשׁ זְכוֹת
פְּנוּיִם קְרוּאִים שְׁוֹשְׁנָה. מִלְּטָם מִכְּלָרְעוֹת בְּזֹאת הַשָּׁנָה:
אִם אֲשַׁמְתָּם גְּדֹלָה עַד שְׁמֵי רוּם וְכוּכְבִּיהֶם. נָא
פְּלִמְדָה נְכוּנָה בְּקִשֵׁי רַחֲמִים עֲלֵיהֶם. בְּשׁוֹל מֵהֶם פְּתוּב
אֲמַרְתִּי אֶפְאִיֵּהֶם.

לְמָה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזֶה־נָא אֱלֹהֵיהֶם:

אִם גָּבְרוּ עֲוֹנוֹת וְעֲצָמוּ מִלְּסַפְּרָה. נָא פְּלִמְדָה נְכוּנָה
דְּחִי אוֹתָם לְהַסְתִּירָה. דְּבוּבֵי עוֹז בְּתַחֲן לְבַטֵּל פְּתוּב
אֲסַתִּירָה.

לְמָה יִהְיֶה תַעֲמֹד בְּרַחוּק תַעֲלִים לַעֲתוֹת בְּצָרָה:

אִם הָעוֹו פָּנַי מִלְּכֶם בְּעֲזוֹת פְּנִיִם וּמִצָּח. נָא פְּלִמְדָה
נְכוּנָה וְהִתְחַנְּנִי לוֹ בְּפִצָּח. וְשִׁפְכִי כַמִּים לַבַּיִת נֹכַח אֲדוֹם
וּצָח.

לְמָה אֱלֹהִים זְנַחְתָּ לְנִצָּח:

אִם זְדוֹנוֹת הַשִּׂיאוֹ לֵב טַפְּשׁ וְנִשְׁחָן. נָא פְּלִמְדָה נְכוּנָה
חֲלִצִי אוֹתָם מִפְּחָן. חוֹשֵׁי וּבְאֵי וְשִׂאֵי קוֹל נַחֲן.

לְמָה קוֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲן:

אִם טָפְלוּ שְׂקָר בְּהִנְגָה וְהוֹזוֹת לְעַמְּךָ. נָא פְּלִמְדָה נְכוּנָה
יִשְׂרָי יְדִידוֹת מִנְעִימֶיךָ. יִתְגַּוְלֶלוּ רַחֲמֶיךָ עַל שְׂאֲרֵית
עַמְּךָ.

לְמָה יַחַרָה אַפְּךָ בְּעַמְּךָ:

אם

תו"א (א) ראה שמות לר ויז: (ב) ע"פ שיר השירים ב: ב: (ג) דברים לב כו: (ד) תהלים קטו ב:
(ה) דברים שם כ: (ו) תהלים י א: ז) ע"פ דברים כח נ: ח) איכה ב יט (בשינוי): ט) שיר
השירים ה י (בשינוי): י) תהלים עד א: כ) שם מג ב: ל) ע"פ שם קיט סט: מ) תנא דבי
אליהו רבה פרק יט: נ) שמות לב יא (בשינוי):

אם כָּבְדוּ אֶזְנוֹן לְסִלְתָּ מִנֵּי הַדָּרָךְ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
לְחַשִּׁי עַל עַמִּי בְּעֶרְךָ. לִבְךָ שִׁפְכִי פָּנַי קוֹנֶךָ וְצוֹרְךָ.
לָמָּה פָּרַצְתָּ גְּדֵרֶיהָ וְאֲרוֹהָ כָּל־עוֹבְרֵי דָרְךָ:

אם מָרְדוּ בְּרוֹב פְּשָׁעִים לְצוֹר מַלְכִי וּקְדוֹשִׁי. נָא
כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה נֹעֵם עֲלֵיהֶם תִּבְקָשִׁי. נֹרָא מְרוֹם
וּקְדוֹשׁ בְּעֶתֶר אֱלֹוֵי תִדְרָשִׁי.
לָמָּה יִהְיֶה תִזְנַח מִשְׁלוֹם נַפְשִׁי:

אם סָרְרוּ כְּפָרָה מְרוֹב עֵתִים וַיָּמִים. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
עֵינֵי שְׂאֵי לְמְרוֹמִים. עַל עַמִּי פָּצִי פֶה מְעֻטֵי עַמִּים.
לָמָּה לִנְצַח תִּשְׁפַּחְנוּ תַעֲזוּבְנוּ לְאַרְךָ יָמִים:

אם פְּשָׁעֵנוּ עָצְמוּ וּנְגַבְרוּ מְאֹד כְּתִלְאָ. נָא כָּל־
מִדָּה נְכוֹנָה צַפְצָפֵי קוֹל לְהַפְּלֵא. צְרוּפָה אִמְרַתְךָ
לְחִלּוֹת עַל עַם אֱלֹהָ.
לָמָּה תִּשְׁיֵב יָדְךָ וַיִּמְיָךְ מִקְרֵב חִיקְךָ כִּלְהָ:

אם קִלְקְלוּ מַעֲשִׂים לְהַזִּיד וּלְהַרְשִׁיעַ. נָא כָּל־מִדָּה נְכוֹנָה
רַחֲשִׁי לִבְךָ לְהוֹשִׁיעַ. רוֹנֵי קוֹמֵי בְּלִיָּה לְאֵל הַמוֹשִׁיעַ.
לָמָּה תִּהְיֶה כְּאִישׁ גְּדָהִם כְּגִבּוֹר לֹא־יִוָּכַל לְהוֹשִׁיעַ:

אם אָמְנָם שָׁבוּ כָּל־בְּלֵב וּנְפֶשׁ לְחִלּוֹתְךָ. נָא כָּל־מִדָּה
נְכוֹנָה תִּסְפִּים עַמִּים בְּמַחִילְתְּךָ. תַּעֲשֶׂה אֲדוֹן לְמַעַנְךָ
מִחַל וּסְלַח לְעַדְתְּךָ. שׁוּב לְמַעַן עֲבֹדֶיךָ שִׁבְטֵי נַחֲלָתְךָ:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים

תו"א (א) ע"פ איכה ב יט: (ב) תהלים פ יג: (ג) שם עו ח: (ד) ישעיה נז טו: (ה) תהלים פח טו.
איכה ג יז: (ו) איכה ה כ: (ז) תהלים עד יא: (ח) איכה ב יט (בשינוי): (ט) ירמיה יד ט:
(י) ישעיה סג יז: (כ) ויקרא רבה כט, ו: (ל) ראש השנה יז, א:

לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר ורוח, לא ברעתם תגמול. אר הורית לנו לומר שדש עשרה, זכר־לנו היום ברית שלש עשרה, כחודעת לענו מקדם, כמו שכתוב וַיִּרְדּוּ יְהוָה בַּעֲנַן וַיִּתְנַצַּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְאַמֶּת: נָצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נָשָׂא עֵינַי וּפְשַׁע וְחַטָּאת וְנִקָּה: ע"כ

וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סַלְחֵלְנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאוּנוּ. מַחֲלֵלְנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲךָ:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנִים, בֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלְנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאֹדֵם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

פותחין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲלֵה־תְּבוֹא בְּמִשְׁפַּט עִמָּנוּ. כִּי לֹא־יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל־חַי: וְהוּא יִשְׁפֹּט־תְּבַל בְּצַדֶּךָ וּלְאִמִּים בְּמִישְׁרִים: צַדֶּךָ וּמִשְׁפַּט מְכוּן כְּסֹאֲךָ. חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵנוּ יֵצֵא. עֵינֶיךָ תִּחְוֶינָה מִיִּשְׂרָאֵל:

ותוציא

תו"א (א) תהלים קג ו (בשינוי): (ב) ראה ראש השנה יז, ב: ג) שמות לד ה: ד) שם רז: ה) שם ט: ו) תהלים פו ה: ז) שם קג יג: ח) שם ג ט: ט) שם מו ח: י) שם פד יג: כ) שם כ י: ל) שם קמג ב (בשינוי): מ) שם ט ט (בשינוי): נ) שם פט טו: ס) שם יז ב (בשינוי): הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם ל'ה' - ('שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

וְתוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקָנוּ. וּמִשְׁפָּטָנוּ כְּצַהָרִים:
 לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ:
 כִּי יְהוָה שִׁפְטָנוּ יְהוָה מְחַקְקָנוּ. יְהוָה מִלְּפָנָיו הוּא
 יוֹשִׁיעֵנו:

הַנְּשֵׂא שִׁפְט הָאָרֶץ. הָשֵׁב גָּמוּל עַל־גָּאִים:
 חָלְלָה לְךָ מַעֲשֵׂת | כִּדְבַר הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק
 עַם־רָשָׁע. וְהָיָה בְּצִדִיק כְּרָשָׁע. חָלְלָה לְךָ הַשִּׁפְט
 כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:

סוגרין הארון:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחַסִּידוֹת, מוֹחֵל
 עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
 לַחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
 וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמּוֹל. אֵל הַזֹּרֵת לָנוּ לֹא־מֵר שְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה, וְכִרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ
 מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם
 וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
 יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע
 וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ
 וְסַלְחָתָ לְעוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סלח

תו"א א) תהלים לו ו (בשינוי): ב) שם קיט צא: ג) ישעיה לג כב: ד) תהלים צד ב: ה) בראשית
 יח כה: ו) ויקרא רבה כט, ו: ז) ראש השנה יז, א: ח) תהלים קג ו (בשינוי): ט) ראה ראש
 השנה יז, ב: י) שמות לד ה: כ) שם רז: ל) שם ט:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).

סַלַח־לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטֵאנוּ, מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסֵלָה, וּרְבִי־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

כְּרַחֵם אֵב על־בָּנָיִם, בֶּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהְיֶה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁנָבִלְנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בַּטֶּחַ בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמַּלְךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרֹאֵנוּ:

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מֵאֵד: חַטָּאוֹת נַעֲוִינוּ | וּפָשַׁעְנוּ אֶל־תִּזְכֹּר כַּחֲסֻדְךָ זְכַר־לָנוּ
אַתָּה, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסֻדְךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִפְּחָה: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדְנוּ בַיְשׁוּעָתְךָ: זְכֹר עֲדַתְךָ | קִנִּיתִי, קָדָם גְּאֻלָּתִי שָׁכַמְתָּ
נַחֲלָתְךָ, הַרְצִיוֹן זֶה | שָׁכַנְתָּ בוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אַתָּה תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכֹר יְהוָה | לְבָנֵי אָדָם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסוּד בָּהֶ: זְכֹר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אַרְבָּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכֹל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתֵן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לָעָלָם: זְכֹר
לְעַבְדֶּיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאוֹתָיו: אֲלֵנָּה תִּשָּׁטַע עָלֵינוּ חַטָּאוֹת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חָטֵאנוּ: חָטֵאנוּ צוּרְנוּ סַלַח־לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת
לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אִי־בִיהֶם לְאִמָּאסְתֵּימָם וְלֹא־גַעֲלֵתֵימָם לְכַלְתָּם לְהַפְּר
בְּרִיתִי אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שִׁפְתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וְקַבֵּץ־

מכל

תו"א (א) תהלים פו ה: (ב) שם קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) שם עט ח: (ח) שם כה ז (בשינוי): (ט) שם ו: (י) שם קו ד (בשינוי): (כ) שם עד ב:
(ל) שם יט: (מ) שם קב יד: (נ) שם קלו ז: (ס) שמות לב יג: (ע) דברים ט כז: (פ) במדבר יב
יא: (צ) ויקרא כו מב: (ק) שם מה: (ר) שם מד: (ש) דברים ל ג:
הנהגות (ו) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

מכל־העמים אשר הפיצה יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחינו כמה שפֿתוב, אִס־יְהִי נדחך בקצה השמים, משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך: מחה פשעינו כעב וכענן כמה שפֿתוב, מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאותיך, שובה אלי בי גאלתיך: מחה פשעינו למענהך כאשר אמרת, אִנכי אִנכי הוא מחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכר: הלבן חטאינו בשלג וכצמר כמה שפֿתוב, לכו־נא וננכחה יאמר יהוה, אִס־יְהִיו חטאיכם בשנים בשלג ילבינו, אִס־יֵאָדְמוּ כתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שפֿתוב, וְרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטַהַרְתֶּם, מכל טמאתיכם ומכל־גִּלוּלֵיכֶם אטהר אתכם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שפֿתוב, פִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא ירַף וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מול את־לִבְבֵנו לֶאֱהָבָה אֶת־שִׁמְךָ כִּמְהָ שִׁפְתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְךָ וְאֶת־לֵבב זרעך, לֶאֱהָבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּךָ: הַמֵּצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתֵנוּ כִּמְהָ שִׁפְתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשֵּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשֵׁנוּ בְּכָל־לִבְבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תִּבְיָאֵנוּ אֶל־הַר קֹדֶשְׁךָ וּשְׁמַחְנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ כִּמְהָ שִׁפְתוֹב, וְהִבִּיאֹתֶם אֵלֵי־הַר קֹדֶשִׁי וּשְׂמַחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֹתֵיהֶם וּבְחִיָּהֶם לְרִצּוֹן עַל־מוֹבְחֵי, כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים:

פוחזין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

**הַשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקֶדֶם:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֶל־תִּפְקַח מִמֶּנּוּ:
אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקֵנָה כְּכֹלֹת בָּחֵנוּ אֶל־תִּעֲזֹבֵנוּ:
אֶל־תִּעֲזֹבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיֵרָאוּ שְׁנֵאֵינוּ וְיִבְשׂוּ כִּי־אָתָּה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחַמְתָּנוּ: אֲמָרֵינוּ**

האוניה

תו"א (א דברים ל ד: ב) ישעיה מד כב: ג) שם מג כה: ד) שם א יח: ה) יחזקאל לו כה: (ו דברים ד לא: ז) שם ל ו: ח) שם ד כט: ט) ישעיה נו ז: י) איכה ה כא: כ) תהלים נא יג (בשינוי): ל) שם עא ט (בשינוי): מ) שם לח כב (בשינוי): נ) שם פו יז (בשינוי): ס) שם ה ב (בשינוי):

הַאֲזִינָה | יְהוָה בִּינָה הַגִּינֵנוּ: יְהִי לְרָצוֹן | אִמְרֵי־פִינוּ וְהַגִּיזוֹן לִבְנוּ
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְנוֹאֲלָנוּ: בְּיַדְךָ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהֵא
הַשָּׁנָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
קִיץ וְתַבְּלִית לִשְׁבִי עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְעַת סוּף לְגִלּוֹתֵנוּ
וְלִאֲבָלֵנוּ. וְאַחֲרִית טוֹב לִימֵי עֲנִינוּ וּמְרוֹדֵנוּ. כִּי מִשָּׁךְ עָלֵינוּ
הַשַּׁעְבֹּד. וְאָרְכוּ עָלֵינוּ גְלוּתוֹת. וְהִנְנוּ בְּכַלְיוֹם הוֹלְכִים וְדֹלִים.
בְּרַבּוֹת הַשָּׁנִים אָנוּ נִמְעָטִים. וּבִסְנוֹת הַזְּמַנִּים אָנוּ נִצְעָרִים. וְאִין
לָנוּ לֹא מְנַהֵל וְלֹא מַחְזִיק בְּיַדֵּינוּ. בְּאִשֶּׁר אָמַרְתָּ, כִּי מִי־יַחַמֵּד
עָלֶיךָ יְרוּשָׁלַם וּמִי יֵנוּד לָךְ. וּמִי יִסּוּר לְשֹׂאֵר לְשָׁלֵם לָךְ: אוּ מִי
יִגְדוֹר גְּדָר אוּ מִי יַעֲמוֹד בַּפְּרִץ. וְאִין־עוֹד נָבִיא וְחוֹזֵה.
וְאִין־קוֹרָא בְּשִׁמְךָ בְּאֵמֶת מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בָּךְ: כִּי כָלֵנוּ כַּצֶּאֱזָן
תַּעֲנֵנוּ אִישׁ אִישׁ לְדַרְכּוֹ הַרְעָה פְּנֵינוּ: כִּלְגֵבֵר אַחֲרֵי בַעְזוֹ.
וְכֹל־אִישׁ אַחֲרֵי שְׁרִירוֹת לְבוֹ הַרְעוּ. וְלֹא דִי לָנוּ בַּעֲוֹנוֹת
הַרְאִשׁוֹנִים. כִּי אִם הוֹסַפְנוּ עֲלֵיהֶם תְּחִלָּה. וְלֹא הוֹזַחְרָנוּ
בְּכֹל־הַאֲזוּחָרוֹת אֲשֶׁר הוֹזַחְרָנוּ. וְלֹא הוֹכַחְנוּ בְּכֹל־הַתּוֹכַחוֹת
אֲשֶׁר הוֹכַחְנוּ. וְמֵה־יֵשׁ לָנוּ עוֹד צְדָקָה לְזַעֲקֵךְ פְּנֵי הַמַּלְאָךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תַּפְּלַתְנוּ, וְאַל־תִּתְעַלֵּם
מִתַּחַנְתְּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲוֵי פָּנִים וְקָשִׁי עַרְף, לוֹמֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אָנַחְנוּ וְלֹא חָטְאָנוּ, אֲבָל אָנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאָנוּ:

אֲשִׁמְנוּ. בְּגִרְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֱוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. וְדָנוּ.
חֲמָסְנוּ. מְפָלְנוּ שִׁקָּר. יַעֲצָנוּ רָע. כּוֹזְבֵנוּ. לְצָנוּ.

מרדנו

תו"א (א) תהלים יט טו (בשינוי): (ב) שם לח טז (בשינוי): (ג) ע"פ ישעיה נא יח: (ד) ירמיה טו
ה: (ה) תהלים עד ט (בשינוי): (ו) ישעיה סד ו (בשינוי): (ז) שם נג ו (בשינוי): (ח) שמואל-ב
יט כט (בשינוי): (ט) תהלים פח ג (בשינוי): (י) שם נה ב (בשינוי): (כ) ע"פ דברים כח נ:
ל) ע"פ שמות לד ט: (מ) יומא פז, ב (בשינוי): (נ) תהלים קו ו: (ס) שם (בשינוי): (ע) ע"פ
שם קיט סט:

הגהגות (1) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

(2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי
סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

מְרַדְּנוּ. נֶאֱצְנוּ. סָרְרָנוּ. עִוְינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרַרְנוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף.

רָשַׁעְנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲתֵעְנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוֶה לָנוּ: וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. דָּוָה לִבְנוֹ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹיְבֵינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. טִירַתְנוּ הִיְתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדָמַתְנוּ לְזָרִים. פָּחַנו
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטְּעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפָּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חֲטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חֲטָאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשָׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִידָם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמָתְךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנֵינוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲזִינוּ וְאַבְדָּנוּ:

מִשִּׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, שְׁגִיאוֹת מִיְיָבִין, מִנְּסֻתְרוֹת נִקְנִי: נִקְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִתְהַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִיָּם טְהוֹרִים וּמִתְהַרְנוּ, כַּפְּתוֹב עַל־יַד גְּבִיאָךְ, וְזָרְקֵתִי
עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וּמִתְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִצְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דְּנִיאל אִישִׁיח־מוֹדוֹת שׁוֹעַ לְפָנֶיךָ, הִטָּה אֱלֹהֵי | אֲזַנְךָ וּשְׁמַע,
פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמַתֵּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ
עָלֶיךָ, כִּי | לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ,
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעָה, אֲדַנִּי | סִלְחָה, אֲדַנִּי
הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחָר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ
וְעַל־עַמְּךָ:

עזרא

תו"א (א) ע"פ תהלים קיט לט: (ב) איוב לג כו (בשינוי): ג) נחמיה ט לג: ד) ע"פ ישעיה כד יא:
ה) איכה ה יז (בשינוי): ו) ע"פ מלכים-א ח יג: ז) ע"פ תהלים סט כו: ח) יומא פז, ב
(בשינוי): ט) ע"פ ישעיה יח ז: י) איכה שם ח: כ) ע"פ שמואל-א טו יא: ל) תהלים יט
יג: מ) יחזקאל לו כה: נ) דניאל י יא: ס) שם ט יח-יט:
הנהגות (ו) יכה על הלב (מנהגי הרבי).

עזרא הסופר אמר לפניה, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אלהי כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארדה אפים ורביחסד ולא
עובתם: אל תעזבנו אבינו ואל תפושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקיים לנו יהוה אלהינו אתיהדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חזק. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם יהוה יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובה צמאי חסדך תאבי ישעך. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלה ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען למודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שכינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה
למען שממות היכלך. עשה למען הריסות מזבחך. עשה
למען הרוגים על שם קדשך. עשה למען טבוחים על יחודך.
עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך. עשה למען
יונקי שדים שלא חטאו. עשה למען גמולי חלב שלא פשעו.

עשה

תו"א א) עזרא ט ו: ב) נחמיה ט יז: ג) ירמיה נ כ: ד) דברים ט כו: ה) דניאל ט ט (בשינוי):
ו) ע"פ שמות לר ו: ז) ירמיה יד ז: ח) ישעיה כו יט: ט) ע"פ דניאל שם טז. כד: י) תהלים
כו ח: כ) ע"פ יואל ב טז: ל) ע"פ ישעיה כח ט:
הגהגות ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן. עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא
לְמַעַנֵנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
בְּרָאנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גְּוָאֲלָנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרֵשְׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחִסִּיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ בְּעַסִּים
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת
צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פְּוֹדָה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיִשָּׁר עֲנֵנוּ:
עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבַעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רֶךְ
רְצוּת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל־אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ הַתְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶּחַד
יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֵר הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי
יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יֵינן אֲלֵמְנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שְׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבֵינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
רִי־יִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנֵעֶקֶד עַל־נְבִי הַמּוֹבַח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְאַבְוֹתֵינוּ עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ.

מי

תו"א (ל) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: (ב) מלכים"א יח לז (בשינוי): (ג) ישעיה
סג טז: (ד) ע"פ שם מג א: (ה) שם מז ד: (ו) דברים ז ט: (ז) ע"פ איוב ח ו: (ח) דניאל ו כז
(בשינוי): (ט) תהלים קיט סח (בשינוי): (י) ע"פ שם קג יד: (כ) ראה ברכות ז, א: (ל) ע"פ
ישעיה נט יז: (מ) אבות ג, א: (נ) ע"פ דברים ז כא: (ס) ע"פ ישעיה לג ה: (ע) ירושלמי ברכות
ד, ג: (פ) דברים לב ד: (צ) ע"פ תהלים קמה יח: (ק) ע"פ אבות ה, יא: (ר) שמות לד ו:
(ש) תהלים סט לד: (ת) דברים כו ז: (א) בראשית כו כד: (ב) ע"פ שם לא מב: (ג) שם מט
כד: (ד) ע"פ ישעיה מט ח: (ה) תהלים סח ו: (ו) ע"פ תענית טו, א: (ז) דברים רבה ב, יא:
הנהגות (ו) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי,
עמ' כח).

מִי שְׁעֵנָה לְמִשְׁהַ בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַהֲרֵן בַּמַּחְתָּה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְפִינְחָם בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְשִׁמְשׁוֹן
 בַּמַּצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֵמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה
 לְאַלְיָשָׁע בִּירוּחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַיְהוּדָה הוּא
 יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
 שְׁעֵנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעֹזְרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבָשֶׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
 מִי שְׁעֵנָה לְדָנְיָאֵל בְּגֹב אַרְיֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְמֶרְדֵּכִי
 וְאַסְתֵּר בְּשִׁשָּׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְעֹזְרָא בְּגוּלָה
 הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעֵנָה לְכַל־הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים
 וְהַיְשָׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נֶדַר צְרִילִי מְאֹד נִפְלְאָה־נָא בְּיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם
 אֱלֹהֵי־פֶלֶא:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חֲסָאֲתִי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל
 תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְּךָ תּוֹכִיחֵנִי וְאֱלֹהֵי־בְּחַמְתְּךָ תִּסְפְּרֵנִי: חַנּוּן
 יְהוָה כִּי אִמְלַל אָנִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וּנְפֹשִׁי נִבְהַלָּה
 מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
 חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת וּזְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַגְעֵתִי | בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲהָ בְּכַל־לִילָה מִפְּתֵי בְּרַמְעֵתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַם עֵינַי
 עֲתַקָּה בְּכַל־צוּרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֲוֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי:
 שְׁמַע יְהוָה תַּחֲנּוּתִי יְהוָה תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אֵיבֵי
 יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַגְע:

מִחֵי וּמִפִּי מִמִּית וּמַחִיָּה. מִסִּיק מִן שְׂאוֹל לְחַי עֲלֵמָא. בְּרָא כַד
 חָטִי אָבוּהִי לְקָנָה. אָבוּהִי רַחֵם אִפִּי לְכַאבוּהִי: עֲבָדָא דְמָרִיד
 נִפִּיק בְּקוֹלָר. מָרִיָּה תְּאִיב וְתַבִּיר קוֹלָרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ אֲנִי וְחַטִּינִי
 קַמְךָ. הָא רְוִי נַפְשִׁין בְּגִידִין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי וּמְרוֹדְנִי קַמְךָ. הָא

כבֹּתָא

תו"א א) ראה דברים ט יט: ב) ראה סנהדרין פב, ב: ג) ע"פ תענית טו, א: ד) מלכים"ב ב
 כא"כב: ה) שם כ ב"י: ו) ראה דניאל ג כ"כז: ז) שם ו י"זכה: ח) שמואל"ב כד יד:
 ט) שמות לד ו: י) ירושלמי ברכות א, ה: כ) תהלים ו ב"א: ל) שמואל"א ב ו: מ) תרגום
 יונתן עה"פ שמות ד כב:

בבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְיָא. הָא בְּמַלְקוּיֹתָא. בְּמָטוּ מִנְךָ בְּרַחֲמֶיךָ דְנִפְיִישִׁין.
אִפְּי לְכַאֲבִין דְתַקּוּף עָלֶיךָ. עַד דְלֹא נִהְיִי גְמִירָא בְּשַׁבְיָא:

מְבַנְיִסִי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנַי בְּעַל הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי
תְּפִלָּה. הַשְׁמִיעוּ תְּפִלָּתֵנוּ. לְפָנַי שְׁמוֹעַ תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעֵי
צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתֵנוּ. לְפָנַי שְׁמוֹעַ צַעֲקָה: מְבַנְיִסֵי דְמַעְה. הַכְּנִיסוּ
דְמַעוֹתֵינוּ לְפָנַי מְלַךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְׁתַּדְּלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה
וּבִקְשָׁה. לְפָנַי מְלַךְ אֵל רִם וְנִשְׂא: הוֹפִירוּ לְפָנָיו. הַשְׁמִיעוּ לְפָנָיו
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶהְבֶּתֶם וַיִּתְּנָה
זְרַעַם שְׂרָא תֵּאבֵד שְׂאֵרֵי תְּעַקֵּב. כִּי צֹאן רֹעֵה נֶאֱמָן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מֵהָר עֲנַנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעָנוּ.
וּפְדָנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קִשּׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיק וְעַמֶּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְּנִין. כְּבֵר שַׁבְיָא. דְּמִתְחַנְּנִין לְשִׁבוּיָהּ. בְּלִהוֹן
בְּנֵי שַׁבְיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנָיו.
הֵב לָן שְׂאֵרֵי תֵּינִין וּבְעוֹתֵינִין דְלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמָךְ:

מָרְן דְּבִשְׁמִיא. לָךְ מִתְחַנְּנִין. כְּעַבְדָּא דְּמִתְחַנְּנִין לְמַרְיָהּ. עֲשִׂיכִי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מַעֲקֵתִין דְנִפְיִישִׁין. חִילָא לִית
בְּן לְרַצְיוֹךְ מָרְן. עֵבִיד בְּדִירָא קִימָא דְגִזְרַתָּ עִם אֲבֵהֶתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמוֹעַ יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּזוּי אֶחָד, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמִּיחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שׁוֹמֵר גְּזוּי קְדוּשָׁה, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עַם קְדוּשָׁה, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי
קְדוּשָׁה, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשָׁה:

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפַּיִם בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפַּיִם לְדוֹר עָנִי,
כִּי אֵין עוֹזֵר:

אביו

תו"א (א) קהלת רבה ז, טו: (ב) ברכות כח, ב: (ג) תענית טו, א: (ד) ישעיה נז טו: (ה) ע"פ אבות
ו, ט: (ו) ישעיה כו יט: (ז) מיכה ה ז: (ח) אסתר רבה ז, יג: (ט) ע"פ ירמיה כד ט:
(י) שמואל-ב ז כג: (כ) ירמיה שם: (ל) תהלים קכא ד: (מ) ירמיה לא ו: (נ) דברים ו ד:
(ס) אסתר ג ח: (ע) ע"פ שמות יט ו: (פ) דברים ז ו:

אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲבוֹנֵנוּ אֶתְּהָ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֶלָּא אֶתְּהָ:
אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חַנּוּן וְעֲנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה־נַּעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: יְהִי־חֶסְדֶךָ יְהוָה
עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֶל־תִּזְכָּרֵנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים,
מִהֵר יִקְדָּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד: חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן,
כִּי־רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹז: בָּרְנוּ רַחֵם תִּזְכָּר: בָּרְנוּ עַקְדָה תִּזְכָּר:
בָּרְנוּ תְּמִימוֹת תִּזְכָּר: בָּרְנוּ אֶהְבָּה תִּזְכָּר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה,
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאנוּ: כִּי־הוּא יִדַּע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי־עַפְר
אַנְחֵנוּ: עֲזָרְנוּ | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהַצִּילָנוּ
וּכְפָר עַל־חַטֵּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אָמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ, וְיִצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. אָמֵן: בְּחֵיכוֹן
וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עָלְמֵי: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח
וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעָלְמָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
דְּאָמִירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תְּתַקַּבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אַבוּהוֹן דִּי
בְּשְׁמֵי, וְאָמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵי וְחַיִּים
טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמֵי,
הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) רי"ף תענית ו, א: (ב) תענית כה, ב: (ג) דברי הימים כ יב: (ד) תהלים כה ו: (ה) שם לג
כב: (ו) שם עט ח: (ז) שם קכג ג: (ח) חבקוק ג ב: (ט) תהלים כ י: (י) שם קג יד: (כ) שם
עט ט: (ל) איוב כה ב:

הנהגות (1) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זווקף,
וחזור ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זווקף, וחזור ומרכין ראשו קצת ואומר)
וישתבח .. ויתהלל (זווקף, וחזור ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
(ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (שם).
(3) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה שלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.
שלום - לשמאל המתפלל. במרומיו - באמצע, זווקף ראשו הוא .. אמן - באמצע
(מנהגי הרבי).

סליחות לצום גדליה

— (ממכתב כ"ק אדמו"ר זי"צ) —

לא שמעתי הוראה בסדר סליחות ליום זה (וכן — אם לאמרם באשמורת הבוקר, או בתפלה בסדר התחנון). ויש ללמוד הסדר מסדר הסליחות דשאר ת"צ ובה"ב (כיון שאמירת סליחות בצ"ג הוא — לאלו שאין אומרים סליחות בשאר עשיית — מפני היותו ת"צ). ובאיזה פרטים — גם מסדר הסליחות דקודם ר"ה: א) בת"צ, בה"ב (וכן ביום א' דסליחות שקודם ר"ה, בערבית יוהכ"פ ובנעילה) — אומרים ג"פ א"ל מלך. ב) הפסוקים כרחם, סלה, הטה — אומרים: בת"צ ובבה"ב (וכן בערבית דיוהכ"פ ונעילה) רק אחרי א"ל מלך ה ר א ש ו ן. מוסיף עליהם בסליחות שקודם ר"ה, אשר פסוקי כ ר ח ם אומרים בכל פעם שאומרים א"ל מלך. ג) אחרי פ ז מ ו ן אומרים א"ל מלך. ד) מ ז כ ו ר ר ח מ י ך ואילך — אין מפסיקין בפיוטים (מלבד בסליחות ער"ה שמוסיפין וסומכין יה"ר לשמע קולנו). ה) סדר שאנו נוהגין בו בסליחות שלפני ר"ה הוא ע"פ "מנהג ליטא רייסין זאמוט" (בשינויים קלים), ולכן גם בסליחות דצום גדלי' יש לנהוג כן.

וע"פ כל הנ"ל, יהי' הסדר:

לעינינו עשקו עמלינו (אין אומרים הרשענו ופשענו)	אמנת מאז	אשרי
משיח צדקך	אורך ואמתך	חצי קדיש
דניאל איש חמודות	תשוב תרחמנו	לך ה' הצדקה
עזרא הסופר	אם אפס	שומע תפלה
א"ל רחום שמך	הורית דרך תשובה	סלח לנו
ענגו ה' ענגו	א"ל מלך	אז טרם
מי שענה לאברהם	כרחם אב	כי על רחמיך
ויאמר דוד אל גד	אל תזכר	א"ל ארך אפים
רחום וחנון חטאתי (אין נופלים על פניהם)	זכור רחמיך	דרשו ה' בהמצאו
מחי ומסי	אל נא תשת	כרחם אב
מכניסי רחמים	חטאנו צורנו	סלח נא
מרן דבשמיא כו' כבר שביא	זכור לנו ברית אבות	הטה אלהי
מרן דבשמיא כו' כעבדא	זכור לנו ברית ראשונים	את ה' בהמצאו
שומר ישראל	שמע קולנו *	א"ל מלך
שומר גוי אחד	או"א תבא לפניך תפלתינו	דרשו ה' ועוזו
מתרצה ברחמים	אשמנו בגדנו	כרחם, סלח, הטה
אבינו מלכנו אבינו אתה כו' ואנחנו לא נדע, ק"ש.	סרנו ממצותיך	אבלה נפשי
	אשמנו מכל עם	א"ל מלך
	ועדיין לא שבנו מטעותינו	דרשו ה' בהמצאו
		כרחם אב

(* פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל.

והנה סדר זה הוא כשאומרים הסליחות שלא בסדר התפלה, אבל אלו הנוהגין לאומרים לאחרי שמו"ע ונפ"א (כשחל ביום ב' וה' — קודם שומר ישראל) יש להשמיט: אשרי¹, ח"ק, לך ה' הצדקה, שומע תפלה, סלח לנו², א"ל ארך אפים¹ אשמנו³ ואומרים: אבינו מלכנו ה א ר ו ך⁴, ובסופם — ח צ י ק ד י ש ולא ק"ש, כמובן.

(1) כיון שכבר אמרו בסדר התפלה.
 (2) נתקנו כנגד פסוד"ז (לבוש. מנהגים) — והרי אמר פסוד"ז.
 (3) כיון שכבר אמרו פעם אחת ואין מתודין באותה תפלה אלא פ"א (פע"ח שער הסליחות ספ"ח).
 (4) כמו בכל עשיית (טושו"ע או"ח סתר"ב ס"א).

ה ע ר ה: נ"ל, אשר כשאומרים הסליחות בסדר התפלה אין לומר גם הפיוט אז טרם כו' — כיון שהוא פ ת י ח ה ואין לזה ענין ב א מ צ ע התפלה, אבל לא מלאני לבי להורות כן עד שאמצא עוד ראי' לזה. והוא הדין לאמירת דוד אל גד גוי רחום וחנון גו' — אשר נ"ל שאין לאומרים לאחר נפ"א שאמר בתפלתו.

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סָלָה:
 אֲשֶׁרִי הָעַם שֹׁכֵבָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם
 שִׁיחָה אֶלְהִיו: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוֹמְמֶךָ
 אֶלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל־יּוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִיָּה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
 וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין
 חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מִעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
 יִגְדֹּדוּ: הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 אֲשִׁיחָה: וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ
 אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ
 יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אַפִּים וּגְדֹל־
 חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמוֹ עַל־כָּל־
 מִעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מִעֲשֵׂיךָ, וְחַסִּידֶיךָ
 יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶךָ
 יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ | לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו,
 וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ, מַלְכוּת
 כָּל־עַלְמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
 סוּמְךָ יְהוָה לְכָל־הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶף לְכָל־
 הַכַּפּוּפִים: עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה
 נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ,

ומשביע

תו"א א) תהלים פד ה: ב) שם קמד טו: ג) שם קמה א ואילך:
 הנהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפילה - אחרי תחנון - מתחילין דרשו שבעמ' 178
 (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

וּמִשְׁבִּיעַ לְכַלְחֵי רְצוֹן: צְדִיק יְהוָה בְּכָל-
 דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-
 קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן-
 יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהֲבָיו, וְאֵת כָּל-
 הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ בְּלִבִּי אֲשֶׁר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ | נְבָרֵךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

לש"ן חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אַמֵּן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוּרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אַמֵּן: בְּתַיִּיבּוֹן
 וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַנְיָא וּבְזַמַּן קָרִיב, וְאִמְרוּ אַמֵּן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. אַמֵּן: לְעֵלְמָא מִן כָּל-בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא,
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן:

לָךְ אֲדֹנָי הַצְדָקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים: מַה-נִּתְאֻוְּן
 וּמַה-נִּנְאֵמַר מַה-נִּדְבַּר וּמַה-נִּצְטַדֵּק: נַחֲפָשָׂה
 דְרָכֵינוּ וְנַחֲקַרְהּ וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְנַךְ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שָׂבִים: לֹא-יִבְחָסֵד וְלֹא-יִבְמַעֲשִׂים בָּאֲנֹן לְפָנֶיךָ,
 כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפַקְנוּ דְלִתִּיךָ: דְלִתִּיךָ דְּפַקְנוּ רְחוּם
 וְחַנוּן, נָא אֵלֵּי-תְשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: מִלְּפָנֶיךָ מִלְּבָנוּ
 רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה:

שומע

תו"א (א) תהלים קטו יח: (ב) דניאל ט ז: (ג) ע"פ איכה ג לט: (ד) ע"פ בראשית מד טז: (ה) איכה
 שם מ (בשינוי): (ו) תנחומא בשלח טו (בשינוי): (ז) שמות לד ו: (ח) ברכות כח, ב:
 הגדהגות (ו) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (זוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (זוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

שׁוֹמֵעַ תִּפְלֶה, עֲדִיךָ כְּלִבְשָׁר יָבֹאוּ: יָבֹאוּ כְּלִבְשָׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ | וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ:
 בָּאוּ גִשְׁתַּחֲוִה וְנִכְרַעַה, נִבְרַכַּה לְפָנֵי־יְהוָה עֲשֵׂנוּ: בָּאוּ שִׁעְרֵיו |
 בַּתּוֹדָה חֲצֵרְתּוֹ בַּתְּהִלָּה, הוֹדִיִּלוּ בָּרְכוּ שְׁמוֹ: הִנֵּה | בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה
 כְּלִעֲבָדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבֵית־יְהוָה בְּלִילוֹת: שְׂאוּ־יְדֹכֶם קִדְשׁ,
 וּבָרְכוּ אֶת־יְהוָה: נְבֹאֵה לְמִשְׁפְּנוֹתָיו, גִּשְׁתַּחֲוִה לְהַדָּם רַגְלָיו: רֹמְמוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדֻשׁוֹ, בִּי־קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה
 בַּהֲדַרְת־קִדְשׁ, חִלּוֹ מִפְּנֵי כְּלִי־אָרֶץ: וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֶסֶדְךָ נְבֹאוּ
 בֵּיתְךָ, גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל־קְדֻשָּׁךָ בִּירְאֵתְךָ: גִּשְׁתַּחֲוִה אֱלֹהֵיכֶל
 קְדֻשָּׁךָ וְגוֹדֵה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתָּךָ, בִּיהַגְדְּלָתָ עַל־כָּל־
 שִׁמְךָ אִמְרַתְךָ: יְהוָה | אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי־כְמוֹךָ חֲסִין | יְהוָה, וְאַמּוֹנֵתְךָ
 סְבִיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֶךְ לִיהוָה, יְדָמָה לִיהוָה בְּבָנֵי אֲרָצִים:
 כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבָדְךָ: כִּי־גָדוֹל
 מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, וְעַד־שְׁחָקִים אַמְתָּךָ: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד,
 וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקְךָ: כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נֹרָא הוּא
 עַד־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמְלֹךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשֵׂיךָ וּכְגִבּוֹרֵתְךָ: מִי לֹא
 יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ יֵאֲתָה, כִּי בְּכִלְחַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם
 מֵאֵין כְּמוֹךָ: מֵאֵין כְּמוֹךָ יְהוָה, גָּדוֹל אַתָּה וְגָדוֹל שִׁמְךָ בְּגִבּוֹרָה: לָךְ
 זְרוּעַ עַם־גִּבּוֹרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ יוֹם אֶפְיֶלְךָ לִילָה, אַתָּה
 הַכִּינּוֹת מְאֹד וְשָׁמֵשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־אָרֶץ, וְתוֹעֲפַת הָרִים לוֹ:
 מִי יִמְלֹךְ גִּבּוֹרוֹת יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לָךְ יְהוָה הַגְּדֻלָּה
 וְהַגִּבּוֹרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
 הַמְּמַלְכָה, וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל | לְרֹאשׁ: לָךְ שָׁמַיִם אֶפְיֶלְךָ אָרֶץ, תִּבְל
 וּמְלָאָה אַתָּה יְסוֹדְתָם: אַתָּה הַצְּבֹת כָּל־גִּבּוֹלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחָרֵף
 אַתָּה יַצְרַתָּם: אַתָּה רִצְצֵת רֹאשֵׁי לְוִיָּתָן, תַּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לַעֲם לְצִיּוּם:
 אַתָּה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אַתָּה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: אַתָּה פּוֹרְרַת

בעוד

תו"א (א) תהלים סה ג: (ב) ישעיה סו כג (בשינוי): (ג) תהלים פו ט: (ד) שם צה ו: (ה) שם ק ד:
 (ו) שם קלד א"ב: (ז) שם קלב ז: (ח) שם צט ה: (ט) שם ט: (י) שם צו ט: (כ) שם ה ח
 (בשינוי): (ל) שם קלח ב (בשינוי): (מ) שם פט ט: (נ) שם ז: (ס) שם פו י: (ע) שם קח ה:
 (פ) שם קמה ג: (צ) שם צו ד: (ק) שם צה ג: (ר) דברים ג כד: (ש) ירמיה י ז: (ת) שם ו:
 (א) תהלים פט יד: (ב) שם עד טז: (ג) שם צה ד: (ד) שם קו ב: (ה) דברי הימים א כט יא:
 (ו) תהלים פט יב: (ז) שם עד יז: (ח) שם יד"טו: (ט) שם יג:

בְּעֶזְרָתְךָ יְיָ, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנּוּנִים עַל־הַמַּיִם: אֲתָהּ מוֹשֵׁל בְּנְאוֹת הַיָּם,
 בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָהּ תִּשְׁבַּחֶם: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהַלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ
 הִרְקַדְשׁוּ: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרִבִּים אֲתָהּ־הוּא הָאֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קִדְשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל־פְּלִסְבִּיבּוֹ: וַיִּזְרוּ
 שָׁמַיִם פְּלֹאֶךָ יְהוָה, אַף־אֲמוֹנֶתְךָ בִּקְהַל קִדְשִׁים: לָכֵן נִרְנְנָה לַיהוָה,
 נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעֵ לּוֹ: צִדֵּק
 וּמִשְׁפָּט מְכוּן בְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יַחֲדוּ נִמְתִּיק
 סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלְךָ בְּרִנָּשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת
 יָדָיו יִצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כְּלִיחֵי, וְרוּחַ כְּלִבְשׁוֹ־אִישׁ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ
 וְהַגּוֹף פְּעֻלָּךָ, חוֹסֶה עַל עַמְּלֶךָ: הַנְּשַׁמָּה לְךָ וְהַגּוֹף שְׁלֶךָ, יְהוָה עֹשֶׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַאֲנוּ עַל שְׁמֶךָ יְהוָה עֹשֶׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ: בַּעֲבוּר כְּבוֹד
 שְׁמֶךָ, כִּי אֶל־חַנּוּן וְרַחֲמִים שְׁמֶךָ: לְמַעַן־שְׁמֶךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ כִּי
 רַב־הוּא:

סְלַח־לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אִוְלַתְנוּ שָׁגִינוּ.

מְחַל־לָנוּ מַלְפָּנוּ, כִּי רַבּוּ עוֹנֵינוּ:

אֲזַ טָרַם נִמְתַּחוּ נִבְלֵי שְׂכָבִים. בְּאַרְץ עַד לֹא רָבְקוּ
 רְגָבִים, גִּבְךָ שִׁבְעָה דְבָרִים הָיוּ מְגֻבָּבִים. דַּת וְכַס
 וְרַטִּית בָּנִים שׁוֹבָבִים: הוֹד גִּן־עֲדָן וְעֶלְק הַבְּהוּבִים.
 וּמְקוֹם כְּפָרָה עַל־יַדֵּי מַקְרִיבִים. זוֹהַר שֵׁם יִנּוֹן מְחוּלָּל
 מְחוּבִים. חֲבָרוּ אֶלְפִים קָדָם בְּרִיאַת יִשׁוּבִים: מְכוּסִים
 עַל רְקִיעַ בּוֹטִים כְּשִׁבִיבִים. יְעוּרִים וּמִשׁוֹרְשִׁים פָּנֵי
 יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים. כִּפְסָא הִיָּה מִנְחָ בְּרִקִיעַ בִּיצוּבִים.
 לְמוֹשֵׁב מֶלֶךְ וְנוֹרָא עַל־סְבִיבִים: מִימֵינוּ אֵשׁ דַּת
 חֲקוּקָה בְּכַתְבִּים. נְתוּנָה עַל בְּרַכּוֹ בְּשַׁעֲשׂוּעַ אֲהָבִים.
 סְדוּר עַל הַדְּרוֹם גִּן רְטוּבִים. עָרוּךְ עַל הַצָּפוֹן תּוֹפֶת
 שְׁלֵהָבִים: פָּנֵי הַמְּזִרְחָ יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה בְּמַחְצָבִים.

צפון

תו"א א) תהלים פט י: ב) שם מח ב: ג) מלכים ב יט טו (בשינוי): ד) תהלים פט ח: ה) שם
 ו: ו) שם צה א-ב: ז) שם פט טו: ח) שם נה טו: ט) שם צה ה: י) איוב יב י: כ) ירמיה
 יד ז: ל) נחמיה ט לא (בשינוי): מ) תהלים כה יא (בשינוי): נ) ע"פ איוב לח לח: ס) ראה
 פסחים נד, א: ע) ירמיה ג יד: פ) שמואל א ד ד: ז) ע"פ תהלים פט ח: ק) דברים לג ב:

צפון בתוכה מקדש אל בְּיִשׁוּבִים. קבוע בְּאֲמָצַע
 מִזְבַּח כַּפּוֹר חַיִּוּבִים. רְבוּצָה עָלָיו אֲבָן שְׁתֵּיתִי הַטּוֹבִים:
 שֵׁם יִנּוֹן עָלֶיהָ חֲקוֹק בְּמִכְתָּבִים. תּוֹאֵר שֵׁם הַמְּפֹרָשׁ
 בְּתוֹוֵי גְלוּבִים. שְׁמָה בַּתְּוֹךְ לִפְנֵי מֵאֲשַׁנְבִים. לוֹוֵי
 תְּשׁוּבָה אֶרֶךְ לְנִדְרוּם וּכְאֲבִים: מְעַתְּדַת לְכַבּוּם צֵאִים
 וּלְהַלְבִישׁ מוֹטָבִים. הֶרַק שֶׁמֶן עַל רֹאשׁ שְׁבִים. בְּכֵן
 אֲתֵאֲנִי לָךְ עֲלָמִים וְשְׁבִים. רַחֵץ מִצַּחַן וְהַשְׁלֵךְ טָמוּם
 סְאֲבִים: בַּתְּפִלָּה יִקְדְּמוּךְ בָּנִים שׁוֹבְבִים. יוֹם יוֹם
 לְדַרְשֶׁךָ בְּפִיץ נִיבִים. יַחֲשַׁב אֲמַרְיֵנוּ בְּהַקְטֵר דְּמִים
 וַחֲזָרִים. צַפְצוּפְנוּ יִקְבַּל כַּפְסוּגֵי פָרִים וּכְשָׁבִים: חֲטָאֵינוּ
 הַצֵּלָל בְּקַרְקַע נְטִפֵי מְרוֹזְבִים. קָרְבְּנוּ אֵלֶיךָ בְּרַחֲיִפַת
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:

כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנּוּ בְּטוֹחִים. וְעַל־צְדָקוֹתֶיךָ אָנּוּ נִשְׁעָנִים
 וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנּוּ מְקוּיִם וְלִישׁוּעָתְךָ אָנּוּ מְצַפִּים: אֵתָהּ הוּא מְלֶךְ
 אוֹהֵב צְדָקוֹת מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עִמּוֹ, וּמְסִיר הַטְּאֵת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
 בְּרִית לְרֵאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים: אֵתָהּ הוּא שׁוֹרְדֵת בַּעֲנַן
 כְּבוֹדְךָ עַל־הַר סִינַי וְהִרְאִיתָ דָּרְכֵי טוֹבָה לְמִשְׁחַ עֲבָדֶךָ. וְאַרְחוֹת־
 חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ. וְהוֹדַעְתָּנוּ כִּי אֵתָהּ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפִּים
 וְרַב־חֶסֶד וּמְרַבֵּה לְחַסִּיב. וּמְנַהִיג הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים: וְכֵן
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲעֲבִיר כָּל־טוֹבֵי עַל־פְּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה
 לְפָנֶיךָ, וְחַנְּתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲחַן וְרַחֲמֵתִי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

אֵל אֶרֶךְ אַפִּים אֵתָהּ וּבְעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ
 תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גְּדַלְתָּ רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם
 וּבְכָל־יּוֹם לְזֵרַע יִדְיָדֶיךָ: תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אֵתָהּ
 הוּא בְּעַל הַרְחָמִים: בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פְּנִיךָ נִקְדָּם,
 כְּהוֹדַעַת

תו"א (א) ראה יומא נג, ב: ב (ב) ראה רש"י שמות כח ל: ג) ירמיה ג כב (בשינוי): ד) שם יד:
 ה) ע"פ דניאל ט יח: ו) ע"פ תהלים יא ז: ז) ראה שמות לד ה: ח) שם ו: ט) שם לג יט:
 י) קהלת רבה ז, טו:

כְּהוֹדֵעַת לְעֵנּוּ מִקֶּדֶם: מִמְּחֻרֹן אַפְךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ
 כְּתוּב: וּבְצֹל כְּנֶפֶיךָ נַחֵסָה וְנִתְלוֹנֵן, בְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה
 בָּעָנָן: תִּעֲבֹר עַל־פֶּשַׁע וְתִמְחָה אִשָּׁם, בְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ
 שָׁם: תִּאֲזוּן שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנּוּ מֵאִמֶּר, בְּיוֹם וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֶאֱמַר:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיִּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵינוּ וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד
 וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֶז וּפֶשַׁע
 וְחֲטָאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעוֹנֵנוּ וְלִחֲטָאתֵנוּ וְנַחֲלָתֵנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלִלְנוּ מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אִתָּה
 אָדָּנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֲיֶךָ:

דְּרִשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהּ בְּהִזְוֹתוֹ קְרוּב: שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה
 אֲרִיכֶם אֲמַר יְהוָה צְבָאוֹת: מִיִּיּוֹדַע יִשׁוּב וְנַחֵם הָאֱלֹהִים
 וְשֵׁב מִמְּחֻרֹן אָפּוֹ וְלֹא נֹאכַד: מִי יוֹדַע יִשׁוּב וְנַחֵם וְהִשְׁאִיר אַחֲרָיו
 בְּרָכָה: וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאִל־בְּגָדֵיכֶם וְשׁוּבוּ אֵל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כִּי־חַנּוּן
 וְרַחוּם הוּא אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חֶסֶד וְנַחֵם עַל־הֲרַעָה:

כְּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הִישׁוּעָה,
 עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּהּ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשׁוּב־לָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ:

סלח

תו"א (א) שמות לב יב (בשינוי): (ב) ע"פ תהלים לו ח: (ג) שמות לד ה: (ד) ע"פ מיכה ז יח:
 (ה) שמות שם וז: (ו) שם ט: (ז) תהלים פו ה: (ח) ישעיה נה ו: (ט) מלאכי ג ז: (י) יונה ג
 ט: (כ) יואל ב יד: (ל) שם יג: (מ) תהלים קג יג: (נ) שם ג ט: (ס) שם מו ח: (ע) שם פד
 יג: (פ) שם כ י:

הנהגות (1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים) שער
 ה סעיף קז).

(2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

(3) כשואמרים סליחות באמצע סדר התפילה מתחילים מכאן.

סָלַח־נָא לַעֲזֹן הָעַם הַזֶּה בְּגִדְל חֲסֵדְךָ. וּכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
 לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי בְּדַבְרְךָ:

הָטַה אֱלֹהֵי אֲזִנְךָ וּשְׁמֹעַ, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר
 אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיךָ, כִּי אֵל עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
 תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי אֲשֶׁמְעָה, אֲדַנִּי אֲסַלַּחְתִּי,
 אֲדַנִּי הִקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תֵּאָחֵר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
 עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ:

אֵת יְהוָה בְּהַמְצָאוֹ לְדַרְשׁוֹ קִדְמָתִי. בְּעַד עֲוֹנוֹת לִכְפֹּר כִּי
 כַּתוּלַע נֹאדְמָתִי. גִּלְגַּל הַלֵּב טִמְטֵם וּכְיִשָּׁן גִּרְדָּמָתִי.
 כְּמַעַט בְּסֹדוֹם הָיִיתִי וְלַעֲמוּרָה דְּמִיתִי: דְּמִיתִי לְסוֹטָה פְּרוּעָה
 מִנְּאֻפֶת וַחֲלָלָה. הָיִיתִי כְּבַגְד עֲדִים, וְהוֹשַׁמְתִּי כְּשִׂמְלָה בְּדָמִים
 מִגִּדְלָתָהּ. וַחֲסַרְתִּי מִפְּגִיעַ וְיוֹדַע אֵין לְפַלְלָהּ. רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה
 כִּי הָיִיתִי זוֹלָלָה: זוֹלָלָה כְּבוֹדָה נִהְפְּכָה בְיַד מִנְּאֵל. חָנַם נִמְכְּרָה
 לְצַמִּיתָת וְאֵין גּוֹאֵל. טָבַע נְכוֹן וְנִשְׂא וַחֲרַב אֲרִיאֵל. הִשְׁלִיךְ
 מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תְּפֹאֶרֶת יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים וְלִמְשַׁפָּה עַד
 מָתִי. כְּאַרְבֶּה רַבּוּ עוֹרְקֵי וְעֲצָמוֹ מִצַּמִּיתִי. לֵלֵב בְּשׁוּמֵי
 הַרְיוֹסוֹתֵי חֲרָבוֹתֵי וְשׁוּמָמוֹתֵי. וְתַבְחַר מַחֲנֵק נִפְשֵׁי מוֹת
 מַעֲצָמוֹתֵי: מַעֲצָמוֹתֵי הַמְּפַצְחוֹת וְהַמְּפַלְחוֹת מִמְּכַעֲסִיךָ
 וּמִמְזַעֲמִיךָ. נֹאמְתִי גִלְאִיתִי גִשׁוּא חֲרוֹנְךָ וְנַעֲמָךָ. שִׁים לֵב
 לְגֹאֹל חַיִּת גְּעִימָךָ. כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמְּךָ: עַמְּךָ
 זְרוִיִים פְּזוּרִים בְּכָל־מוֹשְׁבוֹת. פִּקְדוֹךָ בְּצַר פְּתַדוֹךָ בְּמַעַשׁ
 וּבְמַחֲשָׁבוֹת. צְלוּל זְרוֹן, הַעֲבַר וּרְפֵא מְשׁוּבוֹת. אֲדַנִּי שְׁמַעָה
 בְּקוֹלֵנוּ תִהְיֶינָה אֲזִנְיֶךָ קִשְׁבוֹת: קִשְׁבוֹת תִּהְיֶינָה אֲזִנְיֶךָ לְשִׁפְךָ
 שִׁיחֲנוּ. רוֹן שְׁפָתֵינוּ קִבֵּל כְּרִיחַ נִיחוּחֵינוּ. שְׁחַרְנוֹךָ מִגִּנְנוּ וּבָךְ

מבמהנו

תו"א א) במדבר יד יט: ב) שם כ: ג) דניאל ט יח"ט: ד) ע"פ ישעיה נה ו: ה) שם א ט (בשינוי):
 ו) ע"פ שם סד ה: ז) שם ט ד (בשינוי): ח) איכה א יא: ט) ישעיה כט א: י) איכה ב
 א: כ) ישעיה מב כד (בשינוי): ל) תהלים סט ה: מ) איוב ז טו (בשינוי): נ) ישעיה א יד:
 ס) דניאל ט יט: ע) ישעיה כו טז (בשינוי): פ) תהלים קל ב (בשינוי):

מבטחנו. כִּי־שִׁמְךָ עָלֵינוּ נִקְרָא אֶל־תַּנִּיחֵנוּ: תַּנִּיחֵנוּ אֲדוֹן זֶה
בְּמַה שָּׁנִים לְמָה. לְשִׁמָּה לְמִשָּׁל וְלִשְׁנִינָה לְלַעַג וְלִכְלָמָה. יֵאֱמֹן
וַיִּוָּחַשׁ הַמְבֻטָּח שֶׁהַבְטָחָתְךָ לְשׂוֹמְמָה. אֲנִי יְהוָה בְּנִיתִי הַנְּהַרְסוֹת
נִטְעַתִּי הַנִּשְׁמָה: הַנִּשְׁמָה בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תִּבְנֶה וּתְכוּנְנָה.
שְׁמַע יְהוָה חֲנוּנָה כִּי בָא עֵת לְחַנּוּנָה. חֲזֹק מֵאֲמִירֶיךָ בְּצַל יָדְךָ
לְגוֹנְנָה. וּפְדוּנֵי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבֵּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמוֹל. אֵל הַזּוֹרֵת לָנוּ לֹאמַר שְׁלֹשׁ
עֲשָׂרָה, זְכַר־לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, בְּחַוְדַּעַת לָעָנּוּ
מִקְדָּם, בְּמֹ שִׁכְתוֹב וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְנַצֵּב עַמּוֹ שָׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב־חַסֵּד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֶז וּפְשַׁע

וְחַטָּאָה וְנִקְתָּה: ע"כ

וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנַחֲלֵתָנוּ:

סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲלֵל־לָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חַסֵּד לְכָל־קְרָאֶיךָ:

דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעֲזוּ, בִּקְשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: דְּרָשׁוּ יְהוָה בְּהַמְצֵאוֹ קְרָאָהוּ
בְּהִיוֹתוֹ קְרוֹב: יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אֶזְרָא מִחֲשִׁבְתּוֹ וַיִּשָּׁב

אל

(* נ"א: ז"ה.

תו"א א) ירמיה יד ט (בשינוי): ב) דברים כח לו: ג) יחזקאל לו לו: ד) ע"פ תהלים קב יד:
ה) ישעיה נא יא: ו) ויקרא רבה כט, ו: ז) ראש השנה יז, א: ח) תהלים קג ו (בשינוי):
ט) ראה ראש השנה יז, ב: י) שמות לד ה: כ) שם וז: ל) שם ט: מ) תהלים פו ה: נ) שם
קה ד. דברי הימים א טז יא: ס) ישעיה נה וז:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֱלֹהֵינוּ וּירַחֲמֵנו וְאֱלֹהֵינוּ בִּירְבֵּה לְסִלּוּחַ: שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַעֲוֹנֶךָ:

כָּרַחֵם אֱב על־בָּנִים, בֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
עַל־עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁנִבְלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְאָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנו בְּיוֹם־קְרָאנוּ:

סִלְחָנָא לַעֲזֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדָל חֲסֵדְךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה
לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הַנְּהָ: וְשֵׁם נֹאמַר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלְחָתִי כַּדְבָרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמֹעַ, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שִׁמְמֹתֵינוּ, וְהַעִיר
אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל־צַדִּיקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי | שְׁמַעְהָ, אֲדַנִּי | סִלְחָה,
אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה, אֶל־תִּאֲחַר, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי־שְׁמֶךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲבֵלָה נַפְשִׁי וְחַשְׁךְ תִּאֲרִי. בֵּית תַּפְאֲרֹתֵי כְּנֶשֶׁף בּוֹ הָאָרִי.
גַּם פְּלִיטָתִי אֲשֶׁר עֲזָבוּ וּשְׂאֲרֵי דוֹעֲכוּ כְּהַיּוֹם בְּשִׁלְשָׁה
בְּתִשְׁרִי: הָאֵשׁ וְהַמַּיִם הַיּוֹדוּנִים שְׁטַפּוּנוּ בְּדִלְקָם. וְכִסְסוּ מִקְדָּשׁ
וּבִזְזוּ חֲלָקָם. וְקִנִּי שְׂאֲרִית אֲשֶׁר פָּלְטוּ מִיּוֹם נָקָם. חָבְלוּ עִתָּה
בְּיוֹם צוּם גְּדַלְיָה בֶּן אַחִיקָם: טוֹרְפוּ דִלְת עַם־הָאָרֶץ. יִתֵּר הַגֹּזֵם
אֲכַל הָאֲרֵבָה בְּמַרְץ. פֹּרְמִים וַיּוֹגְבִים פִּקְדֹת מַרְגִּזֵי הָאָרֶץ.
לָהֶטּוּ וְלֹא הָיָה בָם גְּזֹרֶה־גֹדֵר וְעוֹמֵד בַּפָּרֶץ: מָה אֶסְפֵּר וְאֲנַחֲוֹתִי
עֲצוּמוֹת. נִקְטָה נַפְשִׁי וּמִקְהֵלוֹתֵי עֲנוּמוֹת. שְׂרִיגֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׂאָרוּ
מִיְקוֹד אֵשׁ לְתַעֲצוּמוֹת. עוֹד הֵם לֹא נִתְקַיְמוּ וְנִתְשׂוּ בַחֲמוֹת:
פָּנֶיךָ עַד מָתִי מִנּוּ תִסְתִּיר. צַעֲקָתֵנוּ שְׁמַע וְאַסִּירֵנוּ תַתִּיר.

קדוש

(* נ"א: נשךף ביד.

תו"א (א) הושע יד ב: (ב) תהלים קג יג: (ג) שם ג ט: (ד) שם מו ח: (ה) שם פד יג: (ו) שם כ י:
(ז) במדבר יד יט: (ח) שם כ: ט) דניאל ט יח-יט: י) ע"פ ישעיה סד י: (כ) ראה ראש השנה
יח, ב. ועיין נו"כ השו"ע או"ח סימן תקמט סעיף א: (ל) תהלים קכד ה: (מ) ע"פ ישעיה סג
יח: (נ) ע"פ שם ד: (ס) מלכים ב כד יד: (ע) יואל א ד: (פ) ע"פ ירמיה נב טז: (צ) ישעיה יד
טז: (ק) יחזקאל כב ל: (ר) איוב י א: (ש) ע"פ ישעיה י טז: (ת) ע"פ תהלים יג ב:

קדוש ביטה כי אין בעדנו מעתיר. ראה בדלותנו ושכחך בפה
 נבתייר: שדדנו מדור לדור ומקץ לקץ. שורש צפע מעופף
 אותנו עוקץ. תקיף, למשפטנו הער והקץ. תכפר לעונותינו
 ותאמר קץ:

אל מלך יושב על כסא רחמים ומתנהג בחסידות, מוחל
 עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה
 לחטאים וסליחה לפושעים, עשה צדקות עם כל־בשר
 ורוח, לא ברעתם תגמול. אל הורית לנו לומר שלש
 עשרה, ובר־לנו היום ברית שלש עשרה, כהודעת לענו
 מקדם, כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם
 ויקרא בשם יהוה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

ויעבר יהוה | על־פניו ויקרא

יהוה | יהוה אל רחום ותנון ארך אפים ורחימך
 ואמת: נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע

וחטאה ונקמה: ע"כ

וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:

סלח־לנו אבינו כי חטאנו. מחל־לנו מלכנו כי פשענו: כִּי־אתה
 אדני טוב וסלה, ורחימך לכל־קראיך:

דִּרְשׁוּ יהוה בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב: שובו בנים שובבים
 ארפה משובתיכם הננו אתנו קִדְּ בִּי אֶתְהָ יהוה אלהינו:
 שובה ישראל עד יהוה אלהיך כי כשלת בעונה:

בְּרַחֵם אֵב על־בנים, בן תרחם יהוה עלינו: לִיהוָה הַיְשׁוּעָה,
 על־עמך ברבתיך סלה: יהוה צבאות עמנו, משגב־לנו

אלקי

תו"א א) ויקרא רבה כט, ו: ב) ראש השנה יז, א: ג) תהלים קג ו (בשינוי): ד) ראה ראש השנה
 יז, ב: ה) שמות לד ה: ו) שם וז: ז) שם ט: ח) תהלים פו ה: ט) ישעיה נה ו: י) ירמיה
 ג כב: כ) הושע יד ב: ל) תהלים קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח:
 הנהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער
 ה סעיף קז).
 2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בשם כה: יהוה
הושיעה, המלך יעננו ביום קראנו:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אמנת מאז ארשת נב שפתים. בתפלה ובתחנון דפוק שערי
דלתים. גשתנו עדיך בזריות ולא בעצלתיים. דחות
רוע פורעניות המתרגשות לעתותים: הננו אתאנו לך בשברון
רוח ודבאות לב. ודות לפניך כלפתול ועקשות לב. זה חוקר
לכבות הרופא לשבורי לב. חדש רוח נכון בקרבנו וברא לנו
טהור לב: טכסת מקדם אלו ימים עשרה. יחיד גם לשוב
ולמצא כפרה. בליהשנה בלה לרבים מסורה. לשוע ולענות
בכלעת צוקה וצרה: מהר היחיד ושב בנתיים מוחלין לו.
נזאש ולא שב אין תקנה לעולו. סדר וערך בליאלי נביות
להועילו. עותר וצועק ואין שומע לו: פגיעת הרבים והיחיד
לך לבר עולה. צור פי אתה שומע תפלה. קבלנו ברצון
והמציאנו מחילה. רצנו בקרבן כליל ועולה: שפוט תשפוט
אותנו ברחמנות וחמלה. בניה יחוסיה לקוחים לך לסגלה.
יוקש מרים יצלל במצולה. נצח יהללה בכלמיני תהלה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אורך ואמתך שלח. אמוניך בטוב הצלח. בראתה יהוה טוב
וסלח: ביטה בענוי נפש. בטובה הוציאנו לחופש.
כראו מים עדנפש: געיותינו יהיו נקשבים. גלותנו השב
לישובים. בירגים אנחנו ותושבים: דפקנו דלתיה לתמוד.
דבקנו אליך לצמוד. פי דלנו מאד: הליצונו זדים במצרינו.
הצילנו ונודך צורנו. כי הושעתנו מצרינו: זרויך מוחלים
לעודדם. זכם ביראתך לסעדם. ביזה בליהאדם: חקות
העמים תהו. חשוקיה אחריה ינהו. בייחנון ורחום הוא: מירתך

הושמה

ת"א א) תהלים פד יג: ב) שם כ י: ג) ישעיה נז יט: ד) ירמיה ג כב: ה) תהלים קמז ג: ו) ע"פ
שם נא יב: ז) ראש השנה יח, א: ח) ע"פ ירושלמי ברכות ד, ג: ט) ראש השנה יז, ב:
י) ישעיה ס ז: כ) ברכות מח, ב: ל) תהלים נא כא (בשינוי): מ) שם מג ג (בשינוי): נ) שם
פו ה (בשינוי): ס) שם סט ב: ע) דברי הימים א כט טו (בשינוי): פ) תהלים עט ח: צ) שם
קט נא (בשינוי): ק) שם מד ח: ר) קהלת יב יג: ש) ירמיה י ג: ת) יואל ב יג:

הושמה לעיים. טיבה בחומות בנויים. פייטוב חסדך מחיים:
 יגעתו ואשיחה במעני. יבוש ויכלם מעני. פיייעשה יהוה דין
 עני: כבדו שפתי קמי. פלחיום מזעימי. פי כלו בעשן ימי:
 קהם ישיב בפעלם. לעמו ילמד להועילם. פי לא יזנח לעולם:
 מרחמו יתן מאויו. ממנו יסיר דפיו. פי מהטובו ומהיפיו:
 נשמות הושתו ערי. נברים באו שערי. פי נשאתי חרפת
 נעורי: שוש אשיש עריך. שיח לענות גאולך. פי שמחתני
 יהוה בפעלך: עזו נורא ואיום. עתה המציאנו פדיום. פייעלך
 הורגנו בלחיים: פנה דרך עקוב. פאר הלולך לנקוב. פיפדה
 יהוה אתיעקב: צריך לכלות בחרץ. צפה משמי ערץ. פי צל
 ימינו עליארץ: קרב קץ עדני. קול להשמיע לעוני. פי קרוב
 יום יהוה: רם, זרועה תראה. רעיתך פנים התראה. פיירם
 יהוה ושפל יראה: שמע קול תחנוני. שועתי תעלה למעוני.
 פי שומע אל אביונים יהוה: תחן בתודה תרצה. תאמר לעמך
 אתרצה. פי תורה מאתי תצא: שקל מאזנים יכבש. עוז נצח
 יעטה וילבש. פי הוא יכאיב ויחבש:

אלהינו ואלהי אבותינו:

תשוב תרחמנו שוב שבותינו פנאמך. שוב כקדם חדש חבת
 לאמך. רחק רוגו וקרוב שוך זעמך. שוב מחרון אפך
 והנחם עליהרעה לעמך: קבץ ובקש אוברות וחוק נחלתך.
 צאן ההרנה והגזו ברחלותך. פשע אם רב בבני מחילתך.
 שוב למען עבדך שבטי נחלתך: עון אבותינו הטעינו ובוסר
 הטעימנו. ספרעל השקנו הלעינו והזעימנו. נא פאז בשכן
 יחד הנעימנו. שובנו אלהי ישענו והפר בעסך עמנו: מאוס לא
 מאסת חוסך מעידך. לוקים פסורח ולהתמרח שבך עדיך.

בעם

תו"א (א) תהלים סג ד: (ב) ע"פ שם לה ד: (ג) שם קמ יג: (ד) איכה ג סב: (ה) ע"פ תהלים קב
 ד: (ו) איכה שם לא: (ז) זכריה ט יז: (ח) ע"פ עובדיה פסוק יא: (ט) ירמיה לא יח: (י) ישעיה
 סא י: (כ) תהלים צב ה: (ל) שם כד ח: (מ) חבקוק א ז (בשינוי): (נ) תהלים מד כג: (ס) ירמיה
 לא י: (ע) איוב ח ט: (פ) יואל א טו: (צ) תהלים קלח ו: (ק) שם כח ב: (ר) שם סט לד:
 (ש) ישעיה נא ד: (ת) איוב ה יח: (א) מיכה ז יט (בשינוי): (ב) ראה ירמיה ל ג: (ג) שמות לב
 יב: (ד) זכריה יא ד: (ה) ישעיה סג יז: (ו) זכריה יב ב: (ז) תהלים פה ה:

כעס לרצות כמדת יושר מעבדיך. שׁוּבָה יְהוָה עַד־מָתִי וְהִנַּחֵם
עַל עֲבָדֶיךָ: יוֹם יוֹם נִצְפָה גִלְוֵי סוּדְךָ. טָמוּם וְעָמוּם וּכְלָה בְּשׂוֹר
חֲסִידֶיךָ. חֲרָפָה שְׂבָרָה לְבָנוּ מְקוּיִם חֲסָדֶיךָ. שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה
נַפְשֵׁנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן חֲסָדֶךָ: זָנַחְנוּ וְנָחַשְׁבָנוּ עִם־יֹרְדֵי רֶגֶב. וַיְהִי
לְאֹכֵל בָּנוֹר וְשִׁיר וְעָגֵב. הַקְּוֹדְרִים בְּרָגָה וְתוֹדָה הִתְחַלְּךָ בְּשֹׁגֵב.
שׁוּבָה יְהוָה אֶת־שְׁבִיתֵנוּ בְּאִפְיָקִים בְּגִיב: דְּמָעָה לֶחֶם חוֹסֶיךָ
צוּרֵי אֶל. גּוֹאֵל אִיָּה בְּחֶרֶף צְרֵי אֵל. בְּחֹזֶן אִזּוּ בְּדַבְרָתְךָ לְיֹשְׁרֵי
אֵל. שׁוּבָה יְהוָה רַבּוֹת אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל: שְׁמָעָה יְהוָה הִטָּה אֲזָנָיְךָ
הַקְּשִׁיבָה. לְמַחְלֵי סֶלְחָנָא סֶלְחָתֵי הַשִּׁיבָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ רַבּוּ
וּפְתַחֵת יִשְׂרָאֵל שׁוּבָה. הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֱלֹהֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם אָפֶס רַבַּע הַקֵּן. אֵהֵל יִשְׁבֵן אִם רֶקֶן. אֵל נֹאבְרָה עַל בֶּן
יִשְׁלָנוּ אָב זָקֵן: פָּנִים לוֹ תִכִּיר. וְצִדְקוֹ לְפָנֶיךָ נִזְכִּיר. צוּיֵתוֹ
קָחְנָא אֶת־בְּנֶךָ יְקִיר. וְנִמְצָה דָּמוֹ עַל קִיר: רַץ אֶל־הַנְּעַר
וְהַקְּדִישׁוֹ. וְנִפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ. עֲטָרוֹ בְּעֵצִים וְאִשׁוֹ. וְנִזְר
אֶלְהִיו עַל־דְּאִשׁוֹ: יְחִיד רַךְ הוֹקֵל בְּצַבִּי. עָנָה וְאָמַר אָבִי. הִנֵּה
הָאִשׁ וְהָעֵצִים נָבִיא. וְתִשׁוּרָה אֵינְךָ־לְהִבִּיא: מְלִין הַשִּׁיבוּ
מִלְּהַבְהִילוֹ. עָנָה אָבִיו וְאָמַר לוֹ. אֱלֹהִים יִרְאֶה־לוֹ. וַיֹּודַע יְהוָה
אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ: בְּמִצּוֹתֶיךָ שְׁנִיתָם גְּזָהִרִים. וְאַחֲרֶיךָ לֹא מְהַרְהָרִים.
חָשׂוּ מְאֹד נִמְהָרִים. עַל אַחַד הַהָרִים: רָאוּ אִשׁ תְּלוּלָה. מְהָרוּ
עֲצֵי עוֹלָה. יְחִיד בְּאֵהָבָה כְּלוּלָה. יִשְׁרוּ בְּעֶרְבָה מְסֻלָּה: רָאָה
יְחִיד בִּי הוּא הַשֵּׁת. נִם לְהוֹרוֹ הַמְּנַסָּה. אוֹתִי בְּכַבֵּשׁ תַּעֲשֶׂה.
לֹא־תַחַמֵּל וְלֹא־תִכְסֶּה: בִּי חֲפִץ וְנִכְסוּף. לְבָבִי לוֹ אֲחֻשׁוּף. הָאִם
תִּמְנַעֵנִי סוּף. רוּחִי וְנִשְׁמָתִי אֲלִיו יֶאֱסֹף: יָדָיו וְרַגְלָיו עָקְדוּ. וְחָרְבוּ
עָלָיו

תו"א (א) תהלים צ יג: (ב) שם עט ב: (ג) שם סט כא (בשינוי): (ד) שם ו ה (בשינוי): (ה) ע"פ שם פח ה: (ו) איוב ל לא (בשינוי): (ז) תהלים קכו ד: (ח) במדבר י לו: (ט) תהלים יז א: (י) ע"פ דניאל ט יח: (כ) שם יט: (ל) במדבר יד יט: (מ) שם כ: (נ) ירמיה יד ז (בשינוי): (ס) הושע יד ב (בשינוי): (ע) איכה ה כא: (פ) יונה א יד (בשינוי): (צ) ע"פ בראשית מד כ: (ק) ע"פ דברים טז יט: (ר) בראשית כב ב: (ש) ע"פ ויקרא א טו: (ת) ע"פ בראשית מד ל: (א) ע"פ במדבר ו ז: (ב) בראשית כב ז: (ג) ע"פ שמואל-א ט ז: (ד) בראשית שם ח: (ה) ע"פ במדבר טז ה: (ו) בראשית שם ג: (ז) ישעיה מ ג: (ח) ע"פ דברים יג ט: (ט) איוב לד יד (בשינוי):

עָלוּ פֶקֶד. לְשׁוּמוֹ עַל עֵצִים שָׁקֵד. וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד:
 צוֹאֵר פֶּשֶׁט מֵאֲלוֹי. וְאָבִיו נִגְשׁ אֲלוֹי. לְשַׁחֲטוֹ לְשֵׁם בְּעָלוֹי. וְהִנֵּה
 יְהוָה נֹצֵב עָלוֹי: חָקֵר אֶת־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. הָאֵב עַל בְּנוֹ לֹא חָסָה.
 לָבוֹ אֶל־כַּפְּיוֹ נָשָׂא. וְיֵרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה: קָרָא
 לְמַרְחֵם מִשָּׁחַר. תְּמוּרַת בְּנֵי תַבְּחָר. הִנֵּה־אֵיל אַחֵר. וְעֵשָׂה
 וְאֶל־תֵּאֵחֵר: חֲלִפֵי אֲזַכְּרֶתוּ. תַּבּוֹן הַקְּטָרְתּוֹ. וְתַעֲלֶה תְּמַרְתּוֹ.
 וְהִי־הוּא וְתְּמוּרַתוֹ: זָכוֹן לְפָנֶיךָ בִּשְׁחַק. לְעַד בְּסֶפֶר יוֹחֵק.
 בְּרִית עוֹלָם לֹא נִמְחַק. אֶת־אֲבָרֵיהֶם וְאֶת־יִצְחָק: קוֹרְאֶיךָ בָּאִים
 לְקוֹד. בְּצַדִּק עֲקָדָה תִּשְׁקוֹד. צִאֲנֶךָ בְּרַחֲמִים תִּפְקוֹד. פְּנֵי
 הַצֹּאֵן אֶל־עֲקוֹד:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעֵשׂוֹר
 עֲדִיךָ לְשׁוּבָה. הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֲזִי מֵאֲזִי מִקְדָּם הַקְּדַמְתָּ תְּשׁוּבָה. בְּטָרֵם הַמְּתַחַת עָרִץ
 וַיִּסְוֵי רְגוּבָה. גַּם לְכָל־הַשָּׁבִים צָרִי וּמִרְפָּא חֲשׁוּבָה.
 דּוֹפְקֵי דְלִתֶיךָ רִיקָם מִלְּהַשִּׁיבָה:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעֵשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוּבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

הֵן רֹאשׁ עֲפָרוֹת תַּבֵּל אֲשֶׁר רֵאשׁוֹן נוֹצָר. וְנִסִּיתוּ
 בְּמִצּוֹה קִלְהָ וְאוֹתָהּ לֹא נָצַר. זַעֲמַת וְאַנְפַּת עָלוֹי
 שְׁנוֹתָיו לְקִצָּר. חֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה וּכְאִישׁוֹן הַנִּצָּר:

הוֹרִית דְּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין פֶּסֶה לְעֵשׂוֹר עֲדִיךָ לְשׁוּבָה.
 הִשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

טָעָה גִזְעוּ דְּמֵי אֲחִיו בְּשִׁפְכוֹ. יִסְרְתוּ בְּנֵעַ וְנָדַר לְכַת פֶּה

וכה

תו"א (א) ויקרא ו ה: (ב) ע"פ בראשית כח יג: (ג) שם א לא: (ד) תהלים קי ג: (ה) בראשית כב יג: (ו) דניאל ט יט (בשינוי): (ז) ויקרא כו לג: (ח) ע"פ איוב יט כג: (ט) ע"פ שמות ב כד: (י) בראשית ל מ: (כ) ירמיה לא כא: (ל) איכה ה כא: (מ) ראה פסחים נד, א: (נ) משלי ח כו ורש"י: (ס) ראה בראשית רבה כב, יא: (ע) ראה עירובין יח, ב: (פ) ע"פ בראשית ד י: (צ) שם יב:

וכה. כָּעַת נָשָׁב אֵלַיךָ וְעֹזֵב רוּעַ דְּרָבֹנֵי. לְשִׁבְעָתַיִם
הַיָּאֲרָכָתוּ כָּל־מוֹצָאוֹ בְּלִי לְהַבּוֹ:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

מְחַלְל יְצוּעֵי יוֹלְדוֹ אֲשֶׁר פָּחַז כַּמִּים. נָטְיוֹ רַגְלָיו
כַּמַּעַט לְוִלֵי שִׁפְךָ לֵב כַּמִּים. סָרַח גֹּזֵר אַרְיָה
בְּקַדְשָׁהּ הִיא בְּעֵינַיִם. עֹנֹו הוֹדָה וְהִכְרַעְתּוֹ לְצַדִּיק
בְּמֵאֲזֵנַיִם:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

פָּרִץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם בְּיַעֲמָרִי בְּרִשְׁעֵי. צִלְמֵי אֲשֵׁרִים חֲשַׁק
וְהוֹסִיף עַל־חַטָּאתוֹ פֶּשַׁע. קָרַעַת גֹּזֵר דֵּינֹו בְּשׁוּבוֹ
מִלְּפִשְׁעֵי. רַחֵם כְּמוֹדָה וְעֹזֵב וּבְךָ נוֹשַׁע:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

לְשָׁנֵנוּ לְשׁוֹנֵם כְּחֵץ, אֲנָשֵׁי עֵיר הַגְּדוֹלָה. שִׁגְיוֹנָם וּזְדוּנָם
רָבוּ עַד לְמַעְלָה. תַּתִּיךָ חֲזוֹן הַפִּיכָתָם אַחֲזוּם רַתָּת
וְחִלְחָלָה. תִּשׁוּבָה עֲשׂוּ כְּהוֹגֵן וְלִפְנֵי כִסֵּא כְּבוֹדְךָ
נִתְקַבְּלָה:

הורית דרך תשובה לבת השובבה. בין פסה לעשור עדיך לשובה.
השיבנו יהנה | אליך ונשובה:

בְּזִמְזִימֵי וְלֵב נְאֻזָר בְּגִבּוֹרָה. יִדְעֵנוּ מִדַּע לְכַת בְּאַרְחַ

ישרה

תו"א (א) ראה בראשית רבה כב, יג: (ב) ע"פ ישעיה נה ז: (ג) ע"פ בראשית ד טו: (ד) ירמיה לא
כא: (ה) איכה ה כא: (ו) ע"פ בראשית מט ד: (ז) תהלים עג ב (בשינוי): (ח) בראשית שם ט:
ט) ע"פ שם לח כא: (י) ע"פ שם כו: (כ) מלכים"א טז כט: (ל) איוב לד לו (בשינוי): (מ) ראה
מלכים"א כא כז"כט: (נ) משלי כח יג (בשינוי): (ס) ע"פ תהלים קמ ד: (ע) יונה א ב (בשינוי):
פ) ירמיה יא כ: (צ) תהלים סה ז:

יְשָׁרָה. מְשׁוּבוֹתֵינוּ אִם רַבּוּ בַפֶּשַׁע וּסְרָרָה. נָא לְמַעַן
הַשִּׁיבֵנו עֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה בְּשׁוּרָה:
הוֹרִית דָּרְךְ תְּשׁוּבָה לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין כֶּסֶה לְעֹשׂוֹר עָרִיךְ לְשׁוֹבָה.
הַשִּׁיבֵנו יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה מְחִילָה
לַחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפֹשְׁעִים, עֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל־בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כִרְעָתָם תִּגְמֹל. אֵל הוֹרִית לָנוּ לֹאמֹר שְׂדֵשׁ
עֲשָׂרָה, זָכַרְלָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּחֹדֶעֶת לָעֵנּוּ
מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם
וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

המתפלל ביחיד אין אומר זה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֵז וּפֶשַׁע
וְחַטָּאָה וְנִקְּחָה: ע"כ

וְסִלַּחַת לְעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:
סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי הִטְאָנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ: כִּי־אָתָּה
אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קְרֹאֶיךָ:
כָּרַחֵם אָב עַל־בָּנָיִם, בֶּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ: לִיהוָה תִּישׁוּעָה,
עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סִלָּה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אֲדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ כִּי־וּמִקְרָאנוּ:

אל

תו"א א) ע"פ ירמיה יד ז: ב) שם לא כא: ג) איכה ה כא: ד) ויקרא רבה כט, ו: ה) ראש השנה יז, א: ו) תהלים קג ו (בשינוי): ז) ראה ראש השנה יז, ב: ח) שמות לד ה: ט) שם וז: י) שם ט: כ) תהלים פו ה: ל) שם קג יג: מ) שם ג ט: נ) שם מו ח: ס) שם פד יג: ע) שם כ י:
הגהגות 1) בקריאת הפסוק ויקרא בשם ה' יש להפסיק מעט בין בשם לה' – (שערי אפרים' שער ה סעיף קז).
2) במלים חטאנו, פשענו יכה על הלב (כבשמו"ע).

אֶל־תִּזְכְּרֵנוּ לְנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ
מָאֵד: הַטְּאוֹת נַעֲוִירֵנוּ | וּפְשָׁעֵינוּ אֶל־תִּזְכֹּר בְּחַסְדֶּךָ זְכַר־לְנוּ
אֶתְּךָ, לְמַעַן טוֹבֶךָ יְהוָה:

זְכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמְחָה: זְכַרְנוּ יְהוָה בְּרִצּוֹן עַמְּךָ,
פָּקְדְנוּ בִישׁוּעָתֶךָ: זְכַר עֲדַתְךָ | קִנְיֹת, קָדָם גְּאֻלַּת שְׂבִיט
נִחְלַתְךָ, הַרְצִיּוֹן זֶה | שְׂכַנְתָּ בוֹ: זְכוֹר יְהוָה חַבַּת יְרוּשָׁלַם, אֲהַבַת
צִיּוֹן אֶל־תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: אֶתְּךָ תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא
מוֹעֵד: זְכַר יְהוָה | לְבָנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ | עָרוּ
עַד הַיּוֹסֵד בָּהֶּ: זְכַר לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרָבָה אֶת־זִרְעֶכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכִלְהָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵתֶּן לְזִרְעֶכֶם וְנָחֳלוּ לְעָלָם: זְכַר
לְעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב, אֶל־תִּפְּסֵן אֶל־קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה
וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ: אֲלֵנָּה תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת, אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ: חַטָּאנוּ צוּרְנוּ סִלַּח־לְנוּ יוֹצְרֵנוּ:

זְכוֹר לָנוּ בְרִית אֲבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאָף
אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת־בְּרִיתִי אֲבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:
זְכוֹר לָנוּ בְרִית רֵאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֶתְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהוֹיֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ, וְאָף־גַּם־זֹאת
בְּהוֹיֹתְךָ בְּאֶרֶץ אִיבִיהֶם לֵאמֹאסְתִּים וְלֹא־נִעְלַתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתְּךָ, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוֹתֵנוּ וּרְחַמְנוּ כְּמָה
שְׁכַתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוֹתְךָ וּרְחַמְךָ, וְשָׁב וּקְבַצְךָ
מִכְּלִי־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה
שְׁכַתוֹב, אִם־יְהִיָּה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מַחֲה פְשָׁעֵינוּ כְּעַב וְכַעֲנָן כְּמָה שְׁכַתוֹב, מַחֲתִי כְּעַב
פְּשָׁעֶיךָ וְכַעֲנָן חַטָּאוֹתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גֹאֲלֶתֶיךָ: מַחֲה פְשָׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ, אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מַחֲה פְשָׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
וְחַטָּאוֹתֶיךָ לֹא אֲזַכֵּר: הִלְבֵּן חַטָּאֵינוּ כְּשֶׁלֵּג וְכַצְמֹר כְּמָה שְׁכַתוֹב,

לכו

תו"א (א) תהלים עט ח: (ב) שם כה ז (בשנינו'): (ג) שם ו: ד) שם קו ד (בשנינו'): (ה) שם עד ב:
(ו) שם עד יט: ז) שם קב יד: ח) שם קלו ז: ט) שמות לב יג: י) דברים ט כז: כ) במדבר
יב יא: ל) ויקרא כו מב: מ) שם מה: נ) שם מד: ס) דברים ל ג: ע) שם ד: פ) ישעיה מד
כב: צ) שם מג כה:

לְכוּנָא וְנוֹכַחָה יֹאמֵר יְהוָה, אִם־יְהִיו חֲטָאִיכֶם בְּשָׁנִים בְּשִׁלְגַי יִלְבִּינוּ, אִם־יֵאָדְמוּ כִּתּוּלָע בְּצִמְרֵי יְהוּדָה; זְרוּק עָלֵינוּ מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְזָרְקֵתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם מְהוּרִים וּמְהוּרָתֶם, מִכָּל טְמֵאֵתִיכֶם וּמִכָּל־גְּלוּלֵיכֶם אֲמַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ, וְלֹא יִשְׁפַח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת־לִבְבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת־שִׁמְךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְכֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לִבְבְּךָ וְאֶת־לִבְבֵנוּ וְרַעְךָ, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשֵׁתֵנוּ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: תִּבְיֵאֵנוּ אֶל־הֵר קִדְשְׁךָ וּשְׁמִחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ בְּמָה שְׁפָתוֹב, וְהִבְיֵאוּתִים אֶל־הֵר קִדְשֵׁי וּשְׁמֵחַתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלֵתֶיחֶם וְזִבְחֵיחֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הַעַמִּים:

פותחין הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חזן וקהל, עד אל תעזבנו ולא עד בכלל:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה | אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:
 אֱלֹהֵי־תְשׁוּבָתֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֱלֹהֵי־תִקְחָה מִמֶּנּוּ:
 אֱלֹהֵי־תְשׁוּבָתֵנוּ לְעַת זְקֵנָה כְּכֹלֹת בָּחֵנוּ אֱלֹהֵי־תְעֹזְבֵנוּ:
 אֱלֹהֵי־תְעֹזְבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵי־תִרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׁנֵאֵינוּ וְיִבְשׂוּ כִּי־אִתָּה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ וְנַחֲמָתָנוּ: אֲמַרְיֵנוּ הַאֲזִינָה | יְהוָה בֵּינָה הִגִּינוּ: יְהוּ לְרִצּוֹן | אֲמַרְיֵינוּ וְהִגִּינוּ לָבֵנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: כִּי־יִרְךָ יְהוָה הוֹחֲלֵנוּ, אִתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

סוגרין הארון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאַל־תִּתְעַלֵּם מִתְחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשֵׁי עָרְף, לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ

ת"א א (א) ישעיה א יח: (ב) יחזקאל לו כה: (ג) דברים ד לא: (ד) שם ל ו: (ה) שם ד כט: (ו) ישעיה נו ז: (ז) איכה ה כא: (ח) תהלים נא יג (בשינוי): (ט) שם עא ט (בשינוי): (י) שם לח כב (בשינוי): (כ) שם פו יז (בשינוי): (ל) שם ה ב (בשינוי): (מ) שם יט טו (בשינוי): (נ) שם לח טז (בשינוי): (ס) שם פח ג (בשינוי): (ע) שם נה ב (בשינוי): (פ) ע"פ דברים כח נ: (צ) ע"פ שמות לד ט:
 הנהגות (1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מכאן עד ואנחנו הרשענו לקמן בעמ' הבא (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

אֲשַׁמְנוּ. בְּגַרְנוּ. גּוֹלְנוּ. דְּבַרְנוּ דְּפִי. הֶעֵוִינוּ. וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדְנוּ.
חִמְסְנוּ. מִפְּלָנוּ שָׁקַר. יַעֲצֵנוּ רָע. בּוֹבְנוּ. לִצְנוּ.
מִרְדְּנוּ. נֹאצְנוּ. סָרְרְנוּ. עֵוִינוּ. פִּשְׁעֵנוּ. צָרְרְנוּ. קִשְׁנוּ עֵרְף.
רִשְׁעֵנוּ. שַׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתֵעֵנוּ:

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא־שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צְדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי־אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מִכָּל־עַם. בִּשְׁנוּ מִכָּל־דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מִשׁוֹשׁ. הָוָה לִבְנוּ
בַּחֲטָאֵינוּ. הִחֲבַל אוֹוִינוּ. וּנְפָרַע פְּאָרְנוּ. זָבַל בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ.
חָרַב בַּעֲוִינֵנוּ. טִירַתְנוּ הִיְתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמְתְנוּ לְזָרִים. כַּחֲנוּ
לְנִכְרִים:

וְעַדִּין לֹא שָׁבְנוּ מִטּוֹעוֹתֵינוּ. הִיךְ נַעֲזִי פָנֵינוּ וְנִקְשָׁה עַרְפְּנוּ, לֹא־מֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חָטְאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עִמָּלְנוּ. מִמִּשְׁךְ וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלֵם עֲלֵינוּ.
סָבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשָׁלוּ בָנוּ. פָּרַק אֵין מִיָּדֵם.
צָרוֹת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ. קָרְאוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶיךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוִינֵנוּ.
שָׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ. תַּעֲוִינוּ וְאַבְדְנוּ:

מִשִּׁיחַ צְדָקָה אָמַר לְפָנֶיךָ, לְשִׁיאוֹת מִי־יָבִין, מִנְּסֻתָרוֹת נִקְנִי: נִקְנֵנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פִּשְׁעֵינוּ וּמִחַרְנוּ מִכָּל־טְמֵאוֹתֵינוּ,
וְזָרוּק עֲלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְנוּ, כִּפְתוּב עַל־יַד נְבִיאֶךָ, וְזָרוּקְתִי
עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וּמִחַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־נִגְלוֹלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

דניאל

תו"א (א) יומא פז, ב (בשינוי): ב (תהלים קו 1: ג) שם (בשינוי): ד) ע"פ שם קיט סט: ה) ע"פ שם לט: ו) איוב לג כז (בשינוי): ז) נחמיה ט לג: ח) ע"פ ישעיה כד יא: ט) איכה ה יז (בשינוי): י) ע"פ מלכים-א ח יג: כ) ע"פ תהלים סט כו: ל) ע"פ ישעיה יח ז: מ) איכה שם ח: נ) ע"פ שמואל-א טו יא: ס) תהלים יט יג: ע) יחזקאל לו כה: ההגהות 1) יכה על הלב (מנהגי הרבי). 2) ישחה מעט ויכה על הלב (ראה שו"ע אדה"ז סימן תרז סעיף ז), וכן בשאר המלים לפי סדר האי"ב (מנהגי הרבי).

דניאל איש־חמדות שוע לפניך, הטה אלהי | אונך ושמע, פקח
עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר־נקרא שמך עליה,
כי | לא על־צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על־רחמיך
הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני הקשיבה ועשה,
אלי־תאחר, למענך אלהי, בישמך נקרא על־עירך ועל־עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך, אלהי, בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני
אליך כי עונתינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד
לשמים: זאת אלהי סליחות חנון ורחום ארך־אפים ורבי־חסד ולא
עזבתם: אל תעזבו אבינו ואל תטושנו בוראנו, ואל תזניחנו יוצרנו
ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו, וקים לנו יהוה אלהינו את־הדבר
שהבטחתנו בקבלה עלידי ירמיהו חונן. כאמור, בימים ההם
ובעת ההיא נאם־יהוה יבקש את־עון ישראל ואיננו ואת־חטאת
יהודה ולא תמצאנה כי אסלח לאשר אשאר: עמך ונחלתך רעבי
טובך צמאי חסדך תאבי ישעה. יפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה עשה
למען שמך: עשה למען אמתך. עשה למען בריתך.
עשה למען גדלך ותפארתך. עשה למען דתך. עשה למען
הודך. עשה למען ועודך. עשה למען זכרך. עשה למען
חסדך. עשה למען טובך. עשה למען יחודך. עשה למען
כבודך. עשה למען מודך. עשה למען מלכותך. עשה למען
נצחך. עשה למען סודך. עשה למען עזך. עשה למען פארך.
עשה למען צדקתך. עשה למען קדשתך. עשה למען רחמיך
הרבים. עשה למען שבינתך. עשה למען תהלתך. עשה
למען אוהביך שוכני עפר. עשה למען אברהם יצחק ויעקב.
עשה למען משה ואהרן. עשה למען דוד ושלמה. עשה למען
ירושלם עיר קדשך. עשה למען ציון משכן כבודך. עשה

למען

תו"א (א) דניאל י' י"א: (ב) שם ט יח"ט: (ג) עזרא ט' ו': (ד) נחמיה ט' יז: (ה) ירמיה נ' כ: (ו) דברים
ט' כו: (ז) דניאל שם ט (בשינוי): (ח) ע"פ שמות לד' ו': (ט) ירמיה יד' ז': (י) ישעיה כו' יט:
(כ) ע"פ דניאל שם טז. כד: (ל) תהלים כו' ח:
הגהגות (ו) הרבי כשליח ציבור בסליחות, אמר תמיד: למען אמתך. בריתך, וכן בכלום.

לְמַעַן שְׁמֹמֹת הַיְכָלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדֻשְׁךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן מְבוּחִים עַל יְחִוּדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמִּים עַל קְדוּשׁ שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יוֹנְקֵי שָׂדִים שְׁלֵא חָטְאוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ. עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֵר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹבֵשׁ בְּעֵסִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צְדִיק וְיֵשֶׁר עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשֶׁה לְבָעוֹס עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַךְ לְרַצוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ:

עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיוֹנִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרְהָם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פֶחֶד יַצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹזֶרֶת הַשְּׂבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשַׁנֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנֶה בְּעַת רָצוֹן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִי יְתוּמִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דִין אֱלֹמֹת עֲנֵנוּ:

מי

תו"א א) ע"פ יואל ב טז: ב) ע"פ ישעיה כח ט: ג) שבת לג, ב. וראה ברכות יז, א רש"י ד"ה לבי: ד) מלכים"א יח לו (בשנינוי): ה) ישעיה סג טז: ו) ע"פ שם מג א: ז) שם מז ד: ח) דברים ז ט: ט) ע"פ איוב ח ו: י) דניאל ו כז (בשנינוי): כ) תהלים קיט סח (בשנינוי): ל) ע"פ שם קג יד: מ) ראה ברכות ז, א: נ) ע"פ ישעיה נט יז: ס) אבות ג, א: ע) ע"פ דברים שם כא: פ) ע"פ ישעיה לג ה: צ) ירושלמי ברכות ד, ג: ק) דברים לב ד: ר) ע"פ תהלים קמה יח: ש) ע"פ אבות ה, יא: ת) שמות לד ו: א) תהלים סט לד: ב) דברים כו ז: ג) בראשית כו כד: ד) ע"פ שם לא מב: ה) שם מט כד: ו) ע"פ ישעיה מט ח: ז) תהלים סח ו:

הנהגות 1) באמירת עננו מגביה הש"ץ קולו בסיומי הפסקאות (ראה 'אוצר מנהגי חב"ד', אלול-תשרי, עמ' כח).

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֶה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֹׁנְעַקֵד עַל־גְּבֵי הַמּוֹבָח הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם עַל־יַם־סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחֲתֵה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיִהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמַצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְהֵינוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשֻׁעַ בִּירְחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחִלּוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְעוֹרִיָּה בְּתוֹךְ כְּבֹשֶׁת הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגוֹב אַרְיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְעִזְרָא בְּגוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לְכִלְיָה־צַדִּיקִים וְתַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׂרָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֱלֹהֵי צַרְלִי מֵאֵד נִפְלְאָה־נָא בְיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמוֹ וּבְיַד־אֲדָם אֶל־אֶפְלָה:

(אין נופלים על פניהם)

רַחֲמוּ וְחַנּוּן חַטָּאתִי לִפְנֵיךָ. יְהוָה מְלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֱלֹהֵי־בְּאִפְקַי תּוֹכִיחֵנִי וְאֶל־בְּחַמְתְּךָ תִּסְרְנֵנִי: חַנּוּן יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אָנֹכִי רַפְּאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהַלּוּ עַצְמִי: וְנִפְשִׁי נִבְהַלָּה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתַי: שׁוּבָה יְהוָה חַלְצֵה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי אֵין בְּמֹות וּזְכָרְךָ בְּשִׂאוֹר מִי יוֹדֶה־לְךָ: יַנְעִתִי | בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֲהָ בְּכַל־לִילָה מִמָּתַי בְּדַמְעָתִי עַרְשִׁי אִמְסֶה: עֲשִׂיָּה מִכַּעַם עֵינֵי עֲתִיקָה בְּכַל־צוֹרְרֵי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פְּעָלֵי אֹן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנִנְתִּי יְהוָה תַּפְלְתִּי יִקַּח: יִבְשׁוּ | וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל־אִבְי יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְע:

מחי

תו"א א) ע"פ תענית טו, א: ב) דברים רבה ב, יא: ג) ראה דברים ט יט: ד) ראה סנהדרין פב, ב: ה) מלכים"ב ב כא"כב: ו) שם כ ב"י: ז) ראה דניאל ג כו"כו: ח) שם ו יז"כה: ט) שמואל"ב כד יד: י) שמות לד ו: כ) ירושלמי ברכות א, ה: ל) תהלים ו ב"א: הגהגות 1) כשאומרים סליחות באמצע סדר התפלה לא אומרים מויאמר עד יבושו רגע (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).

מַחֵי וּמְסִי, מְמִית וּמְחַיֶּה. מְסִיק מִן שְׂאוֹל לְחַיֵּי עֲלְמָא. בְּרַא
בַּד חֲטִי אֲבוּהֵי לְקִיָּה. אֲבוּהֵי דְחַיִּים אֲסִי לְכַאֲבִיָּה: עֲבָדָא
דְּמָרִיד נְפִיק בְּקוֹלָר. מְרִיָּה תְּאִיב וְתַפִּיר קוֹלְרִיָּה: בְּרַךְ בּוֹכְרַךְ
אֲנִי וְחֲטִינִי קַמְךָ. הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרָרִין. עֲבָדְךָ אֲנִי
וּמְרֹדְנִי קַמְךָ. הָא בְּבוֹתָא. הָא בְּשַׁבְּיָא. הָא בְּמַלְקוּתָא. בְּמַטּו
מְנַךְ בְּרַחֲמֵךְ דְּנַפְיִשִׁין. אֲסִי לְכַאֲבִין דְּתַקּוּף עֲלֵיךָ. עַד דְּלֹא נִהְוֵי
נְמִירָא בְּשַׁבְּיָא:

מְבַנְיִסֵי רַחֲמִים. הַבְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ. לְפָנֵי בְּעַל הַרְחָמִים: מְשַׁמְעֵי
תַּפְלָה. הַשְּׁמִיעוּ תַּפְלָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמַע תַּפְלָה: מְשַׁמְעֵי
צַעֲקָה. הַשְּׁמִיעוּ צַעֲקָתְנוּ. לְפָנֵי שְׁוֹמַע צַעֲקָה: מְבַנְיִסֵי דְמַעָה. הַבְּנִיסוּ
דְּמַעוֹתֵינוּ לְפָנֵי מַלְכָךְ מִתְרַצָּה בְּדַמְעוֹת: הַשְּׁתַּדְּלוּ וְהַרְבּוּ תַּחֲנוּנָה
וּבְקִשָּׁה. לְפָנֵי מַלְכָךְ אַל רָם וְנִשְׂא: הַזְכִּירוּ לְפָנֵינוּ. הַשְּׁמִיעוּ לְפָנֵינוּ
תְּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם. יִזְכּוּר אֶהְבַּתְּם וַיִּחְיֶה
וְרַעַם שֶׁלֹּא תֵּאבְדַּר שְׂאֵרֵי יַעֲקֹב. כִּי צִאֵן רוּעָה נֶאֱמַן הָיָה
לְחַרְפָּה. יִשְׂרָאֵל גְּזוּי אֶחָד לְמִשְׁלַל וְלִשְׁנִינָה. מַהֲרָה עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
וּפְדֵנוּ מִכַּף־גְּזוּרוֹת קָשׁוֹת וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֵיךְ הַרְבִּים מִשִּׁיחַ
צַדִּיק וְעַמְּךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנִין. בְּכַר שַׁבְּיָא. דְּמִתְחַנְנִין לְשַׁבּוּיָה. בְּלַהוֹן
בְּנֵי שַׁבְּיָא. בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין. וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי וּבִתְחַנּוּנֵי.
הַב לָן שְׂאֵלְתֵינוּ וּבַעוֹתֵינוּ דְּלֹא נִהְדַּר רִיקָם מִן קַדְמְךָ:

מָרְן דְּבִשְׁמַיָא. לָךְ מִתְחַנְנִין. בְּעֲבָדָא דְּמִתְחַנְנִין לְמְרִיָּה. עֲשִׂיקֵי אֲנִי
וּבַחֲשׂוֹכָא שְׂרִינִי. מְרִירִין נַפְשִׁין מִעַקְתֵינוּ דְּנַפְיִשִׁין. חִילָא לֵית
בְּן לְרַצִּינְךָ מָרְן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִזְרַתְךָ עִם אֲבָהֵתְנָא:

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,
הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

שׁוֹמֵר גְּזוּי אֶחָד, שׁוֹמֵר שְׂאֵרֵי עַם־אֶחָד, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוּי אֶחָד,
הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

שומר

תו"א א) שמואל-א ב: ו; ב) תרגום יונתן עה"פ שמות ד כב: ג) קהלת רבה ז, טו: ד) ברכות כח,
ב: ה) תענית טו, א: ו) ישעיה נז טו: ז) ע"פ אבות ו, ט: ח) ישעיה כו יט: ט) מיכה ה
ז: י) אסתר רבה ז, יג: כ) ע"פ ירמיה כד ט: ל) שמואל-ב ז כג: מ) ירמיה שם: נ) תהלים
קכא ד: ס) ירמיה לא ו: ע) דברים ו ד: פ) אסתר ג ח:

שׁוֹמֵר גְּזוֹי קְדוּשׁ, שְׁמוֹר שְׂאֵרֵי עִם קְדוּשׁ, וְאֵל יֵאבֵד גְּזוֹי
 קְדוּשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלְשׁ קְדוּשׁוֹת לְקְדוּשׁ:
 מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים, וּמִתְפִּיֵס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה וְהַתְפִּיֵס לְדוֹר עָנִי,
 כִּי אֵין עוֹזֵר:

אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אָתָּה: אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ אֵין לָנוּ מִלֵּךְ אֵלָּא אָתָּה:
 אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ חַנּוּן וְעַנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
 מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד לְמַעַן שְׂמֹךְ הַגְּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא גִדַע מִהֲנַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ: זָכַר
 רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:
 יְהִי־חֶסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֲלֵ־תִזְכְּרֵנוּ
 עֲוֹנוֹת רֵאשׁוֹנִים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דָלוּנוּ מְאֹד:
 חַנּוּן יְהוָה חַנּוּן, כִּי־רַב שִׁבְעֵנוּ בּוֹ: בְּרַגְזוֹ רַחֵם תִּזְכּוֹר:
 בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר: בְּרַגְזוֹ
 אֲהַבָּה תִּזְכּוֹר: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמִּלֵּךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־
 קְרִיאָנוּ: כִּי־הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זָכוֹר כִּי־עָפָר אָנְחָנוּ: עֲזָרְנוּ |
 אֱלֹהֵינוּ יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׂמֹךְ, וְהַצִּילְנוּ וּכְפָר
 עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. אֲמֵן: בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלֵּךְ
 מַלְכוּתָהּ, וַיִּצְמַח פּוֹרְקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. אֲמֵן: בְּחַיִּיכוֹן
 וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אֲמֵן:
 יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא: יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח
 וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרַךְ

תו"א א) ע"פ שמות יט ו: ב) דברים ז ו: ג) רי"ף תענית ו, א: ד) תענית כה, ב: ה) דברי הימים-ב
 כ יב: ו) תהלים כה ו: ז) שם לג כב: ח) שם עט ח: ט) שם קכג ג: י) חבקוק ג ב:
 כ) תהלים כ י: ל) שם קג יד: מ) שם עט ט:
 הגהגות 1) כשאוברים סליחות באמצע סדר התפלה אומרים "אבינו מלכנו הארוך" ובסיום חצי קדיש
 (מנהגי הרבי - וראה עמ' 171).
 2) הרכנת הראש בקדיש בעת אמירת התיבות שמה רבא, ויקרב משיחה, ואמרו אמן (וזוקף,
 וחוזר ומרכין ראשו ואומר) יהא שמה .. יתברך (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו קצת ואומר)
 וישתבח .. ויתהלל (וזוקף, וחוזר ומרכין ראשו ואומר) שמה דקודשא בריך הוא, ואמרו אמן
 (ספר המנהגים, עמ' 6).

בְּרִיךְ הוּא. אָמֵן: לְעֵלָּא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא,

דְּאָמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל, קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי

בְּשָׁמַיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שָׁמַיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל,

וְאָמְרוּ אָמֵן:

תו"א (א) איוב כה ב (בשינוי):

הנהגות (1) בשעת אמירת ואמרו אמן של תתקבל - הרכנת הראש במקצת (ספר המנהגים, עמ' 6).

(2) הטיית והרכנת הראש בעת אמירת עושה השלום של קדיש: עושה - לימין המתפלל.

השלום - לשמאל המתפלל. במדומיו - באמצע, וזוקף ראשו הוא .. אמן - באמצע

(מנהגי הרבי).

ליקוט טעמים ומקורות

מכ"ק אדמו"ר מנחם מענדל זי"ע שניאורסאהן מליובאוויטש

הי' דוד יודע שעתיד ביהמ"ק להיות חרב והקרבנות יהיו בטלין והי' מצטער על ישראל במה יהי' כפרה לעונותיהן ואמר הקב"ה לדוד בשעה שהצרות באות על ישראל בעונותיהן יעמדו לפני יחד באגודה אחת ויתודו על עונותיהם לפני ויאמרו לפני סדר סליחה ואני אענה אותם. ובמה גילה אותו הקב"ה זאת . . בפסוק ויעבור ה' על פניו ויקרא וגו' מלמד שירד הקב"ה מן ערפל שלו כש"ץ שמתעטף בטליתו ועובר לפני התיבה וגילה לו למשה סדר סליחה (אלי' זוטא פכ"ג).

הסליחות: נתקנו על סדר התפלה: הפסוקים שקודם הסליחות הם כנגד פסוד"ו, הסליחות עם הי"ג מדות שאומרים בין כאו"א — במקום תפלת י"ח. ואח"כ וידוי, ואנחנו לא נדע, קדיש תקבל — כמו אחר גמר תפלות כל השנה (לבוש לאו"ח ר"ס תקפ"א).

י"א דאם מתפללים תיכף לאחר הסליחות אין לומר תקבל אחר הסליחות לבד בסליחות ער"ה (א"א להגה"צ מבוטשאטש). אבל דעת יחיד הוא. ובכ"מ שראיתי — נוהגין שאומרים תקבל. ואמירת תקבל אחרי שחרית ביום שיש בו מוסף, אחרי כל תפלה ותפלה ביוהכ"פ — מוכיח צדקת המנהג. ומובן שאינו דומה לכשאומרים סליחות באמצע התפלה שאז אין להפסיק באמירת תקבל. ואפילו לדידי' — לבישת הטו"ת, ע"י מקצתן עכ"פ, הפסק הוא.

סדר הסליחות: לקודם ר"ה — שהורה כ"ק מו"ח אדמו"ר — הוא מתאים להסדר במחזור כל בו, ולמנהג ליטא רייסין זאמוט (בשינוים קלים).

אשרי: בו מתחיל לעולם, מפני שהוא תהלה ושבח גדול להש"י (לבוש שם). וי"א מפני שהוא ראש לפסד"ו (שכנגדם נתקנו פסוקי הסליחות), ועוד מפני שקודם כל תפלה אומרים אשרי וקדיש אחריו (ליקוטי מהרי"ח). — וראה ברכות ד, ב. זח"ג קיט, סע"ב. שם רכו, ב. פיה"מ להצ"צ ח"ב עה"פ תהלה לדוד (נדפס ג"כ במילואים לתהלים אהל יוסף יצחק — השלם).

לך ה' הצדקה כו' שומע תפלה: נמצא כבר בסידור ר"ע גאון¹ ובמחזור ויטרי, אף כי בשנויים. סדר הפסוקים דשומע תפלה כאן — כמו במחזור חב"ד (בערבית יוהכ"פ).

הנשמה לך: הש"ץ מתחיל בקול רם (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח).

סלח לנו . . עונינו: נמצא בתחלת כל הסליחות (גם בה"ב כו') כהקדמה לא"ל ארך אפים².

אלקינו וא"א: כשמתחילין סליחה אומרים אלקינו וא"א חוץ מסליחה המתחלת בשם (מג"א סו"ס תקפ"א), אבל בסליחה המתחלת אדון אומרים או"א (א"א להגה"צ מבוטשאטש). — ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

(1) אלא שמנהגו לומר סליחות רק בימים שבין ר"ה ויוהכ"פ.

(2) בסידור תו"א בסליחות לשני קמא נדפס זה שלא במקומו וצ"ל בראש העמוד. וכדמוכח גם מסליחות לחמישי ושני תנינא שם.

איך נפתח פה: פתיחה (ענינה — כשמה). מיוסד ע"ס א"ב ובסופו חתום — בנימין.

(בסליחות שלפני ר"ה) אין אומרים פתיחה כ"א ביום ראשון ובער"ה (מנהגים. לבוש שם).

פורכי כו' "לבל"': שינוי מחמת הצענוזאר. וי"ג: למת. לעץ.

רצוצים במה אתם: ג"א: רצוצים בגלות ובך.

ותקשיב מנו מאמר: מ"ם שלישית נקודה קמ"ץ. וכמוש"כ בסידור. וכן ביום ב', ג', כו'.

אבד חסיד: על פסוקים אלו נתיסדה הסליחה שלאחריהם. וכן להלן³. וא"כ עדיפי ממנה שנאמרו ברוה"ק ולא תקנת חכמים ונביאים, ויש להמשיך בהם כמו בהסליחה (מחצה"ש ר"ס סח ע"פ ס"ח סרג"ו).

והוא .. מכל (בחול"ם ולא בקמ"ץ) עונותיו: וכן ביום ב' ג' וכו'.

אין מי יקרא: סליחה (ענינה — כשמה) ע"ס א"ב כפול ובסופו חתום — שלמה.

אל מלך .. ומתנהג: כן הוא בזה"ג רכה, א. תקו"ז חדש קיא, ג. בכתהאריז"ל.

תבוא לפניך: סליחה ע"פ תשר"ק כפול וחתום — שלמה הקטן והצעיר יחי.

במוצאי מנוחה: ע"ס א"ב. פזמון (הדבר שחוזרין לאומרו פעמים רבות, וכן הפזמון שחוזר על כל בית ובית. וי"א לשון צעקה. וי"א פזונות ונדיבות, אשר אותם אנו מבקשים. וי"א ר"ת: פיוט זה מהדרין — כי מחזירים דבור הראשון⁴, וגם מסיימים בו בין כל פרק ופרק⁵).

אל תזכר: כי אחרי הסליחות אומרים זכרונות, וידוי, א"ל רחום, ענגו, תחנון, מחי ומסי, מכניסי רחמים, שומר ישראל, ואנחנו, ק"ש (מנהגים. לבוש שם).

שמע קולנו: סדר הפסוקים כמו בסי' תו"א ובמחזור חב"ד.

פסוק אחר פסוק עד אל תעזבנו ולא עד בכלל (מטה אפרים סתקפ"א סי"ח).

אלקינו .. אשמנו: ראה לקו"ת דברים סג, רע"א.

אשמנו מכל עם: ע"ס א"ב. סידור רע"ג.

אל רחום שמך: ע"ס א"ב. סידור רע"ג (בשינוים).

ענגו ה' ענגו: ע"ס א"ב. הסדר כמו בסי' תו"א ומחזור חב"ד.

מי שענה לאברהם: מיוסד על המשנה תענית ב, ד. סידור רע"ג — בארמית.

מכניסי רחמים: סידור רע"ג. עד"ז — גם בתשו' לרב שרירא גאון (זכרון לראשונים סי' שע"ג)⁶.

3) ועפ"ז צ"ע טעם הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר לומר בהתחלת הסליחות דכל יום אבד חסיד אף שהסליחות שונות.

4) עפ"ז נדפס ב"סליחות ע"פ מנהג חב"ד" (הוצאת קה"ת) בכל הפזמונים — לחזור לבסוף את החרוז הראשון. ובסליחות ומחזורים הנדפסים — שינוי מאחד לחברו, יש מחזרים חרוז הא' בפזמונים פ' ויש באחרים. וכנראה מהשוואה, אפילו שטחית, שלא שם לבו לזה כלל לא הבחור הזעזער ולא העומד על גביו. וברובם המכריע של סליחות הנדפסות — חוזרים חלק מחרוזת הראשון בין חרוז לחברו.

5) ראה בזה: שו"ת ר"י אבן מיגאש סי' ר"ד. תשבי. ערוך השלם מע' פזמון. פרמ"ג פתיחה לאו"ח אגרת שני'. נמוקי הגר"ב באוצר התפלות ח"ב ע' קכד.

6) שקו"ט אם לאומרו בשו"ת יודא יעלה (לר"י אסאד) ח"א סכ"א: בשו"ת שמש צדקה האו"ח כ"ג כ"ד מראה פנים לכל צד. חת"ס או"ח קס"ו. ענפים לעיקרים ב', כח. מו"נ ג, ג. שבלי הלקט

מחי ומסי .. מרן דבשמיא .. כבר שביא .. כעבדא: סידור רע"ג.
 אם עונינו: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יחי.
 אויתיך קויתיך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעיה חזק ואמץ.
 ישראל נושע: פזמון. ר"ת החרוזים — שפטי'.
 בקדיש (ע' 30) — צ"ל: הוא. לעילא מכל. ואין אומרים "ולעילא" (וכמו ביום א'),
 וכן צ"ל בכל הימים*.
 אין כמדת בשר: שליחה. ע"ס א"ב כפול.
 אני יום אירא: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שלמה הקטן יגדל בתורה.
 חשך השאר מלכת גם בבית הבד — כצ"ל.
 מלאכי רחמים: פזמון. המחבר מרומז בהחרוזים — שמואל (כל אות ד"פ) כהן
 יחי.
 אני קראתיך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — שמעון בר יצחק חזק ואמץ.
 אי' כל נפלאותיך: שליחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — גרשם בר יהודה [ר'
 גרשם מאור הגולה].
 באות הס' נ"א: להמיר באמנת נוצר.
 חוקר הכל: פזמון. ר"ת החרוזים — יצחק(ק). נ"א: ואת מלכותה תעקר, אבל
 ממה שיש אומרים הפזמון בסליחות דפ' בשלח משמע כגרסא ואת עמלק
 תעקר.
 ישראל עמך תחנה: שליחה. ר"ת החרוזים. יצחק הקטן ברבי מאיר חזק ואמץ
 [הריב"ם בעל התוס'].
 אלפים בישראל: שליחה. ע"ס א"ב.
 ישמיענו סלחתי: פזמון. ר"ת החרוזים: שלמה ברבי שמואל ברבי יואל חזק.
 אקרא בשמך: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק ואמץ.
 אי' קנאתך: שליחה. ע"ס א"ב.
 יושב בסתר: פזמון. שם המחבר מרומז בראשי החרוזים — יצחק חזק.
 בתולת בת יהודה: שליחה. ר"ת החרוזים: בנימין בר זרח.
 אפס הוד: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אם עונינו: פזמון. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה הקטן. — נ"א בסופו
 במקום הקושט טינא — הקש טנא. פי' שתשוה כל הפירות הנמצאים
 בטנא.
 ה' אלפי הצבאות: פתיחה. ע"ס א"ב כפול. חתום — שלמה בר יצחק [רש"י].
 איכבה אפצה פה: שליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
 אדון מועד: שליחה. ע"ס א"ב, גג"ד וכו'.
 מרובים צרכי עמך: סיום הנ"ל. חתום — יוסף בר יצחק.

ובתניא רבתא לר' יחיאל הל' ר"ה מסתייע מסנה' עה"פ היערוך שועך לא בצר. ראה ג"כ מבוא
 לסידור אוצר התפלות פ"ג. ובשרש מצות התפלה להצ"צ פ"ז מביא מהק"נ ספ"ק דר"ה. אבל בהגהותיו
 לד"ה נ"ח (שבתו"א) פ"ג שנכתבו לאחר שכתב שרש מצות התפלה מסיק וז"ל: הענין כי אין
 הפי' שמבקשין מהם דבר ח"ו — רק להיות בבחי' שליח להוליך השפע מלמעלה למטה וכן הן
 מעלין התפלות כאמרם בגמרא ובוהר פ' שמות כו'. עכ"ל.

(* בהוצאה זו נתקן. המו"ל.

אנא עוררה: סליחה. ע"ס א"ב כפול ופשוט. חתום — שלמה חזק ואמץ.
צ"ל: טלטלוא זרים זדים מרעים בארץ .. בוקקים טהרה בטומאה להמיר
ולחצוני דוחקים .. כבודך מביט לסקור.

א"ל אמונה: שלישי (כל חרוז בן שלש טורים) ע"ס א"ב.
חיים ארוכים: ע"ס א"ב. שלמונית (לנגנה בניגון הפיוט הידוע אז והמתחיל
שלמונית. וי"א ע"ש שמשלמת העינים ומבארת אותם בשלמות. ועדיין
צ"ע).

מ"ך אחד: שלמונית ע"ס א"ב.
אדון בפקדך: שני (כל חרוז בן שני טורים) ע"ס א"ב. חתום — יצחק הכהן החבר
חזק ואמץ.

אדון בשפטך: שני ע"ס א"ת ב"ש. חתום — אלי' בר שמעי' חזק.
י"ג מדות: שלמונית ע"ס א"ב (בתיבות אשר לאחר תיבות: אם, נכונה). וכנראה
שאלו המדפיסים שחששו לאמירת מכניסי רחמים שינו בכאן והדפיסו
אבקש במקום בקש, אלחש במקום לחש ועוד שינוים. ועי"ז אין גם הא"ב
בשלימותו. והבאים אחריהם לא שמו לב לזה. — י"א אשר שם המחבר
מסומן בחרוז הראשון שלש עשרה כו' — שלמה בן מנחם חזק. — וגם בזה
שינו המדפיסים אחלה במקום חלי. ולולא דמסתפינא הייתי אומר ע"פ
הג"ל ובשים לב אשר כנראה סדר הא"ב הוא: אבב, גדד וכו', אשר כצ"ל:
חלי פני, בקש רחמים, בטל מהם, אותם להסתירה, והתחנן לו בפצח
ושפכי כמים, אותם ממחץ, לחש על עמי בערך לבך שפכי פני, נכונה נועם,
תבקש נורא מרום, נכונה עין שא למרומים, צפצף קול, להושיע רוני
קומי בלילה. אם שבו אמנם כלם, תעשה אדון.

ובכן יהי רצון מלפניך: (כצ"ל, ולא לפניך) לר' סעדי' גאון.
אז טרם נמתחו: פתיחה ע"ס א"ב. חתום — שלמה ברבי יצחק [רש"י].
את ה' בהמצאו: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — אלי' בר שמעי' חזק. ג"א בסופה:
שמע י"ה, והחתימה מוכיחה כן.

אבלה נפשי: סליחה. ע"ס א"ב. — י"א שהיא לרס"ג. ג"א בתחלתה: נשרף ביד
הארי.

אמנת מאז: סליחה. ע"ס א"ב. חתום — בנימין.
אורך ואמתך: שלישי ע"ס א"ב משולש. חתום — שמעון. ג"א בסופה: עוז
נצח יעטה — והחתימה מוכיחה כן. כי גאל ה', צ"ל: כי פדה ה'.

תשוב תרחמנו: שלמונית ע"ס תשר"ק. חתום שלמה.
אם אפס: עקדה (ע"ש תוכנה). ר"ת החרוזים: אפרים בר רב יצחק חזק.
הורית דרך תשובה: פזמון ע"ס א"ב. חתום — בנימין. ג"א בתחלתה — המתחת
ערץ ויסודי.